

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46 (2489) 1997 LAPKRITIS-NOVEMBER 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Karo veteranai

“Laisvės kovų aukos pietų Žemaitijoje” – tai 1996 metais Kaune pasirodžiusi “Į laisvę” fondo išleista knyga, kurios turinį sudaro partizanų nuotraukos ir sąrašai su trumpučiais jų gyvenimo aprašymais, daugiausia datomis ir vietovėmis.

LEIDINIŲ apie partizanų žygius, juos pačius, jų laimėjimus, pralaimėjimus ir kovos draugų išdavystes vis daugiau pasirodo. Taip į paviršių iškyla daugelį metų okupantų slėpta tikrovė, dar kartą vaizdžiai atskleidžianti komunistinio režimo praktikuotą melą, kurio, kaip kartais matyti, nesibaido ir šių dienų partijos mokyklų auklėtiniai. Tokį palikimą, žinoma, belieka apgailėti. Ką ateities istorikai besakys, kaip moksliškai tą ginkluotą pasipriešinimą beįvertins – partizanų laisvės kovos, nors skirtingos savo pobūdžiu ir aplinkybėmis, prilygsta, o kai kuriais atžvilgiais ir lenkia 1919-1920 m. kovas už nepriklausomybę. Tai patriotinė gyvybių auka, nieko sau nesitikint, neieškant lengvesnių išeikių tėvynei atsidūrus pavojuje. Daugeliui – tai duotų karinių priesaikų ištikimas vykdymas. Pokarinio dešimtmečio partizanų kovos su okupantu, nors buvo nuslopintos ir valdančiųjų suniekinotos, pasmerktos – išliko be pralaimėjimo žymių. Partizanai, nors ir ne tuoj pat, tapo laimėtojai, nes šiandien Lietuva laisva, o priešo galybė sugriuvusi. Šiandien kryžiai ir paminklai statomi partizanams, o ne tiems, kurie pritarė ir tarnavo okupantui.

GYVI išlikę partizanai nūnai iškyla į viešumą. Dauguma jų – po amžiaus našta ir palaužtos sveikatos. Pavieniui ar grupėmis kai kurie lanko ir išeivijos lietuvių telkinius. Nuostabu, jautru ir tiesiog neįtikėtina, kai išeivui tenka paspausti ranką žmogaus, atvirai išėjusio į kovą su okupantu, pasirinkusio gyvenimą šal-tuose ir drėgnuose bunkeruose, kad tik išliktų savimi. Nėra abejonės, kad tokį likimą kas nors rinkosi ir dėl kitų priežasčių, tačiau tai esmės nekeičia. Gerai organizuoti ir patyrusių karių vadovaujami daliniai, bent jau pirmaisiais pasipriešinimo metais, savo tvarka, drausme, net ir išore prilygo reguliariai kariuomenei. Atrodo, kad užtektų pagrindo juos gretinti šalia 1919 metų kūrėjų – savanorių, kurie buvo atitinkamai Lietuvos valdžios įvertinti, apdovanoti, pagerbti. Pokarinių Lietuvos partizanų nebėliko daug. Laikui bėgant jų skaičius dar daugiau mažės. Ir užtat jaučiama kažkokia tylių laidotuvių nuotaika. Rodos, net nebėra kas už tą kovotojų likutį kalbėtų. O iš tikrųjų argi čia ne visos Lietuvos reikalas, jau laisvos tėvynės, dėl kurios jie anai griebėsi ginklo? Tai juk tikri mūsų karo veteranai, kokiais visi didžiuojasi ir vyriausybės įstengia atitinkamai jais pasirūpinti. Lauktina, kad kas nors panašaus būtų daroma ir Lietuvoje. Dar taip neseniai skubėta prisiminti sovietų armijoje tarnavusių karo veteranus. O kaip su Lietuvos laisvės kovotojais? Toks klausimas dar stipriau įstringa švenčiant Kariuomenės dieną, kai su dėkingumu pagerbiami visi Lietuvos kariai. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Padalins Ontario Hydro

Ontario energetikos ministris Jim Wilson pranešė lapkričio 6 d., kad Ontario Hydro elektrikos tiekimo įmonė bus padalinta, ir rinka atidaryta konkurentams 2000 m. Ontario Hydro beveik ištisą šimtmetį išlaikė monopoliją šioje srityje.

Vyriausybės naujame plane numatytas 2 m. pereinamasis laikotarpis, po kurio bus įsteigtos 3 naujos provincinės įmonės. Viena bus gamybinė įmonė, kuriai priklausys branduolinių, “fossil-fuel” ir hidroelektrinės gamyklos. Antroji rūpinsis 29,000 kilometrų laidomis bei perjungimo stotimis. Trečioji bus prekybinė (retail) firma, kuri tiesiogiai pardavinės elektrą maždaug 1 mln. ūkininkų ir namų savininkų Ontario šiaurėje. Hydro įmonės susikūrimui ir pertvarkymui vadovaus nepriklausoma agentūra, kuri bus atsakinga energetikos ministerijai.

Kanados generalinis revizorius Denis Desautels, paskelbęs vyriausybės apyskaitos reviziją spalio pabaigoje, pranešė, kad vyriausybės numatytų \$2.8 bln. neužtekės užterštos gamtos apvalymui. Kanados pramonei ir vyriausybei tas gali kainuoti net iki \$30 bln. D. Desautels siūlo vyriausybei nedelsiant sudaryti sąrašus visų vietovių, kuriose sukauptos radioaktyvios ir pavojingos atmatos. Anksčiau buvo numatyta skirti \$242 mln. per 10 metų apvalyti 21 Gyny-

bos departamento radarų stotį prie vadinamos Distant Early Warning (DEW) Line Arktikoje, žvalgybos sistema, įsteigta šaltojo karo metu. Atrodo, kad užsilikę PCB (polychlorinated biphenyls) ir sunkieji metalai dar teršia gyvūnams maistą (food chain). DEW linijos apvalymas gali kainuoti \$1 bln.

Kanados imigracijos ministrė Lucienne Robillard spalio 23 d. pranešė, kad kol nenukris nedarbo statistika, nebus įmanoma kelti į Kanadą įleidžiamų imigrantų skaičių. Ateinančiais metais bus laikomasi dabartinių įsileidimo ribų, t.y. tarp 200,000 ir 250,000 imigrantų. Numatoma, kad šiais metais bus įsileista 215,000, panašiai kaip ir pernai. Otava 1998 m. atrodo pasirodys priimti 128,000 imigrantų, turinčių aukštesnio lygio darbo patirtį arba investavimo galimybes. Tik 58,000 bus priimami šeimų arba humanitarinių pagrindų.

Liberalai 1993 m. pažadėjo įsileisti imigrantų 1% viso Kanados gyventojų skaičiaus, tačiau ministrė Robillard teigimu, to neįmanoma įgyvendinti, kada 1.4 mln. kanadiečių neturi darbų. Ateinančiais metais pabėgėlių statusą numatoma suteikti 32,000, tokiu pat skaičiumi atvykėlių kaip ir šiemet. Mažiau yra pabėgėlių, prašančių statuso, nes jau veikia griežtesnės vizų gavimo sąlygos ir

“... Nenorėčiau, kad ant mano kapo būtų pastatytas koks nors paminklas. Man užtektų ir tokio monumento: didelio Anykščių laukų akmenis, ant kurio būtų iškaltas kryžius ir parašyti šie žodžiai: “A. Venuolis” ir pažymėti mano gimimo ir mirimo metai” (Iš A. Venuolio-Žukausko testamentą). Deja, kryžius paminkle buvo iškaltas tik 1989 m. Nuotr. Alf. Laučkos

Biliūnų sodyba Niūronių kaime, netoli Anykščių. Čia 1879 m. balandžio 11 d. gimė rašytojas Jonas Biliūnas. Nuotr. Alf. Laučkos

Lietuvos kelias Europon

Kliūtys yra ne politinio, o ekonominio pobūdžio

Prof. VALDAS SAMONIS,

Torontos

Šis autorius čia keliu klau-simu yra parašęs išsamų straipsnį anglų kalba ir jį paskelbęs leidinyje “Lithuanian Papers” 1997 m. 11 nr. (University of Tasmania, P.O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania 7006, Australia). Čia pateikiama straipsnio santrauka. RED.

Tame straipsnyje bandoma lyginamuoju požiūriu vertinti Europos komisijos (EK) nuomonę apie Lietuvos pasiūlymą 1998 m. pradėti derybas dėl narystės Europos sąjungoje bei bandoma pateikti metmenis, kaip geriausiai reaguoti į šią nuomonę.

Lietuvoje pasigirdo tvirtinimų, kad EK dėl politinių sumetimų Lietuvos nerekomen-davo į pirmą kviestų deryboms šalių grupę. Autorius išstudijai-

vo EK nuomonę apie Lietuvą ir kitas šalis ir tvirtina, kad yra kitaip. Priešingai negu pvz. Slovakija, Lietuva bus sunkumų įvykdė visas esmines politines to kvietimo sąlygas. EK pažėrė pastabų kaip tik dėl ekonominių sąlygų. Komisijos nuomone, Lietuva nepakankamai pažengė ypač imonių pertvarkymo srityje. Konkreti EK Lietuvai priekaištuoja, kad imonių veikla nesuvaržyta pakankamai griežtais biudžetinėmis apribojimais (hard budget constraints), neefektyvios imonės nepakankamai greitai varomos bankrotan ir palaikomos subsidijomis ir kad tos imonės nepasiruošusios iš Vakarų ateinančiai konkurencijai.

Studijuojant EK nuomonę apie Lietuvą kilo įtarimas, kad Lietuva nesugebėjo įtikinamai perteikti savo pasiekimų ekonominės pertvarkos srityje ir kad pagrindu EK nuomonė

atspindi Lietuvos įvaizdžio problemą.

Vaizdžiai kalbant, “lietuviškas katilas” ir ekonominėje srityje (taip pat ir imonių pertvarkyme bei varžybų srityje) daugumoje atvejų nėra juo-desnis negu pvz. lenkiškas, čekiškas, vengriškas ar kitų šalių, pakviestų į pirmą derybų dėl narystės grupę. EK paruošė labai rimtą ir kruopščią studiją apie Lietuvą. Tačiau su tos studijos konkrečiomis tezėmis ir galutinėmis išvadomis galima sėkmingai diskutuoti. Deja, to niekas nepadarė. Vietoje konkrečios, dalykiškos diskusijos EK nurodytų problemų temomis Lietuva bando politiskai paveikti Europos valstybes, kad jos balsuotų už kuo greičiausią derybų su Lietuva pradžią, ignoruodamos EK tyrimais pagrįstą nuomonę. Tokia strategija blogina minėtą įvaizdžio problemą, kadangi daug kas Europoje pagalvos, kad Lietuva nesugeba ten iš-keltų problemų paneigti arba jų išspręsti ir, atsiūgdamas sovietiniu raudu, bando konkrečias, objektyvias ekonomines problemas užglostyti politiniu “korektiškumu”. Lietuva tuo būdu patyrė pirmą rimtą nesėkmę savo kelyje Europon ir pasaulin.

kė, kad svarbiausia yra vyriausybės finansinė parama sveikatos priežiūrai ir švietimui.

Dabartinės apklausos duomenimis, tik 41% kanadiečių sutinka su valdžios numatytais darbų sukūrimo ir vaikų vargo mažinimo projektais, o 56% mano, kad tokios programos mažai pasiekė, tik būtų išleista (Nukelta į 9-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Neišsi ES plėtra

Kaip praneša “Lietuvos rytas” (nr. 252), Europos sąjungos užsienio reikalų ministrai, susitikę Liuksemburge spalio 25 d., “susiginėjo, su kuriomis šalimis reikia pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje”. Sutarta siekti kompromiso dėl derybų pradžios su visomis ar tik su keliomis narystės siekiančiomis Rytų Europos valstybėmis.

Ministrai pritarė Europos komisijos pasiūlymui derybas dėl narystės 1998 m. pradėti su Lenkija, Vengrija, Čekija, Slovakija, Estija ir Kipru. Nors ministrai pareiškė nuomonę, kad derybos su Rumunija, Bulgarija, Slovakija, Latvija ir Lietuva turėtų būti atidėtos vėlesniam laikui, kai kurių valstybių atstovai vis remia bendrą derybų pradžią. Manoma, kad jei keliomis išrinktoms valstybėms bus suteiktos palankesnės sąlygos prisitaikyti prie Europos sąjungos normų, “likusios šalys bus laikomos atsilikusiomis ir dėl to turės dar mažesnes galimybes pasivyti savo kaimynas”.

Europos sąjunga turi pasirinkti plėtros politiką iki gruodžio vidurio, kai vadovai susitiks Liuksemburge.

Lietuvos vyriausybė spalio 29 d. priėmė nutarimą rengti ir siekti įgyvendinti “Stojimo partnerystės programą”, pagal Europos sąjungos priimtą “Darbo-tvarkę 2000” numato būdus, kaip palengvinti kandidačių kelią į ES.

Teigiamas TVF įvertinimas

BNS praneša, kad Tarptautinio valiutos fondo (TVF) apžvalgoje pripažįstama, kad Baltijos kraštams negresia išsikišimo problema, tačiau norint pagerinti skolos rodiklius ir išvengti galimos krizės, būtina laikytis griežtos skolinimosi politikos ir greitai padidinti eksportą. Eksporto ir gamybos augimą galima pasiekti padidinant darbo našumą ir investavimo galimybes.

Spalio 27 d. pasaulio akcijų biržų nuosmukis nepaveikė Lietuvos biržos. Ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus teigimu, nėra grėsmės lito stabilumui, nepaisant JAV dolerio vertės sumažėjimo.

Svarstys valstybės biudžetą

Lietuvos finansų ministeris Algirdas Šemeta spalio 23 d. pateikė seimo svarstymui 1998 m. valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektus, praneša “Lietuvos rytas” (nr. 250). Svarstymai įvyks lapkričio 18 ir 25 d.d.

Biudžete numatyta gauti 6.886 bln. litų valstybės biudžetui pajamų. Išlaidos siektų 7.581 litų. Tikimasi, kad deficitas bus 2.9 mln. mažesnis negu 1997 m., sudarys 1.6 bendrojo vidaus produkto.

Numatytos išlaidos socialinėms reikmėms bus didesnės,

pakilusios nuo 29.5% iki 32.8%, ir pirmąsias bus skiriamos darbo užmokesčio, pensijų didinimui bei pašalpoms. Viešajai tvarkai palaikyti ir visuomenės apsaugai garantuoti skiriama 1.197 bln. litų. Ateinančių metų biudžete nenumatoma didinti mokesčių, išskyrus akcizus alkoholiui, tabakui ir benzinui.

Naujas apaštalinis nuncijus

Naujasis apaštalinis nuncijus Lietuvoje arkivyskupas Erwin Joseph Ender spalio 28 d. įteikė savo skiriamuosius raštus prezidentui Algirdui Brazauskui. Arkivyskupas perėmė 5 m. pareigas ėjusio Vatikano atstovo arkivyskupo Justo Mullor Garcia.

Spalio 29 d., susitikęs su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, kalbėjosi apie valstybės ir Kat. Bendrijos santykius Lietuvoje, domėjosi Lietuvos politine ir ekonomine padėtimi, rašo ELTA.

Sutartis su Izraeliu

ELTOS žiniomis, spalio 23 d. Lietuvos seimas patvirtino Lietuvos ir Izraelio vyriausybės sutartį dėl bendradarbiavimo telekomunikacijų, pašto ir informatikos srityje. Susitarime numatyti šių sričių tarnybų mainai, technologinių procesų gerinimas, naujų paslaugų teikimas.

Suimtas seimo narys

Spalio 28 d. 80 parlamentarų balsavo, kad būtų leista suimti stambaus masto sukčiavimų įtariamą seimo narį Audrių Butkevičių. Jis rugpjūčio 12 d. buvo sulaikytas Vilniaus “Draugystės” viešbutyje, imantis \$15,000 iš firmos “Dega” vadovo už pažadą padėti nutraukti pastarajam iškeltą baudžiamąją bylą. Generalinio prokuroro rezoliuciją A. Butkevičių suimti palai-kė Tėvynės sąjungos bei krikščionių demokratų frakcijų nariai, o nepritarusios LDDP ir Socialdemokratų frakcijos bei balsavime nedalyvavusi Centro sąjungos frakcija, teigusi, kad negynė kaltinamo parlamentarą, bet abejoję, ar ji būtina įkalinti.

Prieš suėmimą seime kalbėjęs A. Butkevičius, anksčiau paskleidęs gandą, jog seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis bendradarbiavo su KGB, pareiškė panašius įtarimus apie seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką S. Stačioką, politinį kalinį, konservatorių frakcijos seimo narį Antaną Stasiškį ir seimo kanclerį Jurgį Razmą.

Naujas tiltas Vilniuje

Vilniuje spalio 28 d. įvyko iškilmingas atidarymas naujo Šilo tilto, jungiančio Neries upės atskirtus Žirmūnų ir Antakalnio mikrorajonus. Tiltas buvo pradėtas statyti 1989 m. Statyba kainavo 20 mln. litų. Šilo tiltas yra penktasis pagal ilgį iš dvilikos Vilniaus tiltų per Neries upę, rašo ELTA. RSJ

Šiame numeryje

Karo veteranai

Lietuvos partizanų kovos išliko be pralaimėjimo žymių

Lietuvos kelias Europon

Lietuviškas katilas nėra juodesnis už lenkišką, čekišką

Kas valdys Lietuvos pajūrį?

Autostrada per Kuršių marias – paveldo naikinimo planai

Slaptos tarnybos slapti darbai

Ką veikė plačios apimties Izraelio saugumas?

Susitikimas Panevėžyje po 60 metų

Viešnios iš Amerikos buvo apjuostos tautinių raštų juostomis

Kraiziai tarp praities ir šios dienos

Jų atstatymas bei atnaujinimas reikalauja lėšų ir darbų

Metinė Vilniaus diena

Rasų kapinėse pagerbti žuvusieji už Vilnių ir Lietuvą

Lietuvis kunigas brazilų sielovadoje

Kun. P. Mališka didžiausią įspūdį padarė to krašto skurdas

Mafija Lietuvoje ir Rusijoje

Baltijos igulų karininkai lobte lobo prekiaudami benzinu

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com
Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60. Oro paštu į užjūrius – \$115. Amerikoje – JAV dol.
Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai: "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių
pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Spalio 13-oji, Fatimos Dievo Motinos šventė, buvo paminėta iškilmingomis Mišiomis visose Rusijos katalikų parapijose. Prieš 80 metų trims Portugalijos pie-
menėliams pasirodžiusi Mergelė Marija kalbėjo apie didžiulės Rytuose esančios valstybės atsitvertimą. Nuo tol Fatimos Dievo Motina buvo gerbiama kaip visų komunistinių kraštų, ypač Rusijos krikščionių globėja.

Prieš metus Rusijos katalikų grupė nuvyko į Fatimą ir iš ten atvežė Dievo Motinos statulą, kuri, apkalbėjusi visas Rusijos katalikų parapijas, 1997 m. liepos mėnesį sugrįžo į Fatimos šventovę. Taip pat pernai Fatimoje buvo palaiminta Dievo Motinos ikona, skirta Nekaltojo prasidėjimo katalikų šventovei Maskvoje.

Lietuvos mokyklos 600 metų sukakčiai paminėti rugsėjo 27 d. Vilniaus pedagoginiame universitete buvo surengta konferencija "Katalikų Bažnyčia ir Lietuvos mokykla". Apie ją pokalbį su spaudos bendradarbiais pasakojo šio universiteto tikybos katedros vedėja doc. Stasiulevičiūtė. Konferencija, kaip renginys, buvo įdomi, istorinė ir formali. Buvę taikliai įvertinti šių dienų religinio bei dorinio ugdymo problemos. Apie pasauliečių vaidmenį kalbėjo arkivyskupas A. J. Bačkis ir vysk. J. Boruta. Prof. dr. A. Grabauskienės pranešime pabrėžta orientavimo svarba rengiant mokytojų šeimai. Iškeltos ir palygintos kryptys – krikščioniškos ir feministinės saviraiškos. Vyriausybės pareigų religijai klausimais P. Plumpa kalbėjo apie katalikiškų organizacijų veiklą. Be to, keltas klausimas, ar tikybos mokytojas sugeba rūpintis visa mokykla? Anot mokytojos S. Pilinkienės, tikybos mokytojai turėtų rūpėti visi pasaulio reikalai, nes gyvenant Vatikano II dvasia, nėra reikalo, kurie būtų nereligioziški ar neekskluzyviški.

Prano Mašiotės vidurinė mokykla Klaipėdoje atidaryta rugsėjo 1 d. Atidarymo iškilmėse dalyvavo Lietuvos seimo nariai R. Hofertienė, R. Didžiokas, miesto tarybos atstovai, Krikščionių demokratų partijos Klaipėdos skyriaus darbuotojai, parapijų vadovai ir kt. Mokyklos kapelionu paskirtas Šv. Juozapo Darbininko parapijos kun. L. Baliūnas. Mokyklą pašventino mons. Jo. Gedvila. Naujosios mokyklos direktorė J. Grigienė padėkojo visiems prisidėjusiems prie mokyklos steigimo.

Petrapilyje įsikūrusi katalikų radijo stotis "Marija" transliuoja savo laidas ištisą parą. Nuo 7 v.r.

iki 10 v.v. laidos transliuojamos tiesiogiai, po to perduodami iš anksto parengti įrašai. Transliuojama rusiškai, lietuviškai, lenkiškai ir gudiškai. Laidas rengia 25 savanoriai. Perduodamos maldos, religinė muzika, įvykių komentarai. Studijoje veikia tiesioginė telefoninė linija. Katalikiška radijo stotis "Marija" kol kas girdima tik Petrapilyje, bet ateityje transliacijos tikimasi išplėsti į kitas Rusijos sritis.

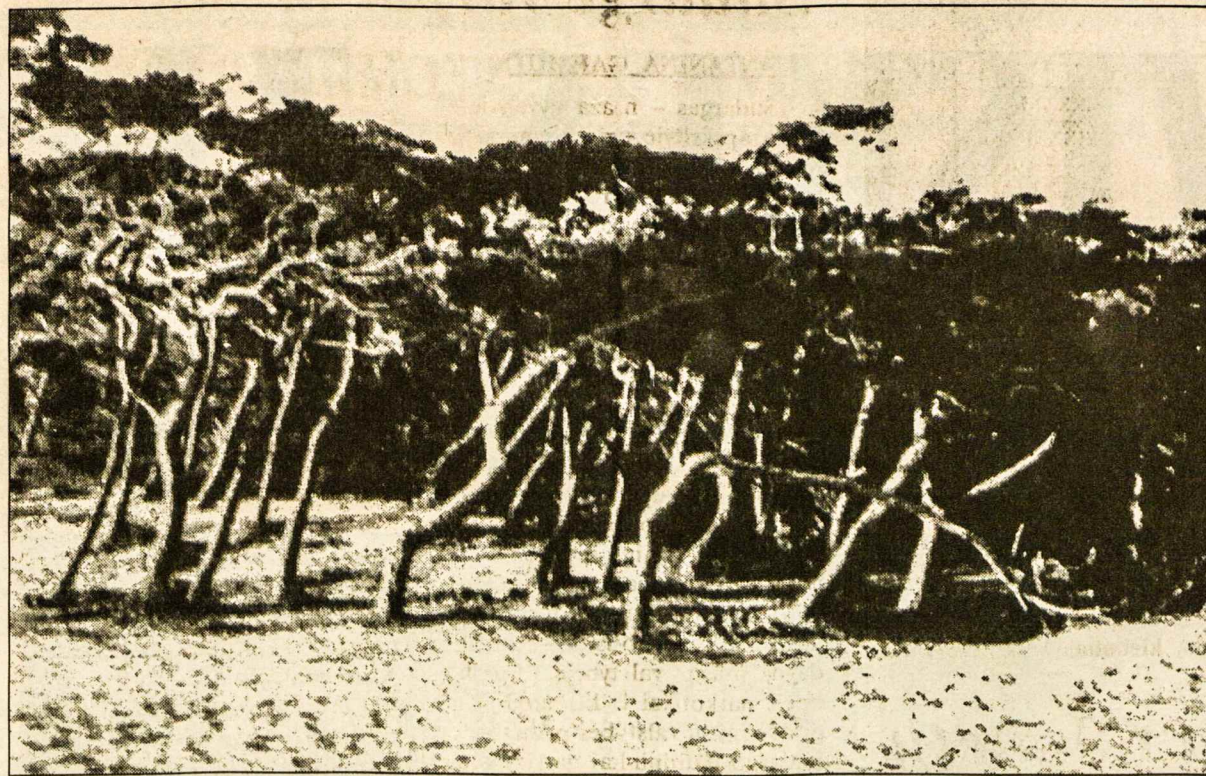
Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, artėjant Lietuvos prezidento rinkimams, rugsėjo 25 d. paskelbė kreipimąsi į tikinčiuosius ir geros valios tautiečius, kuriame pareiškia, kad vyskupas, kaip ganytojas, turi teisę ir pareigą nurodyti savo tikintiesiems, kuo reikėtų vadovautis sprendžiant svarbius visuomeninio gyvenimo klausimus. Arkivyskupas įsitikinęs, kad dauguma žmonių supranta, jog dalyvavimas rinkimuose yra tokia pati šventa pareiga, kaip ir kitos. Dalyvavimas rinkimuose rodo pilietinę ir krikščionišką brandą. Tikintieji pirmenybę turėtų teikti tam kandidatui į prezidentus, kuris brangina tikėjimą ir krikščioniškas vertybes. Arkivyskupas sakė: "Rinkiminės kampanijos metu sunku įvertinti kandidato asmenybę, nes tada jis gali būti nepelningai giriamas arba niekinamas. Reikia apgailestauti, kad visuomenės informavimo priemonės jau dabar niekina ir šmeižia kai kuriuos kandidatus, turinčius tautinę gerą vardą. Tai ženklas, kad Lietuvoje yra pakankamai žmonių, pasiryžusių prasišalinti su morale ir sąžine, kad tik prezidento rinkimus laimėtų jų pageidaujamas kandidatas."

Geriausią žmogaus vertę matoma sunkių išmėginimų momentais. Jeigu sunkiomis sąlygomis žmogus pasirodo esąs ne savanaudis, bet mokantis aukotis, juo galima pasitikėti. Todėl rinkėjams tikrai gerai išsiūreiti kandidatus, kokie jie buvo sovietinės okupacijos metais, kaip jie elgėsi Lietuvai išsivaduojant iš okupacijos pančių ir ką nuveikė per septynerius laisvės įtvirtinimo metus.

Rinkėjams turėtų būti priminti tik tie kandidatai į prezidentus, kurie savo ištikimybę Lietuvai jau įrodė darbais. Nors ir neturime teisės neigiamai verkti žmonių, kalbančių apie meilę Lietuvai, jais nelengva pasitikėti, jeigu jie iki šiolei nieko reikšmingo nėra nuveikę savo Tėvynei.

Lietuvos žmonėms reikėtų pasirinkti tokį prezidentą, kuris ne tik atsakingai rūpintųsi valstybės saugumu, tinkamai atstovautų Lietuvai pasaulyje, bet kartu visomis įgalios palaikytų tautos moralės ir krikščioniškų vertybių ugdymą, nes tik ant šio pagrindo galima kurti aiškią Lietuvos ateitį.

Lietuvoje skelbiami kandidatai įvertinami yra naudojami propagandai, ir žmonėms neįmanoma patikrinti jų nešališkumo. Nereikėtų atiduoti savo balso už kandidatus, kurie neturi galimybės laimėti rinkimų. Išsiskaldymas gali pagelbėti nepageidaujamam kandidatui. Arkivyskupas meldžiasi, kad rinkimų dieną balsuotojai parodytų savo pilietinį bei krikščionišką subrendimą; kviečia melstis ir visus tikinčiuosius, kad Dievas padėtų stiprinti meilės, atsakomybės ir solidarumo dvasią.

"Vėjas. Tas vėjas. Ir dieną, ir naktį lieknąją pušį įsiai glamonėja..."

(Iš leidinio "Gintarinis pajūris")

Kas valdys Lietuvos pajūrį?

Dr. MARTYNAS PURVINAS,
Kaunas

Kai kurie aukšti Lietuvos valdžios vyrai ramiai aiškina, kad iš Klaipėdos į Neringą per Kuršių marias bus statomas tiltas. Dėl tokio, atseit, kasdieniško dalyko nė kiek nesijaudina ir dabartiniai aplinkosaugos vadovai. Įdomiai tyli ir beveik etatiniai šūkautojai, labai uždelsę Būtingės naftos terminalo statybą, bet visai neprieštaravę beveik tokios pat (bet jau privačios) technologinės pabaisos pačioje Klaipėdoje.

Aiškina, kad toks tiltas bus labai naudingas. Bet kam? Dangstomasi rūpesčiu keliais šimtais Neringos gyventojų, pasiliekančių žiemoti Kuršių nerijoje. Atseit, jiems žiemą karštykiais nepatogu persikelti į Klaipėdą, keltams kartais tenka šauktis galingesnių ledlaužių pagalbos. Tik tokia labdara būtų jau itin dosni šiandieninėje skurstančioje Lietuvoje – numatomas tiltas per Kuršių marias kainuos per kelis šimtus milijonų. Už tokią sumą Neringos gyventojų galima būtų ap rūpinti netgi nuosavus lėktuvais ar panašiais transporto stebuklais, įveikiančiais Lamanšą ar Skandinavijos sąsiaurius.

Gal taip rūpinamasi stintų meškeriojimo entuziastais, pavasarį savaitę kitą besiveržiančiais ir Neringos žūklavietės. Kalbama, kad pažvejoti mėgsta ir kai kas iš valdžios – esamos ir buvusios. Bet vėlgis – iš kur toks neregėtas dosnumas, tie ramiai eikvojami keli šimtai milijonų? Savaimė aišku, kad tokia statyba labai rimas projektavimo ir statybos firmos, gausiančios pelningų užsakymų šiais sunkiais bedarbių laikais. Jie galėtų statyti tiltą nors ir išilgai jūros, jei tik kas pinigų mokėtų.

Žadama ir daug pinigų būsiant. Kodėl gi ne – geri dėdės iš užsienio bankų (kol kas neliesime giliau pasislėpusių struktūrų) paskolins milijonus už geras palūkanas ir tvirtas garantijas. Jiems tai geras pelnas.

Dar teisinamasi, kad Vokietija nori pagerinti susisiekimą tarp Klaipėdos ir Karaliaučiaus. Irgi idomus dalykas – kartais į Klaipėdą atrieda vos vienas kitas autobusas su turistais iš Vokietijos. Tie pagyvenę žmonės kur kas mieliau keliauja vasarą, tada ir persikėlimas keltu iš Kuršių nerijos į Klaipėdą jiems tampa malonia pramoga.

Tai kur gi šuo pakastas, prie ko čia Vokietija, kuri jau pusę šimtmečio nebevaldo Karaliaučiaus? Matyt, tilto statybos entuziastai vis kuklinasi, tiesiai šviesiai neįvardindami pagrindinės tokio tilto statybos užsakovės – didžiosios Rytų imperijos, dabar vadinamos Rusijos federacija.

Daug kas iš informuotų veikėjų bene kuklinasi, nepranešdami Lietuvos visuomenei apie kur kas didesnį užmojo planus, kuriuose būsimasis tiltas iš Klaipėdos į Neringą figūruoja vien smulkia, tačiau būtina detaile.

Jau visai rimtai skaičiuojama, kiek naudos (kai kam) atneštų autostrada Ventspilis (ir šiaurės kraštai – gal iki paties Petrapiilio) – Liepoja – Klaipėda – Kuršių nerija – Karaliaučius – ir tolyn į vakarus. Kiek

benzino ir dyzelinio kuro sutaupytų kai kurios pervežimų bendrovės! Bet ir tai dar menkies. Įtaresnieji aiškina, kokius milžiniškus objektus kontroliuoja (ir dar ruošiasi kontroliuoti) toje planuojamoje pajūrio srityje didžiosios Rytų valstybės kapitalas – vis tie patys Rusijos milijardai. Tad būsimoji autostrada naudingiausia būtų tai galybei, gaunančiai progą patogiai susisiekti su savais objektais.

O iš už ekonominių didžiojo verslo dalykų dar kyšo didžiosios politikos ausys. Kiek triukšmaujama, kad vargšė Karaliaučiaus sritis izoliuojama, atkertama nuo savo gimdytojos ir rėmėjos. Trumpam buvo apytelė reikalavimai suteikti Karaliaučiaus sričiai eksteritorinį susisiekimo koridorių pietiniu Lietuvos pakraščiu (tuo būdu mūsų valstybei atkertant vienintelį laisvesnį išėjimą į Vakarų Europą per Lenkiją). Dabar vietoje to vėl reiškiamos pretenzijos į Klaipėdos kraštą – norima "prakirsti langą" iš Karaliaučiaus srities, jei ne vienu, tai kitu Lietuvos pakraščiu.

Tad Lietuva vėl lieka menku pėstininku didžiųjų galybių šachmatų lošime. Beliktų priminti vieną menkį (dažnai pamirštamą) kai kurių valdžios vyrų). Iš visų Baltijos jūros valstybių Lietuva turi trumpiausią pakrantės ruožą, prastiausias sąlygas uostams ir kurortams rengti. Dėl jos geografinės padėties Lietuvą patogiausia atkirsti nuo išorinio pasaulio.

Jei Lietuva valdytų tūkstančius kilometrų jūros pakrantės su dešimtimis nerijų, gal ir imanoma būtų vieną iš jų padovoti mums vis tebeįėjimojantiems galingajai kaimynei. Tačiau Kuršių nerija mūsųose vienintelė, daugelio išgirta ir apdaičiuota dėl savo gamtos ir kultūros paveldo kaip unikalus kampelis, o ne statybvietė didžiulei autostradai.

Tiesa, Mažosios Lietuvos kultūros paveldas Neringoje sėkmingai baigiamas naikinti. Viena paskutiniųjų vinių į praeities vertybių karstą įkalta visai neseniai – Neringos miesto vyriausiajam architektui R. Krištapavičiui pasistačius nuosavus didžiulius rūmus greta Tomo Mano namelio-muziejaus.

Kai didžiojoje Rytų valstybėje nuolat kalbama, kad nebuvę jokios Mažosios Lietuvos, o vien tik "iskonno ruskyje zemli" (nuo amžių rusiškos žemės), nenuostabu, kad tokios nuostatos įsivyrąja ir Lietuvoje.

Ką jau bekalbėti apie Kuršių nerijos kultūros paveldo naikinimą. Visai neseniai didžiulės

sumas vyriausybė ir savivaldybė skyrė Priekulės (tradicinio Mažosios Lietuvos miestelio) centrui sudarkyti. Bet šilutėje kukliam atminimo ženklui, skelbiančiam, kad 1923 m. Klaipėdos kraštas prisijungė prie Lietuvos, lėšų nerandama. Atseit, kam ta tikroji Lietuvos istorija ir tas Klaipėdos kraštas – gal netrukus ji "padovanosime" (kaip kad 1939 ar 1940 metais) didžiajai Rytų valstybei.

Netenka stebėtis, kad uoliai traukdoma rengti "Mažosios Lietuvos enciklopediją" – tai iki šiol neskiriant jai valstybės paramos, tai uoliai švaistant iš-eivių suaukotas lėšas.

Ir visu tuo užsiima ne vien Rytų valstybės organų atsargos seržantai. Belieka priminti, K. Rimšos ir G. Mikšiuo straipsnį "Gyvi mirusio KGB aštuonkojo čiuptuvai": "Itakos agentu gali būti visuomenės veikėjai, mokslininkai, rašytojai, žurnalistai, prokurorai, verslininkai. Jie informacijos nerenka ir niekam neperduoda, o tiesiog daro įtaką krašto (miesto, rajono savivaldybės, įmonės) valdymui pagal Maskvos užduotis" ("Lietuvos aidas", 1997 m. spalio 14 d. nr. 201).

Matyt, taip "stumiami" ir tilto per Kuršių marias su pajūrio autostrada, Mažosios Lietuvos paveldo naikinimo planai. Kas jiems bepasipriešins? Dabar niūriai juokaujama, kad sovietmečiu būdavo geriau: tada pernelyg įvalgiems teisybės ieškotojams ilgai būdavo kurpiamos "nesovietinių elementų" bylos, dar leidžiant pakvėpuoti bent šiaurės lagerių oru. Dabar šešelinės jėgos veikia kur kas operatyviau: organizuojama autoavarija ar pasidarbuoja samdyti žudikai. Tokių profesionalų igūdžius jau teko išbandyti savo kailiu, pabandžius kiek pajudinti Lietuvos pajūrio reikalus. Stebuklingų atsitiktinumų dėka šį kartą atspirta vien sužalojimai – galvažudžiai nesuspėjo treniruotais spyriais į galvą ištaškyti smegenų...

Tad ar valdys Lietuva sekančiame tūkstantmetyje dabartinį Baltijos pajūrio ruoželį? Daug čia nulems Lietuvos prezidento rinkimų baigtis. Jei prezidentu taps žmogus, iki šiol atsidėjusis kovojęs už mūsų krašto nepriklausomybę, tai gal bus apgintas ir Lietuvos pajūris. Deja, kandidatai į prezidento pareigybę sraše pakanka ir tokių, kurie gali nuolankiai vykdyti didžiosios Rytų valstybės įgeidžius ir reikalavimus.

Red. pastaba. Dr. Martynas Purvinas yra lietuvininkų bendrijos "Mažoji Lietuva" šeimininkas, "Mažosios Lietuvos enciklopedijos" vyr. redaktoriaus pavaduotojas.

Netekus visuomenininko, "Dainavos" ansamblio ir Kanados Londono lietuvių choro pradininko, choristo

a. a. EDVARDO DANILIŪNO,

žmoną IRENĄ, dukrą MARIJĄ, sūnų EDVARDĄ su šeima ir gimines liūdesyje nuoširdžiai užjaučia –

Londono lietuvių choro "Pašvaistė" nariai

Slaptos tarnybos slapti darbai

J. P. KEDYS, Australija

Kaip visos valstybės, taip ir Izraelis turi slaptąją tarnybą (Mossado), įsteigtą 1951 metais, t.y. trejiems metams praėjus po istorinės Izraelio valstybės atstatymo 1948 metais. Toji tarnyba skirta užsienio politikos reikalams, o vidaus saugumo reikalams – Shin Bet.

Kol gyvavo Sovietų Sąjunga, jos NKVD ir vėliau KGB lenktyniavo su Izraelio Mossadu, kuri iš jų sėkmingiau įgyvendins slaptuosius valdžios reikalavimus. Pavergtoms tautos, baltams ir ypač Lietuvai, pastūmėjus Sovietų Sąjungą prie subyrėjimo, Mossadas tapo viešpatas slaptųjų tarnybų veikloje Vakaruose – neturėjo konkurentų!

Argentina, 1960. – Slaptoji Mossado tarnyba pasiuntė į Argentiną 12 agentų, nepranešusi apie tai Argentinos vyriausybei, suėmė Adolfą Eichmaną, apvilko Izraelio lėktuvo tarnybine uniforma, nugabeno į orauostyje stovintį Izraelio lėktuvą ir išskraidino, visai nežinant Argentinos vyriausybės, Adolfą Eichmaną Izraelin. Argentina atšaukė savo ambasadorių iš Izraelio.

Uganda, 1976 m. – Prancūzijos lėktuvus buvo pagrobta Ugandos sostinėje Entabėje. Kadangi jame buvo žydų verslininkų, Mossadas pasiuntė savo lėktuvą su ginkluotais agentais jų išlaisvinti. Susišaudymo metu visi grobikai ir vienas keleivis žuvo. Taip pat žuvo vienas iš Mossado igulos Yonatan Netanyahu, dabartinio Izraelio ministro pirmininko brolis.

Amerika, 1985 m. – Amerikos žydas Jonathan Pollard dirbo kaip Amerikos laivyno karinių dokumentų skyriaus vedėjas ir kartu buvo Izraelio Mossado agentas. Jis perdavė Izraeliui tūkstančius Amerikos slaptųjų karinių dokumentų. Jis buvo sugautas šnipinėjanč, nuteistas visam amžiui kalėti, bet Izraelis jam suteikė pilietybę po nuteisimo.

Gazos Juosta, 1996 m. – Izraelio vidaus saugumo tarnyba Shin Bet sugebėjo parduoti "Mobil" telefoną su jame įrengta bomba musulmonų vadui Yihye Ayyash, kuris gamino bombas palestiniečiams, savanoriškai susisprogdinantiems ir žudančiams žydus prekyvietėse, kavinėse, gatvėse. Šis bombų gamintojas buvo susprogdintas su "Mobil" telefono pagalba, skrendant lėktuvui virš Gaza Juostos, kur Yihye Ayyash gyveno.

Jordanas, 1997 m. – Mossado planas nužudyti Islamo judėjimo Hamas vadą Khalid Meshaal nepavyko. Nužudymo planą paruošė pats Mossado vadas generalmajoras Danny Yaton su Izraelio ministerio pirmininko Benjamin Netanyahu sutikimu. 1997 m. rugsėjo 25 d. Mossadas pasiuntė 3 savo agentus į Jordano sostinę

Amaną. Atvykę į Amaną agentai savo auką rado raštinėje, prievarta išvirkštę į Meshaal kairę ausį numatytą dozę nuodų, nuo kurių jis turėjo mirti po 48 val. ir išėjo. Bet čia pat atsirado Meshaal sargybiniai ir suėmė du Mossado agentus, bet trečiam pavyko pasprukti Izraelin. Pasirodė, kad Mossado agentai buvo atvykę į Jordaną su Kanados padirbtais pasais. Apie užpuolimą Meshaal sargybiniai tuojau pranešė Jordano karaliui Hussein, kuris telefonu apie užpuolimą viską pranešė JAV prezidentui Clinton'ui. Jordano karalius skubiai prašė pranešimo iš Izraelio ministerio pirmininko, kokiais nuodais buvo apnuodytas Meshaal, kad Jordano gydytojai galėtų išgelbėti Meshaal gyvybę. Mat jeigu Meshaal mirtų, karaliaus opozicija sukeltų revoliuciją Jordane ir karalius galėtų netekti valdžios. Clinton'as nedelsdamas susisieko su Izraelio ministru pirmininku. Izraelis rugsėjo 26 d. pasiuntė gydytoją ir reikiamus vaistus išgelbėti Meshaal gyvybę.

Po keturių dienų Izraelio min. pirm. Netanyahu, krašto apsaugos ministeris Mordechai ir ministeris Sharon atvyko į Amaną išreikšti atsiprašymo karaliui, bet Jordano karalius, užuot pats priėmęs delegaciją, pasiuntė savo brolių princa Hassan.

Be to, Izraelis 1989 m. buvo suėmęs islam dvasinį vadą ir Hamos sąjūdžio steigėją bei nuteisęs visam amžiui kalėti. Dabar Izraelis gražino jam laisvę. Jordano karalius paleido suimtuosius Mossado agentus, kurie bandė nužudyti Meshaal.

Kanada buvo laikinai atšaukusi savo ambasadorių iš Izraelio protestuodama prieš tarptautinės teisės laužymą – užsienio pasų padirbimą. (Pasiųdauta "The Sydney Morning Herald").

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.a. MARTA KRIVICKIENĖ

mirė 1997 m. spalio 30 d. "Humber River Regional" ligoninėje, sulaukusi 67 m. amžiaus. Velionė buvo anksčiau mirusio mylimo vyro Tado našlė, motina dukters Ritos ir jos vyro Wolfgang Benz, Alberto ir jo žmonos Kay. Jos labai pasigės nuliūdę vaikaičiai Annie ir Adomas. Velionė nuliūdime paliko 5 seseris, 2 brolius ir jų šeimas Čikagoje. Buvo pašarvota Turner & Porter laido tuvių koplyčioje, 436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Palaidota iš evangelikų-luteronų Iškanytojo šventovės 1997 m. lapkričio 3 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Ont.

A+ EDVARDUI DANILIŪNUI mirus,

jo žmoną IRENĄ, dukrą MARIJĄ, sūnų EDVARDĄ, brolių ALFONSA ir seserį BIRUTĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

Londono sporto klubas "Tauras"

A+ EDVARDUI DANILIŪNUI mirus,

žmoną IRENĄ, dukrą MARYTĘ, sūnų EDVARDĄ, jo šeimą bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

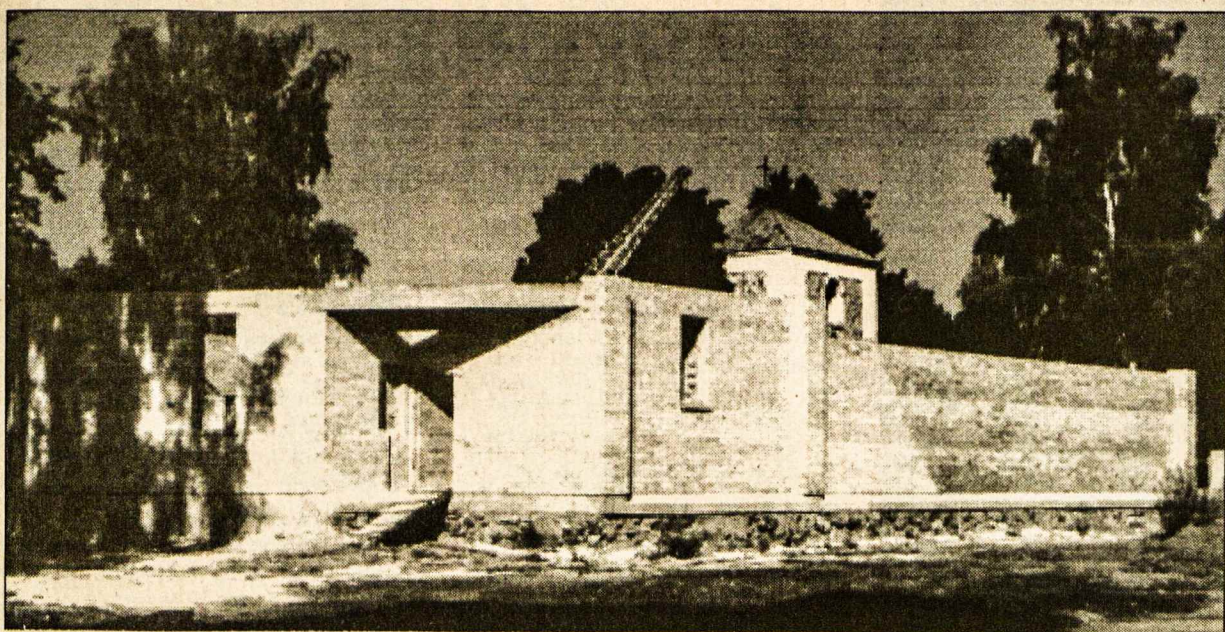
O. A. Švilpai
I. A. Dragūnevičiai
M. J. Bendoračiai
J. Z. Didžbaliai
D. Chainauskienė
E. S. Kerai
A. Kudirka
L. Radzevičienė
A. J. Aušrotai
V. V. Staškina
M. J. Naruševičiai

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Vietoj sovietų sunaikintos medinės Kiauklių šventovės atstatoma mūrinė su finansine išėivijos parama, kuri vis dar labai reikalinga. Statybą rūpinasi Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, klebonas kanauninkas J. Andrikonis ir kun. J. Dabravolskas, Širvintų klebonas

Susitikimas Panevėžyje po 60 metų

Pasakoja Janina Raubaitė-Rukšėnienė

IGNAS MEDZIUKAS

Panevėžio mieste šiuo metu gyvena 132,000 žmonių. Pagal gyventojų skaičių šis miestas Lietuvoje yra penktoje vietoje. Tai tankiausiai apgyventas Lietuvos miestas, nes užima 30 kv. km plotą. Vidutiniškai viename kv. kilometre telpa 4400 žmonių. 92% gyventojų yra lietuviai, dar gyvena rusų, lenkų, žydų, karaimų ir kitų tautybių. Panevėžys laikomas Aukštaitijos sostine.

Panevėžys – senas kultūros ir švietimo židynys. Čia mokslus išėjo daugelis žmonių, palikusių Lietuvos gyvenime žymius pėdsakus. Daugelis jų jau išskiliai ir amžinybėje, bet nemažai yra gyvųjų, kurie tebesidarbuoja tėvynės gerovei. Antrasis pasaulinis karas, sovietų okupacija daugelį išbloškė iš gimtojo krašto. Tačiau jie ir svetur gyvendami prisimena savo tėvynę, dėl jos siejosi, stengiasi jai padėti.

Panevėžio mergaičių gimnazijai šiemet suėjo 65 metai. 1997 m. rudenį, prisimindamos savo „alma mater“ 1937 m. laidos abiturientės susitarė apsilankyti savo mokslo namuose ir atšvęsti 60 metų sukaktį.

Tai sužinojęs, kreipiausi į Janiną Rukšėnienę, gyvenančią Los Angeles, Kalifornijoje, kuri sutiko pasidalinti įspūdžiais.

Aleksandra Kazickienė, gyvenanti JAV, susisiekt su gyvenančiomis Lietuvoje 1937 m. laidos abiturientėmis Brone Belinyte-Stankevičiene, Stase Rimšaitė, poete E. Gabulaite, suorganizavo rugsėjo 12 buvusių mergaičių gimnazijos klases draugijų susitikimą ir kreipėsi į kitas, esančias Lietuvoje ir užsienyje, kviesdamos šiam susitikimui.

Toks susitikimas įvyko po 50 metų 1987 m. pas dr. Juozą ir Aleksandrą Kazickus Kitty saloje, Bahamas, kuriame dalyvavo iš JAV ir Kanados 1937 m. laidos 11 abiturienčių. Iš okupuotos Lietuvos anuomet, suprantama, nė viena negalėjo atvykti.

Šiemet į tą susitikimą Panevėžyje iš JAV atvyko Aleksandra Kalvėnaitė-Kazickienė su vyru dr. J. Kazicku iš Niujorko, Irena Blakutytė-Manomaitienė iš Bostono, Janina Raubaitė-Rukšėnienė iš Los Angeles ir devynios, gyvenančios Lietuvoje.

Šis įvykis sutapo su gimnazijos 65 metų sukaktimi ir Lietuvos mokyklos 600 metų. Susitikimas, tikriausiai šventė, prasidėjo Mišiomis Šv. Petro ir Povilo šventovėje. Iš čia viešnios su palėdovais ir gimnazičiais atvyko į gimnaziją, kur jas sutiko dir. E. Urbonas ir mergaitės. Buvo atlydėtos į salę, pasodintos priekiniuose suoluose.

Direktorius Urbonas savo žodyje suminėjo šio įvykio reikšmę. Jis ir viešnios iš Amerikos buvo pagerbtos apjuosiant tautinių raštų gražiomis juostomis. Viešnių iš užjūrio juostos turėjo įrašą: „Lietuva sveikina“. Direktorius Urbonas apdovano-

jo jas 65 m. gimnazijos suka-

ties medalionais. Atvykusios iš Amerikos viešnios buvo pakviestos tarti žodį. Poetė E. Gabulaitė šiam įvykiui sukūrė proginį eilėraštį „Sugrįžusioms tėvynėn“, kurio dalis taip skamba:

Prieš šešiasdešimt metų pakilom sakalais

Ir išskridom pavasarį žalia.

Dabar į mokyklą, į jaunystės namus

Vėlų nudenį ieškome kelio.

Sveika, sugrįžus į Tėvynę!

Ji džiaugiasi, kad sugrįžai,

Kad ilgą via dolorosa

Kartu su jaėjai.

Mergaitės atliko koncertą – šoko ir dainavo. Aleksandra Kazickienė įteikė direktoriui 1000 dol. auką mokinių premijoms. Pažymėtina, kad į šias iškilmes buvo kviečiamos ir kitų laidų abiturientės bei mokytojai.

Viešnios pakviestos apžiūrėjo gimnaziją ir jos muziejų. Janina Rukšėnienė šiam muziejui ta proga padovanojo Los Angeles miesto albumą. Dalyvės su palėdovais buvo pakviestos į gimnazijos valgyklą, kur buvo pavaišintos pakeliant šampano taures. Vėliau jos lankėsi J. Balčikonio berniukų gimnazijoje, kur buvo gražiai sutiktos ir apžiūrėjo gimnazijos muziejų.

Vakarienei A. Kazickienė pakvietė į „Varinio voro“ restoraną ir apmokėjo visas vaišių išlaidas, taip pat apdovanojo mokslo drauges meniškais dailininkės Stasės Tumonytės-Zilienės sukurtais ir įrėmintais paveikslais, kurių antroje pusėje visos pasirašė. J. Rukšėnienė apdovanojo drauges sidabriniais auskarais. Taip buvo pasikeista dovanomis.

Ta proga nepriklausomas Panevėžio dienraštis „Sekundė“ (1997. IX. 20-21) nr. 221 dėję Vitalijos Julijanauskienės straipsnį „Kiekvieną naktį sapnuodavau Lietuvą“. Tai pokalbis žurnaliste su Janina Rukšėniene, panevėžiete, kuri Lietuvoje lankėsi jau ketvirtą kartą, šį kartą pagerbdama gimnaziją, kurią baigė prieš 60 metų. Ši gimnazija dabar pavadinta Žemkalnio vardu. Be to, rugsėjo 12 d. buvo minima šių mokyklos rūmų 65 metų ir Lietuvos mokyklos 600 m. sukaktis.

Laikraštyje išvardinti J. Rukšėnienės gyvenimo keliai, pradedant gimimu prieš 81 m. Varone. Jos tėvelis – lietuvis bajoras Rauba, motina – miestietė, buvo pasitraukę iš Panevėžio dėl karo veiksmų į Rusiją. Janina buvo jauniausia šeimoje. Motinai anksti mirus, buvo globjama vyresniųjų brolio ir sesers. Baigusi gimnaziją, studijavo Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje, bet susirgusi studijas turėjo nutraukti. Vėliau studijavo ekonomiką Vilniaus universitete ir dirbo švietimo vadyboje. Vilniuje Aušros Vartų šventovėje buvo sujungta amžinų santuokos ryšiu su studentu Gediminiu Rukšėnu.

Dėl karo skubiai teko trauktis iš Lietuvos. Gyveno Vakarų Vokietijoje. Emigravo į Kanadą. Persikėlė į Los Angeles, Kalifornijoje. Vyruui susirgus, įsigijo praktišką specialybę – „pattern maker designer“ drabužių gamybos pramonėje. Vyru anksčiau mirus, teko vienai tvarkyti namus ir dirbti, kol išėjo pensijon. Straipsnis pailiustruotas nuotraukomis, kurias ji kadaise bu-

vo nusiuntusi giminėms į Panevėžį.

Žurnalistė straipsnį baigia taip: „Dabar ponja Janina Raubaitė-Rukšėnienė savo jaunystės mieste. Ši linksma, graži ir visai sena moteris šiandien sako esanti laiminga. Ją gražiai sutiko gimnazičiai, ji džiaugiasi, kad Tėvynė jau laisva ir mano, kad tikrai sugebėsime įveikti sunkumus“.

Taip gražiai Panevėžys sutiko savo dukrą, vaikystės ir jaunystės dienas praleidusią Ramygalos gatvėje, savo motinos paveldėtuose namuose.

Dabar ji gyvena tolimoje Kalifornijoje, Angelų mieste, kur įsitraukusi į tautai ir Lietuvos valstybei reikšmingus darbus, dalyvaudama Lietuvių tautinėje sąjungoje, BALFE, LB, birutietijų draugijos veikloje, remdama visuomeniškus darbus savo pastangomis ir pinigais.

Iš tėviškės laišku

Naujieji ūkininkai

Pabandysiu rašyti, nors nežinau, kaip seksis – jau seniai seniai berašiau, o ir dabar dar nepalikiu lovos. Sirgau per vasarėlę mielą ir vis apie jų galvojau sirgdama, kad tas „Malūno laiškas“ jau bus mano paskutinis. Liudo broliu klausia laiške, kodėl apie tą Liudą paties pastatyta ir kolikiu valdžios nugriautą malūną anksčiau neparaišiau. Ogi, kad anais laikais bijojome, nes laiškus tikrino ir registravo pašte – kiek ir iš kur gauname (tai gerai žinome iš paštininkų). Siuntinukus ir banderoles gaudavome suplėšytus, sujauktus, atrodo, viesulai ten sukosi, todėl negi rašyti, kad „kolikiu pirminkas Truncė Julius su buldozeriu Liudo malūną nugriovė“...

O padėčiai pasikeitimo nerajosi ką daugiau iš to Sibiro, Liudulio ir Jonuko išgyvenimų parašyti, iš tos Vorkutos, kad neužmirštume tų baisių. Broliams buvo sunku Vorkutoje, o seniesiems, išvargusiems tėveliams, čia, varganose tėviškėlėje, vieniems.

Atėjo eilė ir malūnui. Todėl vasario mėn. data, kad mes pusę metų iš jūsų jokio laiškelio negavome (o jūs siuntėte, tik mes negavome). Atėjo Kalėdų sveikinimas ir vėl net tik vasarą. O mes vis rašėme. Vėliau aš įtariau paštininkę (tik įtariau). Dabar prašau, kad jokių pinigėlių priedėlių į laišką nedėtumėt. Jeigu mums siunčiate, tai per tarpininką, o kitaip labai nepatiktima – ir laiškas žūsta ir viskas, o man jie tokie brangūs, tokie mieli.

Tai gi liepos 29 gavome iš jūsų pinigėlio (išsiųsta Tėvų dienai), per tarpininką. Aš grįžau iš gydytojo su skaudomomis kojom (vis tos venos...), o čia martelė ir sako: „Gavome dovanėlių“. Man iškart šovė mintis, kad jau bus laidotuvių. Taip gera širdyje pasidaryti – nors pusė rūpesčių vaikams atkris. Bet apsidžiaugusi pradėjau sveikti. Paskui vėl blogiau ir taip prabėgo visos rugpjūtis, ir dovaną praleidome pasidalinę. Ačiū šimtą kartų, ačiū labai!

Dabar apie savo ligą. Griebė iš karto baisus skausmas, pritraukė kojas vadinamos spazmos. Dvi naktis nemiegojau ir sūnus vežė pas gydytojus. Gydytojai sakė, kad taip atsitiko nuo venų. Išrašė vaistų, grįžusi sąžiningai geriau ir nuo jų pradėjo skaudėti

Sudarge varpai neskamba

ANTANINA GARMUTĖ

Sudargas – mažą gyvenvietę Šakių apskrityje prie Nemuno ir Karaliaučiaus srities sienos. Šventovė suniokota karo. Muitinė, į kurią dulkėtu vieškeliu vyksta tik labai silpnas judėjimas. Sudarge varpai neskamba. Skamba Lietuvos žiniasklaidoje šios vietovės muitininkų „darbai“, atnešę mūsų valstybei bene 30 milijonų (!) litų žalą. Čia buvo klajojantys dokumentai, gelbstimi tikrieji kontrabandininkai. Nes kontrabanda, patekusi iš Klaipėdos uosto į Lietuvą, būdavo apiforminama šioje muitinėje – kaip išvažiavusi iš Lietuvos į Rusiją (Karaliaučiaus sritį), o faktiškai toji kontrabanda niekur neišvažiudavo – pasilikdavo mūsų valstybėje. Spirito upės, narkotikai ir kt. nuodijo ir griovė mūsų valstybės pamatus, o Sudargo muitininkai narsiai gaudė tokius kaip mano „TŽ“ aprašytas Edmundas Pečiulis ir baudomis lupo jiems devintą kailį.

Grįžkime prie E. Pečiulio atvejo. „TŽ“ 1997 m. 33 nr. išspausdino straipsnį „Muitinės paaiškinimas“. Perskačius susidarė įspūdis, kad kažkoks kitas E. Pečiulis, matyt, verslininkas, iš Kaliningrado neteisėtai gabenosi prekes ir gavo minimalią 1000 litų baudą. Pavardžių sutapimas, pagalvojau. Nes mano aprašytas yra ne verslininkas, o bedarbis, negaunantis jokios pašalpos (net už vaikus). Ir gabenosi jis ne prekes, o nuosavus, senus žemės ūkio padargus. Be to, sumokėjo jis Marijampolėje (tokia teritorinė priklausomybė) „muitinės rykliams“ ne 1000, o 2500 litų, kuriuos šiaip taip suskolino ir surinko iš gerų žmonių aukų. Čia, matyt, kitas.

Pasirodė, ogi tas pats! Nesenai Edmundas Pečiulis atvežė man dar vieną egzempliorių „TŽ“ 33 nr. su minėtu straipsneliu ir pasakė, kad jame esąs aprašytas, nes kito tokio nėra. Jis netgi paviečiai apsidžiaugė, kad dabar... atgausiu tuos 2500 Lt., o blogiausiu atveju – 1500 Lt. kuriuos muitininkai paėmė iš jo už išpirktus padargus (pradžioje anie reikalavę net 8500 Lt. išpirkos).

– O kvitus apie įmokėtą sumą ar turi? – paklausiau.

– Ne! – atsakė naivuolis, – pinigų paėmė muitininkai kvitų man nedavė, tik į savo knygas įrašė. Sakdami, kad kasininkės nėra... Čia reikėtų paaiškinti, kad ir bolševikmečiu, grįžęs iš Sibiro tremtinys, taip pat beveik visada turėdavo „išpirkti“ nuosavą namą, tvartą ar kt. trobesius. Faktiškai tai būdavo dar vienas varguolio žmogaus apiplėšimas. Ar ne analogija?

Str. „Muitinės paaiškinimas“ nurodoma, jog į teismą E. Pečiulis nesikreipė. (Tai ir suprantama – iš kur imsi lėšų teismui bedarbis).

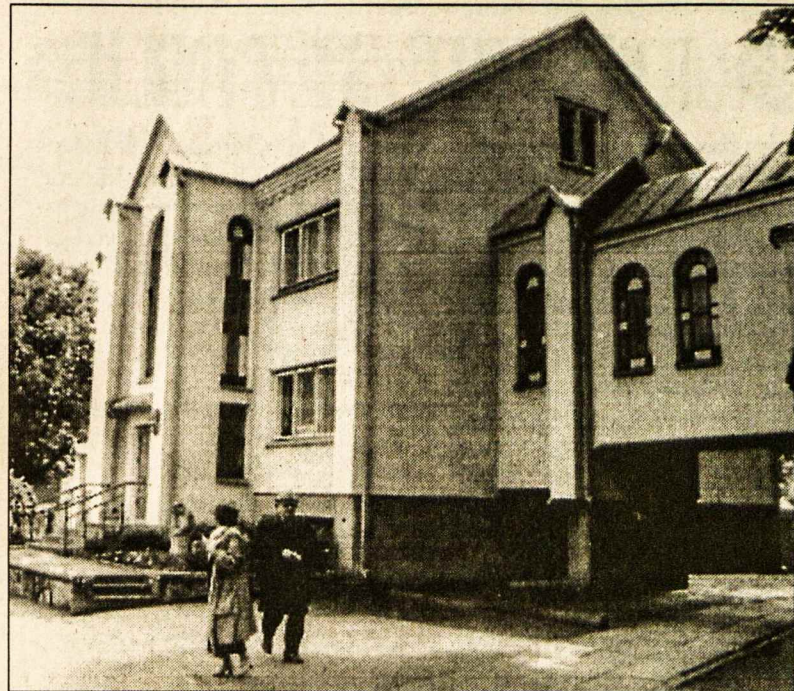
Straipsniui „Muitinės paaiškinimas“ medžiagą, gindamas munduro garbę, pateikė šio departamento direktorius A. Budrys. O departamento užklausk Lietuvos seimo kancleris Jurgis Razma. Ir tai, kad dori valdžios žmonės yra neabejingi paprastų piliečių skaudžioms problemoms nuspeldo mūsų visų pagarbos ir padėkos. Edmundas Pečiulis dėkingas ir buvusiai seimo narei dr. Rūtai Gajauskaitei už pagalbą prisiregistruojant (be kyšių!).

Už didžiulę žalą, padarytą Lietuvos valstybei, penki Sudargo muitininkai yra suimti. Suimtas ir šeštasis – Marijampolėje. Priėjo, kaip sakoma, liepto galą.

Lietuva keliai. Sunkia kaina. Nuolatos įveikdami kasdienybės negeroves sveikstame ir iš dvasinių ligų. (Kaip kitaip pavadinti gobšumą, šmeižtą, melą). Sudarge – kaip ir kituose Lietuvos kampeliuose – dar skambės tikrojo prisikėlimo varpai!

Arkliai prie Merkio upės baigiantis vasarai

Joniškio parapijos klebonija, sujungta su šventove, nuotraukoje nematoma

Nuotr. H. Paulausko

Kražiai tarp praeities ir šios dienos

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Tragiška ir istoriniais įvykiais turtinga Kražių istorija mūsų tautoje įrašyta kruvinomis raidėmis su persekiojimais ir brutaliomis skerdynėmis, nors tame Žemaitijos religiniame centre jau apie 1576 metus įsikūrė pirmieji Lietuvos vienuoliai-jėzuitai, buvo įsteigta jėzuitų kolegija ir benediktinių vienuolynas. Šalia jų veikusių mokyklos, teatras ir aukštesnioji mokykla Kražius padarė Lietuvos religiniu, kultūros ir švietimo centru. Būdamas dar mažas mergaitė turėjau laimę lankyti Kražiuose, kur kelerius metus gyveno mano močiutė, nes jos sūnus lankė Kražių „Žiburio“ gimnaziją. Žavėjaisi nuostabiai gražia šventove, Kryžiaus kelių kolonada šventoriaus šonuose ir, kas svarbiausia, viename šventoriaus koplytėlės kampe man buvo parodytos grindys užmaskuotos durys į požeminį tunelį, kuriame slapstėsi masolių persekiojami vienuoliai.

Sovietinės okupacijos metais Kražiai labai nukentėjo, kaip ir dauguma kitų religinių centrų. Vėl atgavus nepriklausomybę, jų atstatymas ir atnaujinimas reikalauja ne vien didelių lėšų, bet ir pasišventimo, kantrybės bei sugebėjimo sutelkti remontui reikalingą medžiagą ir darbo jėgą. Kai 1995 metų vasarą lankiausi Kražiuose, man buvo bausi matyti Kryžiaus kelių apgrautas ir labai sužalotas Kristaus, Simeono ir kitas skulptūras, o po jų kojomis gulėjo šimtai atplaišių. Prisiminiau ir Kražantės upės krantą, ir žavias medžiais pasipuošusį Antakalną.

Kai š. m. rugsėjo gale į Cleveland'o Dievo Motinos parapiją atvyko dabartinis Kražių klebonas kun. Alionidas Budrius, aš jį pasikviečiau į savo namus, kad iš arčiau susipažintčiau su Kražių šventovės padėtimi ir su jo paties gyvenimu, nes jis buvo įšventintas kunigu dar sovietinės okupacijos metais. Amerikoje jis lankosi jau trečią kartą. Šį sykį atvyko į Čikagą rugsėjo 13 d. ir apsisistojė lietuvių marijonų vienuolyne. Brighton Parko šventovėje atnašavo Mišias, dalyvavo Šiluvos procesijoje ir, bendraudamas su vietiniais lietuviais, jiems rodė

nuotraukas, pasakojo apie savo problemas bei darbus.

Kun. A. Budrius gimė 1962 m. sausio 3 d. Vainute, Tauragės apskrityje. Pradžios ir aštuonmetę mokyklą lankė Vilkyčiuose. Baigęs Priekulės vidurinę ir muzikos mokyklą birbynės klasę, jis 1979 m. įstojo į Vilniaus universiteto istorijos fakultetą, bet pasitraukė, nes norėjo tapti kunigu, o atėjo laikas tarnauti sovietinėje kariuomenėje. Jis buvo priverstas stoti seržantų mokyklon, nes buvo spėliojama, kad nori tapti kunigu. Jam buvo siūloma stoti į diplomatinę mokyklą ir atkalbinėjama nuo kunigystės. Nepaisant atkalbinėjimų ir spaudimo, jis 1983 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją, nes buvo jau kiek lengviau – buvo prasidėjusi „perestroika“. 1988 m. buvo įšventintas kunigu Kauno katedroje.

Telšių vyskpas jį paskyrė vikaru į Telšių katedrą, po metų perkėlė į Tauragę ir netrukus paskyrė Žygaičių klebonu, kur jis išbuvo šešerius metus. Jo sugebėjimas suremontuoti ir atnaujinti istorinius paminklus, apgrautus pastatus neliko nepastebėtas. 1996 m. buvo pakirtas klebonu į Kražius, kuriuose tiek šventovė, tiek kiti pastatai yra labai nukentėję. Kad būtų įmanoma gyventi, jis aptvarkė kleboniją, antrame aukšte sudėjo langus, kad nesušaltų žiemos metu, ir paruošė pirmąjį aukštą remontui. Reikėjo ardyti sienas, įdėti duris, aptverti tvoras ir sutaisyti prakiurusius stogus. Taip pat reikia įrengti raštinę ir galutinai sutvarkyti kleboniją.

Kun. A. Budrius atnaujino subyrėjusius Kryžiaus kelius ir labai susijaudino mano namuose ant stalelio radęs mano paršivėžtą stamboką šipulį kurį „nukniaukiau“ iš po Kristaus statulos kojų.

Šalia remonto ir atnaujinimo darbų, kun. A. Budrius rūpinasi ir dvasiniais bei kultūriniais reikalais. Jis visų pirma nori sutelkti jaunimą ir atkurti ateitininkus, nes parapijoje vyrauja senimas. Jam talkina jaunasis mokytojas. Jiem abiem rūpi, kad parapija būtų gyva ir vievinga šeima, jungianti visokio amžiaus žmones.

Kun. A. Budrius lankėsi Amerikoje rinkdamas aukas galutiniam Kražių šventovės ir pastatų atnaujinimui, vargonėliams, muziejėliui... Jis žavisi veiklia užsienio lietuvių visuomene ir yra labai dėkingas už jam įteiktas dovanas. Jis taip pat stipriai pasisako už žodžio ir spaudos laisvę, pilnai suprasdamas ir įvertindamas demokratinės principus.

Cleveland'o lietuviai džiaugėsi jo buvimu, jį parėmė piniginėmis dovanomis ir gėrėjosi jo turinčiu pamokslu, kuriame jis pabrėžė: „iš praeities semkime stiprybę“. Ir aš didžiuojuosi turėjusi savo namuose tą svečią-idealistą. Te Aukščiausias laimina jo darbus ir teikia jam jėgų bei ištermes.

Esame didinga tauta savąja laisvės meile ir idealistiniu tiesumu – šviesiu žmoniškumu.

DR. J. GIRNIUS

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos

kainos. Gaunami kontaktų lėšai

(contact lenses).

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KAPELIONAS IR DĖSTYTOJAS

Poetas kun. Ričardas Mikutavičius, Kaune buvęs rektorius Vytauto Didžiojo ir Šv. Mykolo Arkangelo (Igulio) šventovėse, buvo perkeltas rezidentu Vilkaiviškio vyskupijai priklausančion Šv. Kazimiero šventovės Alekseje. Dabar spaudoje rašoma, kad Vilkaiviškio vysk. Juozas Žemaitis jį paskyrė Lietuvos žemės ūkio universiteto kapelionu ir etikos kuro dėstytoju.

LIETUVOS ŽYDŲ PADĖKA

Lietuvos žydų bendruomenės valdyba spaudoj paskelbto padėkojimo rašo: "Pasibaigus Vilniaus Gaono Eliahu 200-ųjų mirties metinių minėjimo renginiams, Lietuvos žydų bendruomenė dėkoja Lietuvos Respublikos prez. Algirdui Brazauskui, šeimui ir jo pirm. Vytautui Landsbergiui, vyriausybei ir jos vadovui Gediminui Vagneriui, Gaono mirties metinėms paminėti darbo grupės pirmininkui, kultūros ministerijai Sauliui Šalteniui, visiems, kurie padėjo organizuoti šias iškilmes. Mes taip pat dėkojame visiems užsienio rėmėjams, kurių finansinė parama daug prisidėjo rengiant minėjimą. Neabejojame, kad iškilmių atgarsis Lietuvoje ir pasaulyje sustiprins susidomėjimą Lietuva ir Lietuvos žydų kultūros paveldu, padės bent iš dalies jį išsaugoti. Inicijuodama Vilniaus Gaono minėjimą, Lietuvos žydų bendruomenė rengė jį kaip reikšmingą kultūros įvykį ir apgailestauja, kad jis buvo politizuotas. Norime taip pat pareikšti viltį, kad renginiai, skirti Vilniaus Gaonui, padės geriau išsiaiškinti ir suprasti skaudžias praeities istorijos pamokas, kartu toliau gerinti abiejų tautų, taip pat Lietuvos ir Izraelio, santykius".

TARP BARAVYKŲ IR OBULIŲ

Kartais maisto stokojančią Lietuvą gamta ši rudenį nustebingo baravykais ir obuoliais. Po rugpjūčio sausros prasidėjo tikrai didelis baravykų antplūdis. Pasak "Lietuvos ryto" atstovo Felikso Žemulio, jo buvo laukta du dešimtmečius. Vilnietis R. Rudienė Varėnos miške prie Kaniavos kaimo prisirinko 300 tikrinių baravykų. Su krepšiais baravykų namo grįžo ir kiti grybautojai. Grybų supirkimo punktuose už kilogramą pirmos rūšies baravykų buvo mokama 15 litų, o Vilniaus turguje vidutinio dydžio baravykas buvo pardudodamas už litą. Kilogramas telpa apie penkiolika tokių baravykų. Už kibirais parduodamus baravykus buvo prašoma 80 litų. Savo derliumi Lietuvoje baravykai šiemet pralenkė kitus grybus. "Lietuvos aida" rašoma ir apie rekordinį 250.000 tonų pasiekusį šiemetinių obuolių derlių. Esą Lietuvos soduose pūva kalnai obuolių, o kai kuriose parduotuvėse lentynos prikrautos didžiulių importinių, kainuojančių 3-5,8 li-

to už kilogramą. Lietuviškus obuolius po 10 centų už kilogramą superka palyginti nedidelę paklausą turinčios sulčių ir vyno gamyklos. Išpaustos ir sukoncentruotos obuolių sultys, supiltos į 25 tonų cisternas, eksportuojamos Vokietijon, vietinei rinkai Lietuvoje palikus tik 5%. Obuolių išspaudos nemokamai atiduodamos ūkininkams ir ūkio bendrovėms. Jomis šeriamos karvės, gaminamas silosas su šiaudais. Kai kuriose seniūnijose skundžiamasi, kad obuolių neapsimoka parduoti dėl nuostolių nešančios kainos. Tad jais šeriami gyvuliai, o pūvančiai išmėtomis daržuose ir užariami.

VIENTINTELIS VIEŠBUTIS

Vienintelį Plungėje veikiančią viešbutį jos centre atidarė verslininku tapęs buvęs inž. Kęstutis Česnauskas. Viešbutis turi penkiolika vietų, viena jame praleista para kainuoja 40-50 litų. Sovietmečiu Plungėje veikė triaukštis "Gandingos" viešbutis, už skolas priklausęs "Žemaitijos monopolio" bendrovei. Jį jau kelerius metus stovėjusį tuščią, dabar perėmė Lietuvos taupomasis bankas, kuriam "Žemaitijos monopolis" skolingas milijoną ir šimtą tūkstančių litų. K. Česnauskas tikisi, kad jo pastangos su mažesniu viešbučiu Plungėje bus sėkmingesnės. Mat Plungėn atvykstantiems svečiams nereikės takais važinėti tris kilometrus į Noriškų kaimą. Ten viešbutį sanatorijos pastate turi "Litodos" bendrovė.

MUZIKANTŲ PARAMA KOLEGAI

Šią vasarą Šventosios vasarvietėje chuliganų buvo užpultas, žiauriai sumuštas ir apiplėštas pianistas Povilas Jaraminas, ilgametis akompaniatorius, džiazo puoselėtojas ir atlikėjas. Gydytojų pastangomis muzikanto gyvybė buvo išgelbėta. Tačiau teko operuoti ir sužeistą ranką. Jis dabar gydyosi sanatorijoje, nebudamas tikras, kad ranka pilnai pasveiks ir leis jam tęsti profesinį pianisto darbą. Šis įvykis sukrėtė net ir Kaune rengiamo tarptautinio džiazo muzikos festivalio atlikėjų bei lietuvių muzikus. Bendromis jėgomis jie surengė didžiulį P. Jaraminui skirtą labdaros koncertą "Džiazas prieš smurtą". Dar vieną koncertą jam planavo suorganizuoti operos tenoras Virgilijus Noreika, nes pianistas P. Jaraminas yra ilgametis jo akompaniatorius.

AIDS – JAU IR MOKYKLOSE

Klaipėdos ligoninėje įvykusioje konferencijoje buvo pranešta, kad Lietuvoje yra užregistruoti 73 asmenys, užsikrėtę AIDS (ŽIV) virusais. Net 44 iš šio bendro skaičiaus yra Klaipėdoje, o tarp jų – ir du moksleiviai. Lietuvos AIDS centro duomenimis, Lietuva turi 12-15.000 narkomanų, kurių 3-4.000 yra Klaipėdoje. Pastarieji artimai bendrauja su Kaliningradu pavadintu ir Rusijos valdomu Karaliaučiumi. Ten užsikrėtusių AIDS (ŽIV) virusais dabar jau yra beveik 1.700. Apie tūkstantį jų sudaro 15-20 metų jaunuoliai. Konferencijos dalyviai skatino Lietuvos mokyklose sustiprinti apsauginių priemonių nuo AIDS (ŽIV) garsinimą, susietą su lytiniu švietimu. V. Kst.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Su Vytauto Alanto 3 veiksmų komedija "Šiapus už dangos" Hamiltono "Aukuras" 1997 m. vasarą keliavo per Lietuvą. Iš k. į d. – MARIJA KALVATTIENĖ, EDUARDAS PAULIUKONIS, ALINA ŽILVYTINĖ, DANUTĖ KUDABAITĖ, GRAŽYDAS UDRĖNAS, režisierė ELENA KUDABIENĖ ir VYTAUTAS TASECKAS

Hamilton, Ontario

"AUKURAS", LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS Hamiltone, nuo š. m. rugpjūčio 11 iki rugsėjo 10 d. viešėjo Lietuvoje. Aukuriečius pakvietė ir globojo Šiaulių dramos teatras, kurio direktorius Antanas Venskų rūpestingai viską suorganizavo. Jam talkino meno vadovas R. Atkočiūnas, aktorai Edvardas Pauliukonis, Gražvydas Udrėnas. Be to, labai padėjo ir rūpinosi administratorius Romanas Dudnikas, Regina Šileikienė, Violeta Jasiūnienė, Edmundas Malakauskas, Andrius Pilipenko, Domas Keivčiauskas, nuostabus šoferis Stasys Urbietis ir kt. Jų dėka viskas vyko sklandžiai – scenovaidis, drabužiai ir butaforija buvo rūpestingai paruošta. Aukuriečiai turėjo tik gerai atlikti savo vaidmenis.

Aplankė Panevėžį, Palangą, Klaipėdą, Alytų, Marijampolę, Telšius, Tauragę, Rokiškį, Biržus ir, žinoma, Šiaulius. Visur buvome nuosirdžiai sutikti, ir komedija buvo gausiai žiūrovų lankoma. Plojimai, juokas ir gėlės visur mūsų laukė. Mūsų aktoriai Algis Kynas ir Vytautas Štūkis negalėjo kartu važiuoti, todėl jų vaidmenis atliko Šiaulių teatro aktoriai.

"Aukuras" dėkingas visiems, kurie padėjo atlikti šią išvyką. Kelionė ir vaidinimas bei repetacijos pareikalavo daug pasisventimo. Bet džiaugiamės, kad praėjo viskas darniai ir gražiai. Jaučiamės atlikę didelį darbą ir prisidėję prie Lietuvos laisvės augimo savo nors ir mėgėjišku, bet reikšmingu įnašu. Tolimesni mūsų darbai – J. Žemaitės "Trys mylimos" ir St. Lauciaus "Paskutinė viltis". Kviesime pagalbą ir toliau iš Šiaulių dramos teatro. Toks bendravimas, mūsų meilė teatrui ir lietuviškai scenai mus stiprina ir augina. E.K.

UŽJAUSDAMI gimines bei artimuosius vietoj gėlių a.a. Irenos Dramantaitės atminimui, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukėjo: \$20 – O. Linčiūskienė, V. P. Lukošiai; \$10 – Pr. Krivinskienė; a.a. Virginijos Žemaitienės atminimui \$30 aukėjo K. J. Dervaičiai, St. Catharines, Ont.; a.a. Genovaitės Lukos, a.a. Liudo Boruso, a.a. Antano Maksimavičiaus ir a.a. Felikso Urbaičio atminimui \$70 aukėjo G. A. Lukos; a.a. Antaninos Gudinskaitės, mirusios Lietuvoje, atminimui \$25 aukėjo M. F. Gudinskai. Visiems aukotojams nuosirdžiai dėkoja PLV komitetas.

London, Ontario

A.a. EDVARDAS DANILIŪNAS, nenuilstantis lietuvių darbuotojas-veikėjas užbaigė savo žemišką kelionę 1997 m. spalio 29 d.

Gedulines Mišias atnašavo kun. klebonas K. Kaknevičius Šiluvos Marijos šventovėje. Giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujant muz. A. Petrašiūniui. Po Mišių amžinam poilsiui palaidoti buvo nugabenti ir palaidoti Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Atsisveikinimo žodį tarė Stasys Keras ir Gražina Podrauskienė.

Litūdes liko žmona Irena, dukra Marytė, sūnus Edvardas bei jo šeima. Kartu liūdi Šiluvos Marijos parapijiečiai, palydėję savo brangų bičiulį į amžiną poilsį.

Viktorija Staškūnienė

Winnipeg, Manitoba

METINĖ PARAPIJOS MUGĖ po ilgo pasirošimo šiemet buvo surengta spalio 17-19 d.d. ir gana sėkmingai pavyko. Pagrindinis mugės tikslas yra suteikti lėšų šventovės šildymui mūsų ilgos žiemos metu. Nors pelnas buvo truputį mažesnis negu praėjusiais metais, bet ir mažėjant parapijiečių bei rėmėjų skaičiui, mugė vistiek buvo gausiai lankoma pirmųjų dienų vakarais ne vien parapijiečių, bet ir kitaučių. Šeštadienio vakare loterijos lentynos buvo visiškai ištuštintos. Dėka pasiūlytųjų šeiminkų, vadovaujant B. Grabienei ir V. Daubaraitėi, visi atvykusieji buvo vaišinami karštais, lietuviškais valgiais, kėpsniais ir gėrimais. Loterijoje darbovosi K. ir E. Kalasauskai, T. Timmermanienė talkinant vaikiai Danieliui. Loterijos bilietėlius abu vakarus pardavinėjo E. Šarauskienė, o ypatingiems laimikiams B. Grabienė. Pakilioje nuotaukoje dalyviai vaišinosi, traukė laimikius, bendravo su seniai matytais bičiuliais bei pažįstamais ir gėrėjos jaunųjų entuziazmu.

Sekmadienį, spalio 19, tuoj po pamaldų visi sugužėjo į šventovės salę paskutinę mugės dalį – knygų loterijos laimikių traukimai, kurį pravedė par. komiteto pirm. J. Grabys, talkinamas jaunųjų dalyvių. Laimingaisiais tapo: 1. 1074 J. Kerr, Erickson, MB \$100; 2. 2365 J. Samulaitis, Wpg. \$100; 3. 2174 V. Kriščiūnas, Wpg. \$50; 4. 0004 J. Korolyk \$25 ir 5. 0947 E. Galinaitis, Woodlands, MB \$25. Prel. J. Bertašius pasveikino laimėtojus ir padėkojo visiems prisidėjusiems prie mugės pasisekimo darbu, produktais, aukomis, laimikiams ir apsilankymu. Ypatingą padėką išreiškė J. ir B. Grabiams už didelį pasiaukojimą rengiant šiu metų mugę, ypač, kad ruošiantis mugėi klebono sveikata buvo pasiljus. Bet didžiausia našta mugės ruošime gulė ant klebono pečių, pabrėžė pirm. J. Grabys, nes jau kitos mugės rengimas prasideda vos užsibaigus šiai ir vyksta per visus metus. Po loterijos šeiminkės pavašino visus dalyvius šiltai pietumi.

SESELE EUSEBIJA, OSB. (Ona Gustaitytė) Šv. Benedikto vienuolyne, dalyvaujant daugiau kaip 200 svečių, spalio 10 d. atšventė savo 100-įjį gimtadienį. Vinipego dienraštis "The Winnipeg Free Press" ta proga išspausdino seselės nuotrauką ir Manfred Jager'io straipsnį apie seselės gyvenimą. Seselė Eusebija gimė JAV Boone,

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokytojos. Iš kairės: Silvija Stonkutė, Danutė Rakuvienė, Greta Ločerytė, Onutė Stanevičiūtė, Audra Balytaitė, vedėja Rūta Kamaitytė, Ievutė Godelytė, Loretta Mačytė

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334
Fax: (905) 643-8980

◆ Siuntiniai ◆ Standartiniai maisto siuntiniai ◆
◆ Valiutos pristatymas į Lietuvą ◆

Paslauga garantuota. Pakvitavimai su gavėjų parašais grąžinami paštu.

Dėl informacijų skambinkite:

Vytautai Kairiui (905) 643-3334
Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259

Užsakymai dėl šventinių pristatymų priimami iki 1997 m. gruodžio 1 d.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB XV taryba savo pirmąją sesiją turėjo Filadelfijoje rugsėjo 27-28 d.d. Valdžbos pirmininke jau antrą kartą trejų metų kadencijai buvo perrinkta dabartinė pirm. Regina Firantaitė-Narušienė, naująją kadenciją pradėsianti lapkričio pabaigoje. Naujoji valdyba turės būti sudaryta ir tarybos patvirtinta š. m. pabaigoje. Sesijoje buvo išrinktas ir naujas tarybos prezidentas. Jam vadovaus plk. ltn. Donatas Skučas, JAV atsargos karininkas, talkinantis Lietuvai jos krašto apsaugoje.

Vilniuje įvykęs PLB seimas atnešė vadų pasikeitimą ir Lietuvos fonde Čikagoje. Mat PLB vadu išrinktas Vytautas Kamantas yra ir Lietuvių fondo tarybos pirmininkas. LF posėdyje jis pasiūlykė iš šių pareigų, numatydamas, kad dėl didesnio darbo PLB vadovybėje jis neturės pakankamai laiko Lietuvių fondui. Šios finansinės organizacijos patikėtiniai nauju LF tarybos pirmininku iki sekančio LF suvažiavimo 1998 m. pavasarį pakvietė advokatą Algirdą Ostį, anksčiau buvusį LF valdybos pirmininku.

Lietuvių studentų tautininkų korporacija "Neo-Lituania" Čikagoje ruošiasi paminėti deimantinę veiklos sukaktį. Mat ji yra įsteigta Kaune, Vytauto Didžiojo universitete, 1922 m. lapkričio 11 d. Jos dabartinis pirmininkė Čikagoje – Daiva Meilienė. Valdžbos ir tautininkų pasitarimas minėjimo reikalais įvyko rugsėjo 14 d.

Brazilija

Šv. Juozapo lietuvių katalikų bendruomenės Sao Paule išrinktą valdybą sudarė: kun. kun. Juozas Šeškevičius, vicepirm. kun. Petras Rukšys, SDB, I sekr. Adilsonas Puodžiūnas, II sekr. Vytautas Bacevičius, I izd. Vincas Banyš, II izd. Angelina Tatarūnienė, turto valdytojas Norbertas Mečelis, patarėjai – Aldona Černiauskaitė-Fernandes ir Helena Kiriliuskaitė-Vicentini. Revizijos komisijos nariai yra Ona Vera Tatarūnienė, Petras Baranauskas ir Rikardas Braslauskas. Garbės nariu buvo paskelbtas dabartinis lietuvių jėzuitų provincijos kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Salomėja Stelmokaitė-Mitrulienė, gyvenusi Vila Zelinioje ir dalyvavusi lietuvių veikloje, vyryui Mykolui Mitruliui 1972 m. mirus, persikėlė kitur gyvenančio sūnaus šeimon. Ten ji mirė, sulaukusi 88 metų amžiaus. Gedulines Mišias atnašavo ir laidotuvių apeigas Mumbio kapinėse atliko iš Sao Paulo atvykęs kun. P. Rukšys, SDB. Liko sūnus inž. Leonardas su marčia ir dviem vaikaičiais.

Švedija

Švedijos ir Lietuvos susigiminiavusių miestų atstovų susitikimas "Forumas Lietuva 1997" įvyko Kalmare, surengtas šio miesto savivaldybės ir apskrities tarybos su Švedų ir lietuvių draugija. Lietuviai atstovavo Kretingo rajono burmistras Juozas Šakinis ir savivaldybės patarėja ryšiams su užsieniu Audronė Aužbikavi-

čiūtė. Susitikimui pasibaigus, jie lankėsi Osbyeje ir aptarė Kretingo rajono ir Osbio srities susigiminiavimo sutarties pratęsimą bei jos papildymą.

Australija

Šia vasarą Adelaidėje įvyko Pasaulio esperantininkų aštuoniadesimt antrasis suvažiavimas. Į jį įsijungė ir grupė Lietuvos esperantininkų, atvykusių su jiem vadovavusiu sąjungos valdybos pirmininku advokatu Povilu Jegorovu. Lietuvos esperantininkų sąjunga šiuo metu turi apie tris tūkstančius narių.

A. a. Marija Labutenė, devyniasdešimt vienerių metų amžiaus, mirė Sidnyje kovo 30 d. Vėlionės palaikai po lietuvių kapeliono kun. Povilo Martūzo atnašautų Mišių suvedinti Rookwoodo krematoriume. Liko liūdinčios dukros Daivos ir sūnaus Vido šeimos.

Karaliaučiaus kraštas

Lietuvius turbūt labiausiai erzina surusinti Karaliaučiaus krašto vietovardžiai. Net ir pats rusiškasis pavadinimas Kaliningrado sritimi, nieko bendro neturėjęs nei su carine, nei sovietine Rusija bei jų praeitimi. Tad neuostabu, kad dabartinis Lietuvos seimo narys Stasys Buškevičius pasiūlė įteisinti tradicinių lietuviškų Karaliaučiaus krašto vietovardžių vartojimą Lietuvoje. ELTA, cituodama jo žodžius rugsėjo 22 d. pranešime rašo: "Tai labai svarbu mūsų istorinei atminčiai, o Rusijai kiekvieną kartą mandagiai primintume etninę regiono priklausomybę... Pasiūlymas buvo įrašytas seimo sekretariate, bet nebuvo svarstytas ir turbūt nebus svarstomas."

Lietuvių dailininkų "Atminties" plenerą Ragainėje šį rudenį surengė Karaliaučiaus lietuvių bendruomenė, Draugija užsienio lietuviams remti ir Lietuvių jaunimo bendrija "Lituanica". Jame sukurti paveikslai buvo skirti M. Mažvydo "Katekizmo" sukačiai, o jų paroda įvyko senosioje Ragainės šventovėje. ELTA "Lietuvos aida" praneša: "Plenero tikslas – atkreipti Lietuvos ir Karaliaučiaus srities visuomenės dėmesį į apverttiną Ragainės bažnyčios būklę. O juk šioje bažnyčioje daugelį metų kunigavo ir čia palaidotas pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas".

V. Kst.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.

pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVIAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo.....6.25%
santaukas.....2.25%	nekln. turto 1 m.....5.60%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....2.50%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....2.75%	
1 m. term. indėlius.....3.25%	
2 m. term. indėlius.....4.00%	
3 m. term. indėlius.....4.25%	
4 m. term. indėlius.....4.75%	
5 m. term. indėlius.....5.25%	
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....3.25%	
2 m. ind.....4.00%	
3 m. ind.....4.25%	
4 m. ind.....4.75%	
5 m. ind.....5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTTELĖ
INTERAC KORTTELĖ

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIŲ SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
ANCATER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7444

Kun. Alfonso Lipniūno vardo vidurinės mokyklos Panevėžyje dešimtokai varto ką tik gautą "Lietuvių enciklopediją" iš JAV-bių

Džiaugiamės geradarių dovanomis

Lietuvos mokykla, švęsdama savo 600 metų sukaktį, išgyvena ne pačius geriausius metus. Atsikratę sovietų jungo ir tvarkos, savo gyvenimo dar nesugebame greitai ir tinkamai sutvarkyti. Dalis mokinių pasyvūs, nenori ir nesupranta, kad reikia mokytis, galvodami daugiau apie materialines vertybes nei dvasingumą. O mokykloje mokytojai pasižvelgti tam darbiui ir idealistai, gaudami už darbą menką atlyginimą, arba tie, kurie kitur nenori ir negali dirbti.

Ne išimtis ir Panevėžio Alf. Lipniūno vidurinė mokykla. Turiomis priemonėmis mokytojai stengiasi auklėti ir ruošti gyvenimui mokinius. Smagu, kai mokykloje sulaukiame svečių (yra buvę ir iš už Atlanto), kurie giria mūsų mokyklos tvarką, estetinį grožį bei jaukumą, padėdama mus darbuose ir suteikia vilčių ryditi. Bet dar geriau, kai ši pažintis nėra atsitiktinė bei momentinė, o tęsiasi ir sulaukiame konkrečios pagalbos.

Mūsų mokyklos kolektyvas džiaugiasi turėdamas geradarių, kurie jau eilę metų mūsų neužmiršta. Visų pirma tai Stasė Petersonienė iš Čikagos, kuri kiekvienais metais atsiunčia po 100 dolerių mokinių rašinių, skirtų kunigo Alfonso Lipniūno gyvenimui ir asmenybei, konkurso laureatams premijuoti. Tokiu būdu skatinami mokiniai domėtis mūsų tautos iškilių asmenybių gyvenimu, sekti jų pavyzdžiu.

O šį rudenį pasiekė dar viena džiugi žinia – Danutė Bindokienė iš Čikagos mokyklai dovanuoja "Lietuvių enciklopediją" ir dar keliolika Amerikoje išleistų lietuvių autorių knygų. Ši dovana Alf. Lipniūno mokyklai ypač brangi, nes biblioteka jau kelinti metai negauna pinigų naujoms knygoms pirkti, o senosios plyšta. Savanoriai pagalbininkai nespėja klijuoti senų knygų, o yra ir nerūpestingų skaitytojų, kurie pamiršta knygas kartais ir grąžinti arba ją pameta.

Mums, mokytojams, ši enciklopedija taip pat labai reikalinga, nes šiuo metu nėra kito tokio plataus ir aiškaus informacinio žinyno mokykloje kaip šis leidinys. Sovietinių laikų enciklopedijos seniai mūsų poreikių nebeatena, o "Lietuviška enciklopedija", išleista Amerikoje, daugeliu atvejų yra geras pagalbininkas. Smagu, kad ją galės naudotis ir mokiniai, ir mokytojai.

Nuoširdžiai dėkojame Stasei Petersonienei ir Danutei Bindokienei už jų paramą kun. Alf. Lipniūno vardu pavadintai mokyklai Panevėžyje ir tikimės, kad jos apsilankys pas mus. Tuo pačiu norėčiau kreiptis į kitus tėvynainius: jeigu turite knygų, kurios jums dabar nebereikalingos ir neskaitomos, siųskite mums – knygos tikrai suras savo skaitytojų ir juos dar ne kartą pradžiugins.

Romualda Gasparaitę,
Alf. Lipniūno vidurinės
mokyklos mokytoja

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskite Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

**TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8**

Mieli tautiečiai

Daugiau kaip prieš septynerius metus atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Per šį laikotarpį pasiekta nemažai: įtvirtinta demokratinė santvarka, pradėtos ekonominės, socialinės ir kitos reformos, užmegztos santykiai su užsienio valstybėmis bei tarptautinėmis organizacijomis. Tačiau Lietuvoje dar esama daug neišspręstų problemų. Pirmiausia, svarbu paspartinti laisvosios rinkos principais pagrįstą ekonomikos reformą, panaikinti korrupciją, pradėti efektyvią kovą prieš organizuotą ir individualų nusikalstamumą, įteisinti valstybės pareigūnų ir tarnaujančių atsakomybę žmonėms, plėtoti krašto ūkio interesus paremtą užsienio politiką.

VALDAS ADAMKUS į Lietuvos prezidentus kandidatuoja siekdamas šių tikslų įgyvendinimo. Jis puikiai supranta, kad vienas žmogus stebuklų nepadarys. Tačiau Prezidentą renka visi piliečiai ir Konstitucija jam suteikia svarias valstybės vadovo teises. Valdai Adamkui laimėjus rinkimus, jis prezidento instituciją suaktyvins ir padarys naujos politikos ir reformų centrą.

VALDAS ADAMKUS nėra įsipareigojęs siauriems politiniams ar ekonominiams interesams. Mes įsitikinę, kad jis sutelkė plačią partijų ir visuomeninių organizacijų koaliciją. Valdus Adamkus siekia atkurti tautinę santarvę, kuri vienijo Lietuvą Atgimimo pradžioje. Nepagrįsti kaltinimai ir amžinas praieitis sąskaitų suvedinėjimas turi baigtis. Valdus Adamkus dės visas pastangas, kad sustabdytų jaunai demokratijai taip žalingą visuomenės supriešinimą.

Suprasdami, jog šiuo kritišku laikotarpiu reikia valstybės vadovo, kurio principai, patyrimas ir ateities vizija padės Tėvynės šviesesniai rytojui, kviečiame paremti Valdo Adamkaus kandidatūrą.

UŽ VALDĄ ADAMKŲ – UŽ LIETUVOS ATEITĮ!

Informaciją teikia Dr. Antanas Pacevičius tel. 416 763-2352, fax 905 873-8157.

Čekius prašome rašyti: Adamkus For President of Lithuania

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas,
999 College St. Toronto, Ont. M6H 1P8

"Parama" lietuvių kredito kooperatyvas,
1573 Bloor Street W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Valdo Adamkaus rinkimus paremti siunčiu _____ dol.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Skelbti spaudoje _____ taip _____ ne _____

Metinė Vilniaus diena

KAZIMIERAS GARŠVA,
Vilnius

Spalio 9 d. sukako 77-eri metai, kai Lenkijos kariuomenė sulaužė Suvalkų sutartį ir okupavo ilgą laiką istorinę Lietuvos valstybės sostinę Vilnių ir rytinę Lietuvos dalį. Per 19 okupacijos metų čia buvo nutautinta, apiplėšta, išstremta, kalinta, persekionių krašte, iš kur a.a. Petras yra kilęs, šiemet paskyrė 620 dol. Spalio 25 d. jie buvo įteikti Daugėliškiui, Didžiausio, Ignalinos, Meikštų, Švenčionių, Tverės, Vidiškių, Visagino pasiūlytiems mokytojams.

Kitą dieną, sekmadienį, Paringio šventovėje aukotos šv. Mišios už a.a. mokytoją Petrą Noreiką. Be daugelio parapijiečių, dalyvavo a.a. Petro sesuo Celina, "Vorutos" laikraščio redaktorius, "Vilnijos" draugijos atstovai. Platinta ir nauja V. Šiaudinio knyga apie Paringio parapiją.

Tuo pačiu metu kitame Rytų Lietuvos gale, Dieveniškėse, paminėta penkerių metų sukaktis, kai įsteigta lietuviška "Ryto" vidurinė mokykla. Gražioje Dieveniškėse šventovėje šv. Mišias aukoją klebonas kun. D. Valančiauskas, labai gražiai giedojo mokiniai, vadovaujami muzikos mokytojo.

Iškilės buvo tęsiamos mokykloje: koncertavo mokiniai, kalbėjo šios ir gretimų mokyklų mokytojai, seimo nariai, Vilniaus apskrities, departamento, "Vilnijos" draugijos, Tautos fondo atstovai. Mokytojai geru žodžiu minėjo Tautos fondą ir kitas išsivijus organizacijas, laukia jų paramos ir dėkoja už ją.

41 Rytų Lietuvos mokykloje dar nėra pamokų, o 25 parapijos – pamaldų lietuvių kalba. Iš Dieveniškėse, Tetėnų lenkiškų mokyklų buvo atleisti darbuotojai, leidžiantys vaikus į lietuvišką darželį. Eišiškių klebonas triskart atsisakė šventinti Putrėnų lietuvišką mokyklą. Butrimonių klebonas kun. J. Dombrovskis aiškina, kad ten nereikia lietuviškos mokyklos: tos mokyklos mokytojai siūlo išeiti iš tėvų susirinkimo, per lenkiškas pamaldas nori pasiskelbti, kas prašo lietuviškų pamaldų. Į jas turėtų eiti visi prašiusieji (bent vienas neatėjus, Mišių lietuvių kalba nelaikytų). O pirmosios Komunijos lietuviškai kunigas siūlo eiti į Vilniaus apskritį!

Po 7 metų lapkričio gale prasidės teritorinės autonomijos byla, kur bus teisiami tik keli trečiaiečiai veikėjai.

Sekmadienį Šv. Mikalojaus šventovėje aukotos šv. Mišios už karius, vilniečius, pašventintas atstatytas 1932 metų vilniečių kryžius.

1997 m. spalio 27 - 29 d.d. sukako 58 metai, kai istorinė sostinė ir trečdalis jo krašto grįžo Lietuvai. Ši data paminėta mokyklose, Vilniaus karininkų ramovėje.

A. a. Petro Noreikos, buvusio Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Čikagos skyriaus pirminko, šeima mokykloms Švenčionių krašte, iš kur a.a. Petras yra kilęs, šiemet paskyrė 620 dol. Spalio 25 d. jie buvo įteikti Daugėliškiui, Didžiausio, Ignalinos, Meikštų, Švenčionių, Tverės, Vidiškių, Visagino pasiūlytiems mokytojams.

Kitą dieną, sekmadienį, Paringio šventovėje aukotos šv. Mišios už a.a. mokytoją Petrą Noreiką. Be daugelio parapijiečių, dalyvavo a.a. Petro sesuo Celina, "Vorutos" laikraščio redaktorius, "Vilnijos" draugijos atstovai. Platinta ir nauja V. Šiaudinio knyga apie Paringio parapiją.

Tuo pačiu metu kitame Rytų Lietuvos gale, Dieveniškėse, paminėta penkerių metų sukaktis, kai įsteigta lietuviška "Ryto" vidurinė mokykla. Gražioje Dieveniškėse šventovėje šv. Mišias aukoją klebonas kun. D. Valančiauskas, labai gražiai giedojo mokiniai, vadovaujami muzikos mokytojo.

Iškilės buvo tęsiamos mokykloje: koncertavo mokiniai, kalbėjo šios ir gretimų mokyklų mokytojai, seimo nariai, Vilniaus apskrities, departamento, "Vilnijos" draugijos, Tautos fondo atstovai. Mokytojai geru žodžiu minėjo Tautos fondą ir kitas išsivijus organizacijas, laukia jų paramos ir dėkoja už ją.

41 Rytų Lietuvos mokykloje dar nėra pamokų, o 25 parapijos – pamaldų lietuvių kalba. Iš Dieveniškėse, Tetėnų lenkiškų mokyklų buvo atleisti darbuotojai, leidžiantys vaikus į lietuvišką darželį. Eišiškių klebonas triskart atsisakė šventinti Putrėnų lietuvišką mokyklą. Butrimonių klebonas kun. J. Dombrovskis aiškina, kad ten nereikia lietuviškos mokyklos: tos mokyklos mokytojai siūlo išeiti iš tėvų susirinkimo, per lenkiškas pamaldas nori pasiskelbti, kas prašo lietuviškų pamaldų. Į jas turėtų eiti visi prašiusieji (bent vienas neatėjus, Mišių lietuvių kalba nelaikytų). O pirmosios Komunijos lietuviškai kunigas siūlo eiti į Vilniaus apskritį!

Po 7 metų lapkričio gale prasidės teritorinės autonomijos byla, kur bus teisiami tik keli trečiaiečiai veikėjai.

SKAITYTOJAI PASISAKO

"NAUJA KALTINIMŲ BANGA"

Perskaiciu tą straipsnį "TŽ" 1997 m. 42 nr., kurį parašė Henrikas Kudreikis. Tame straipsnyje raudu savo vyro šeimos pavardę – Ražauskas. Kaip jis tame straipsnyje figūruoja, neatitinka vyro šeimos narių. Jų šeima smarkiai nukentėjo nuo komunistinio okupanto. Pora brolių dar buvo sugrįžę palūžusia sveikata iš Sibiro.

Aleksą Ražauską išvežė iš Raseinių kalėjimo birželio mėn. 1941 m. prieš pat vokiečių okupaciją. Apie jį daugiau jokios žinos...

Straipsnyje pavardė Ražauskas yra prie tos datos. Gal ta trečioji pavardė prie tų dviejų yra straipsnio klaida? Mano vyras pusbrolis neturėjo.

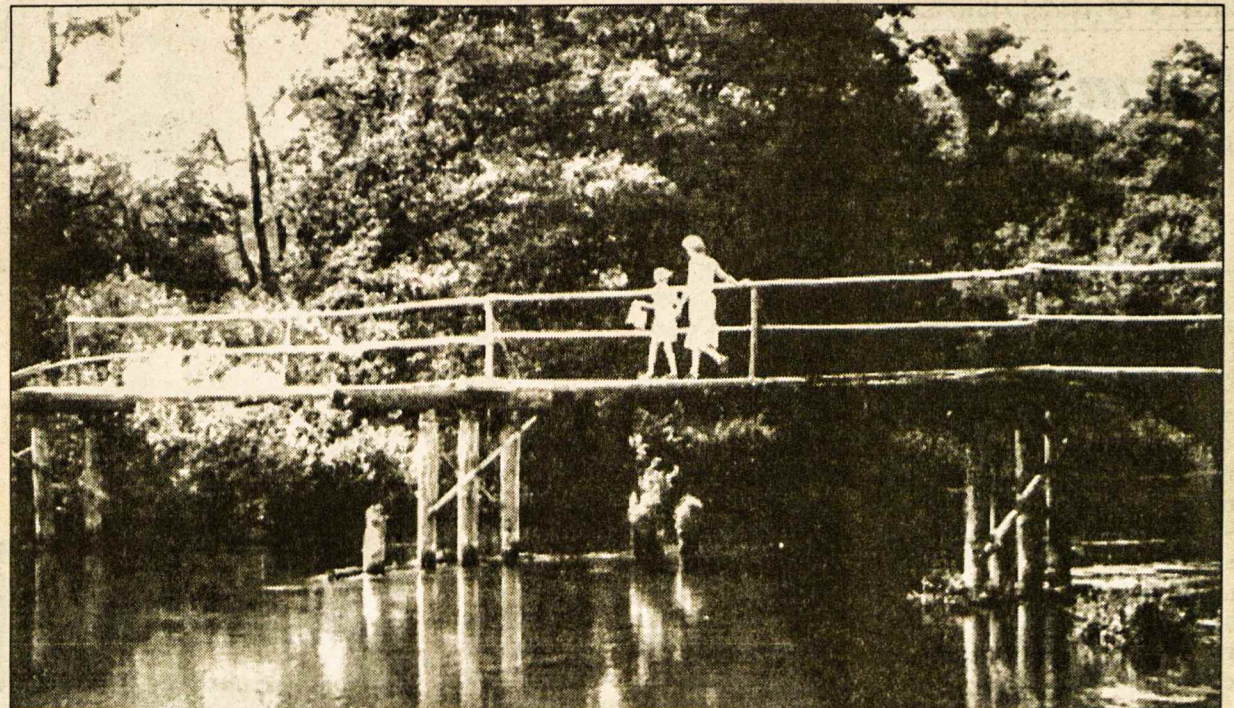
Ieškau buv. klasės draugo Skuodo gimnazijoje Balkino, kuris tik rusų kariuomeni įgyjavus į Skuodą, grąsino man, pirštu paliesdamas mano nosį. Prisimenu jo žodžius: "Jums buožės dabar buuuuus..." Esu katalikė, keršto jam neturiu. Tik labai labai norėčiau su juo pasikalbėti.

R. Ražauskienė, JAV

Red. pastaba. Iš straipsnio teksto matyti, kad ten minima Ražausko pavardė neturi nieko bendro su Jūsų vyro pavarde. Tai kitos tautybės žmogus.

NYKSTAME?

J. P. Kedžio nerimas "Lietuva tarp nykstančių tautų" yra teisingas. Nykimo priežastis – labai didelis nusikalstamumas ir sumažėjęs gimstamumas. Pastarasis yra žemiausias pasauliniu mastu. G. Iešmantas savo straipsniu "Sumanytas gražus, bet..." "Lietuvos aide" ramina: "Gerėjant ekonominėms

Lieptas per Merkio upę ties Pamerkių kaimu

Nuotr. D. Meliūno

Lietuvis kunigas brazilų sielovadoje

Iš pokalbio su montrealiečiu kunigu PAULIU MALIŠKA, apsilankiusiu Montrealyje

– Kokioje vietoje pirmiausiai atsidūrėte? Kokie vos ką tik įšventinto kunigo įspūdžiai pirmojoje parapijoje?

– Apsigyvenęs Propria mieste, turinčiame maždaug 20.000 gyventojų, vyskupo namuose, mokiausi portugalų kalbos, susipažinau su šio krašto kultūra, pratinaiusi prie klimato, maisto ir kitų sąlygų. Po kelių mėnesių Ekscelencija Dom Lessa mane paskyrė aptarnauti net dvi Brejo Grande ir Ilhados Flores parapijas už kokių 60 km. Kadangi tenai daugiau kunigų nebebuvo, į tas parapijas nuvažiuodavau vien savaitgaliais, o šiaip gyvendavau Propria. Didžiausią įspūdį man padarė šio krašto skurdas. Kokia daugybė žmonių gyveno pusbadžiu, vargo, tiesiog skurdo! Tik tai tuomet supratau, kiek čia daug darbo ir kaip sunku čia dirbti. Iš kitos pusės mane sužavėjo vietinių gyventojų atvirumas, nuoširdumas, rūpinimasis manimi ir mano buitimi. Stebėjau tų žmonių linksmybę, jų švenčių pomėgiu, gyvu ir veržliu Brazilų būdą. Tie žmonės irgi manimi stebėjosi, kad aš pas juos atvykau ir norėjau jiems padėti.

– Kokiose kitose vietose dar dirbote? Kaip galite apibūdinti vaikus, jaunimą, tenyktę kultūrą, papročius?

– Po vienerių metų vyskupas mane perkėlė prie Šv. Pranciškaus upės į kitą Neopolio parapiją su mažne 15.000 gyventojų. Šis istorinis miestas įsteigtas daugiau kaip prieš tris šimtmečius – 1679 m. Čionai dirbau

bemaž ketverius metus – iki 1995. Su vaikais gan dažnai susidurdavau. Jų labai daug ir visi nepaprastai gyvi, daugiausia neturtingi arba visiškai skurdžiai. Užtatai atviri, pasižovę bet kokiai veiklai ir nesunkiai perauklėjami. Jie visur – šventovėje, per tikybos pamokas arba mokykloje nepaprastai viskuo domisi, ypač naujovėmis, mėgsta dainuoti ir žaisti. Jų niekaip vienoje vietoje neišlaikys. Jei neįvairinsi mokymo žaidimais, jų nesusvaldysi. Jiems reikia judėti, keisti vietą, metodiškai įvairinti pamokas su pramogomis.

Esu paprastas kunigas – pasakė Montrealyje gimęs ir augęs lietuvis kunigas Paulius Mališka, kai buvo pradėta tartis dėl pokalbio. Ši kuniga temačiam vien nuotraukoje, o dabar jis Montrealyje pas tėvą atostogauja. Pagaliau mudu valandėlei atsisėdome klebonijoje prieš Mišias, kurias jis atnašavo Aušros Vartų parapijos šventovėje. Čia prieš devynerius metus aukoją pirmąkart Nekruvinąją Auką, o kunigystės šventimus gavo Romoje. Štai tas dr. Jono Mališkos sūnus kunigas, kurį taip norėjau susitikti viešėdamas Brazilijoje. Kaip gaila, kad tasai tautietis buvo išvažiavęs į kaimyninę parapiją. Numatytoji už kelių šimtų kilometrų kelionė iš Sao Paulo pas lietuvių kunigą neįvyko. Todėl, kad būtų ištaisyta toji mūsų pažinties spraga, atsiradusi už kelių tūkstančių kilometrų, dabar susėdę pradėjome šnekučiuotis.

– Kaip atsitiko, kad ne į Lietuvą, Montrealyje ar kokią nors užjūrio lietuvių bendruomenę, baiges kunigų seminariją, o Brazilijon pakliuvote dirbti, kur net lietuviškai retai pasikalbate?

– Gyvendamas septynerius metus Romoje, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, studijavau Angelicum un-te, kur prasiplėtė mano akiratis. Čia sutikau ir pažinau nemažai kunigų, seselių, pasauliečių iš visų žemynų. Čia įsitikinau, kad mūsų Bažnyčia ištis yra katalikiška ir visuotinė. Apie 1985 m. popiežius Jonas Paulius II oficialiai paraginno šiaurės pusrutulio kunigus daugiau skirti dėmesio pietų šalims. Toji mintis gliai įstrigo širdin. Nutariau, kad vienas iš tų, kurie išgirdo Šv. Tėvo kvietimą darbuotis pietų pusrutulio šalyse, būsiu aš. Tais laikais buvau susipažinęs su kai kuriais Brazilijos kunigais ir vienuoliais, gyvenančiais Romoje. Jie mane supažindino su Dom Lessa, šiaurės rytų Brazilijos vyskupu, gyvenančiu Sergipe valstijoje. Šis vyskupas pasikvietė mane į savo vyskupiją misionieriumi. Taip priėmęs kvietimą, 1989 m. išvykau į tą idomią vietą pradėti savo kunigystės tarp Brazilų.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik visa bėda – nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Šventovėje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikys, nes dažnai jie negali studijuoti. Kai kurie nebaigia net pradinės mokyklos, o ką jau kalbėti apie gimnaziją. Juk neretas turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali nei mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

Kunigas PAULIUS MALIŠKA, besidarbuojantis Brazilijoje kitietaučii parapijose

Nuotr. K. J. Ambraso

Brazilijos kultūra labai sudėtinga. Juk čia susimaišę trijų visai skirtingų žmonių tipai. Viena jų dalis – nuo 1500 m. portugalų ateiviai ir kolonizatoriai. Antrieji – gana gausūs vietiniai indėnai ir tamsiaodžiai afrikiečiai nuo 1600 iki 1880 m., kai buvo oficialiai panaikinta baudžiava, atvežtieji vergai. Šie visi ateiviai su čiabuviais sukūrė naują žmonių tautinį mišinį, pavadintą brazilais, sudaranti 160 milijonų gyventojų šeimą. Taigi Brazilijos šalis, kur dabar gyvena, turi visų minėtų trijų skirtingų kultūrų bruožų, muzikos, meno, šokio, valgių ir religijos elementų. Kartais, nelygu, kokia grupė etnėje sudėtis ir gentinės šaknys, vienas ar kitas savitumas gali viršyti, kitas ne toks ryškus.

Papročiai – įvairūs. Jie dažniausiai susiję su religinių švenčių kalendoriumi. Mat Brazilija, katalikiška šalis, nors paskutiniu metu daugėja evangelikų. Per Kalėdas, Naujuosius metus, karnavalą – būna didelės šventės, skamba muzika, šokiai. Tai pačių karščiausių vasaros karščių ir atostogų metas.

Ypatingai žmonės jautriai išgyvena Gavėnią ir Didžiąją savaitę. Kartais iš tikrųjų atrodo, kad žemėje vėlė Kristus bus nukryžiuotas. Vėlykos – džiaugsmo laikotarpis. Kasmet itin mėgstamos ir iškilmingai minimos kiekvieno miesto Globėjos ar Globėjos šventės, kurios švenčiamos kartais net dvi savaites. Tada gatvės virsta žaidimų, turgaus ir procesijų vieta. Niekas neišsėdės namuose. Kone visi, išskyrus negalinčius pagudėti senelius, išeina gatvėn gražiaisiais apdara pasilinksinti.

– Redakcijos ir savo vardu dėkoju kun. Pauliui už atsakymus. Linkime nešti Gerąją Naująją tiems, kas jos labiausiai reikalingas, tiesti pagalbos ranką išsiilgiusiems šviesos, meilės ir Dievo Žodžio. Telydi dangus Jūsų darbui, žygius ir kelius.

Kalbėjosi –
kun. K. J. Ambrasas, SJ

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal
sustatimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

Sėkminga dvasinė kelionė

Lietuvaitės kelias, vedęs ją per budistų vienuolyną, Motinos Teresės mokyklą į savo gyvenimo žvaigždės atradimą

Lietuvos žurnalas "Katalikų pasaulis" 1997 m. rugsėjo numerį išspausdino vertimą straipsnio iš Ispanijos leidinio "La Palabra Entre Nosotros" (Žodis mūsų tarpe). Jame Kanadoje (Toronte) augusi Rita Kolyčūtė-Raley pasakoja apie savo gyvenimo kelią ieškant krikščioniškos tiesos. Gimusi 1952 m., ji augo suvokdama, kad žmogus privalo turėti idealą, dėl kurio verta gyventi ir kovoti. Norėjo padaryti kažką gražaus dėl Dievo, pasižvesti nelaimingiesiems.

Parašiusi laišką Motinai Teresei, ji iškeliavo į Europą, praleido daug laiko Afrikoje ir Vidurio Rytuose, po metų pasiekė Indiją. Ten ji praleido tris mėnesius tibetiečių vienuolyne, prisitaikė prie budistų gyvenimo būdo, tačiau pajuto nėsanti laiminga. Nuvykusi į Kalkutą, rado prieglobstį pas Motiną Teresę, kuri ja rūpinosi ir mokė apie Jėzų. Atlikusi išpažintį, ji suvokė, kad krikščionybė, Jėzus, turi viską, ko reikia. Ji dirbo našlaičių prieglaudoje, laikė nuolat ligonių namuose, patyrė nuolat kankinamą, kuris "padėjo išsibalansuoti nuo pernelyg didelio rūpinimosi savimi". Rita suprato, kad ji nori dirbti su žmonėmis,

grįžo į Kanadą studijuoti medicinos ir tapo pediatre. Ji dabar gyvena su savo vyru Chris Maryland, JAV-se.

Rita straipsnį baigia visiems svarbiomis mintimis: "Esame Dievo vaikai ir reikalingi Jo meilės, kaip kad vaikams reikalinga tėvų meilė. Žmogiškos būtybės auga ir keičiasi meilėje. Kada apie tai mąstau, labai noriu gauti didelę dalį Dievo meilės, kuri man leistų lengviau mylėti kitus žmones. Daugelio vidus yra tuščias ir jį pripildyti gali tik vienas Jėzus. Man atrodo, kad aš tik dabar pradėdau suprasti, kokią didelį darbą Dievas nori nuveikti. Jo planai nesiriboja tuo, kad kas nors užsigeidžia važiuoti į Indiją pamatyti Motiną Teresę ir save vadina gydytoja. Tai tik įvykiai, ir nieko daugiau. Tačiau begalinė Jėzaus meilė neturi ribų, ir Jis nori atsikleisti kiekviename iš mūsų. Jo meilė yra kaip didžiulė dėžė, pilna brangenybių, kurias Jis mums nori atiduoti ir mokyti: dar daug man reikia mokytis iš Jo, daug patirti, išbandyti, eiti su juo ir matyti Jį dirbant. Kasdien aš privalau suktyti: 'Pažiūrėkite į stebuklus, kuriuos man Dievas padarė!'"

Negerk, broleli, negerk trečios... I

MED. DR. LEONARDAS
POVILIŪNAS, Vilnius

"Saikingas gėrimas"

Mūsų tautosakoje, pasakoje, dainose yra daug gyvenimiškos išminties. Šios dainos posmelis "Negerk, broleli, negerk trečios, tai būsi pagirtas savo žmonos..." primena mums ir perspėja, kad pomėgis pasivašinti alkoholiniais gėrimais turėtų būti ribotas. Visuomenė šiam posmui neskiria reikiamo dėmesio. Ji linkusi labiau toleruoti mėgstamą apsisvaiginti. Lietuvoje netgi žiniasklaida iki 1989 m. palaikydavo vadimą "saikingo gėrimo" nekenksmingumo vaizdinį, nors ir tas "saikingasis gėrimas" taip pat žalingas visuomenei.

Manoma, kad nedidelis kiekis svaigalų pakelja žmogaus nuotaiką. Dabartinėje visuomenėje išgertuvės, pobūviai pateisinami. Šiaurės Lietuvoje populiarius alus "šnektutis" susipynęs su šeimomis, vestuvių tradicijomis, propaguojamas sostinėje. Vilniuje net rengiamos vadinamos tarptautinės alaus šventės, kaip pavyzdžiui 1997 m. vasarą "Tris dienas, tris naktis..." pavadinimu.

Šeimoms gimtųjų, krikštynų, vestuvių, sukakčių bei svarbių valstybinių švenčių metu neapsieinama be svaigalų.

Iprasta, kad šeiminkas laikomas svingiu, jeigu norėdamas svečiams sudaryti jaukesnę atmosferą, juos vaišina alkoholiniais gėrimais. Geriama pagal visuomenėje prigijusį bendravimo paprotį, kad nedidelio apsvaigimo poveikyje svečiai tampa draugiškesni, vieni kitų žmogiškos silpnybės atlaidesni.

Tačiau kur ta "saikingo gėrimo" riba? Nuo alkoholio sulėtėja nervų sistemos veikla. Visos nervų sistemos funkcijos yra slopinamos. Net mažomis dozėmis geriamas alkoholis trikdė žmogaus kalbą, pusiausvyrą bei sugebėjimą mąstyti. Po poros bokalų alaus ar po poros taurėlių alkoholio mūsų gebėjimas iš karto reaguoti į pasikeitusią situaciją arba į pavojų sumažėja, kad jau nebepajėgiama tiksliai ir greitai atskirti apie ką galime kalbėti, apie ką nutylėti.

Blogiausia, kad pirmiausia slopinamas saiko išlaikymo gebėjimas. Kai tik nebegalime suvaldyti savo instinktyvių norų, kai elgesys pasidaro nekontroliuojamas, susidaro linksmumo įspūdis. Tas bendras apgaudinys linksmumas, sąmojis labai nepastovus ir neilgas. Dar taurėlė ar dvi, ir gėrimas gali sukelti geriausiųjų blogą nuotaiką, pyktį, įjautrinti žmonių aistras. Tada jie padaro daug žiaurių beprasmiškų ir nepataisomų veiksmų. Daugumas kompanijose geriančių niekada neper-

žengia "saikingo" gėrimo ribų, laikosi dainoje iškeltos dėsno, negeria "trečios" taurelės...

Gyvenime, visuomenėje be "saikingai" geriančiųjų yra daug girtuoklių, alkoholikų. Antai 1989. IX. 23 įvykusiame Lietuvos M. Valančiaus blaivybės sąjūdžio steigiamajame suvažiavime konstatuota, kad respublikoje yra 60,000 alkoholikų, 11,000 invalidų vaikų, daug psichinių, alkoholikų šeimos gimusių ligonių. Iš kur jie? Staiga jie neatiranda. Juk tai ilgo žalojančio alkoholio veikimo pasekmė. Galbūt ir tie alkoholikai kažkada taipgi gėrė "su saiku" ir negėrė "trečios", o paskui kažkokių aplinkybių paveikti peržengė "saiką" ir pasileido pasiroviui.

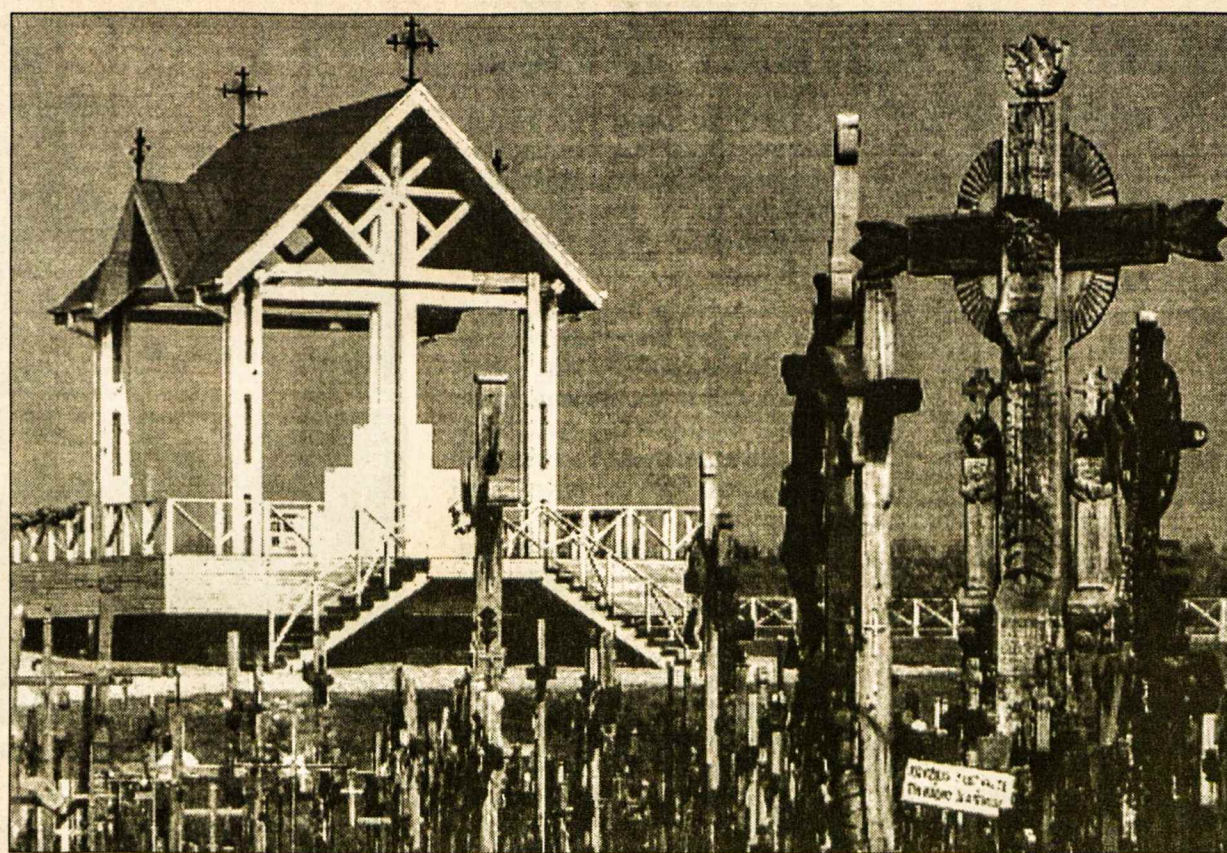
Šiandien kiekvienas Lietuvos gyventojas per metus vidutiniškai išgeria 35 litrus alaus. Tai, palyginus su kitomis tautomis, nedaug, nes pvz. čekas per metus išgeria - 160, o skandinavas 80 litrų, bet Lietuvoje yra žmonių, kurie neišgeria iš viso nei vieno litro alaus, nei degtinės. Reiškia, kažkas jų vietoje tų gėralų išgeria dvigubai daugiau.

Pradžią - vaikystėje

Kelias į alkoholizmą, kaip ir į rūkymą, prasideda anksti vaikystėje, kai mažas vaikas pirmą kartą savo gyvenime pamato geriantį suaugusį žmogų, ypač kai tas suaugęs šeimoje autoritetas: motina, tėvas, dėdė, senelis ir t.t. Vaikams rūpi pamėgdžioti suaugusius, tad jie žaisdamai vietoj svaigalų geria vandenį, limonadą. Dažnai patys tėvai palaiko tokias tradicijas. Mokslo metais pasibaigus, dažnai prieš atostogas paauuginamas daromos mokslo metų pabaigtuvės, kur geriamas limonadas, valgomie ledaikai, vaišinamasi saldumais, o kartais ir vynu. Į klausimą: "Kodėl mergaitę pratinat gerti vyną?", motina atsako: "Gyvenimas realus. Po 2-3-4 metų ji eis į svarankišką kelią, o tam nebus pasiruošusi. Juk visur pobūviuose vartojami svaigalai! Vidurinėse mokyklose 'šimtdieniais' be svaigalų neapsieinama, o išleidžiant su brandos atestatu kelią būtina reikia palaistyti... Tokia tradicija!" (B.d.)

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas. Nuotr. M. Pranevičiaus

Pakyla, įrengta Kryžių kalne Lietuvoje, kai 1993 metais ten lankėsi Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II

Nuotr. J. Polio

RETŲ ATODANGŲ ŠIUPINYS 11 NR.

Mafija Lietuvoje ir Rusijoje

Kanadiečio žurnalisto knyga apie anuomet slepiamus nusikaltimus, kurių dėka daug kas pralobdavo. Tai vyksta ir dabar, nes tai pelningas sovietinės sistemos paveldas

VYTAUTAS A. JONYNAS,
Montrealis

Motto: "Bendrai mes, lietuviai, ne šuns vėdarai, jei taip išsireikšti bendrai".
ANTANAS GUSTAITIS ("Bendrai").

"Rusijoje viskas įmanoma, išskyrus reformas" - šaipėsi dar carų laikais anglų rašytojas Oscar Wilde. Deja, jo šmaikštavimai pasitvirtino. Nebūna laiško iš Anapus balos, kuriame nebūtų dūsavimų apie vykstančias piktadarystės-plėšimus, žmogžudystes, šantažus ir kitokį mafiozų šėlimą. Priedainiu dažnai ataidi atsidūsėjimai, kad "prie rusiko buvo geriau". Tarytumei visos negerovės, visas chaosas Lietuvoje būtų bolševikinės diktatūros žlugimo ir priešio dalinių išgijimo pasekmė. Netektų stebėtis, jei tuo niurzgimu pasinaudodų užsienio žurnalistai bei politikai ir vėl šokyt traukti seną 'karunką': be reikalo atkurtos nepriklausomos Baltijos valstybės.

Laimei, kol kas dar taip nėra. Bent tokios ubagų rylos negisirdi iš neseniai pasirodžiusios torontiečio žurnalisto-korespondento Stephen Handelman'o knygos *Comrade Criminal. Russia's New Mafia*, (New Haven, Conn. Yale University Press, 1995), kurios pavadinimą norėtųsi versti šauksmininko linkiniu, kaip mandagų kreipinį: "Drauge piktadary!" Taip raudono siūlu driekiasi per visą veiklą mintis, kad nusikaltėlių jėgos Rusijoje buvo visą laiką didelės ir kad faktiškai tarp valdancios kastos, nomenklatūros, ir kriminalinio gaivalo visą laiką buvo simbiozė; vyravo slapti, bet glaudūs ryšiai.

Tiesa, gal kiek toji korupcija buvo sutramdyta Stalino diktatūros metu, bet ji veikiai atkuto po jo mirties ir išsiskleidė visu plotu vadinamojo "sąstingio" metu, kai ištisi kombinatai "varė į kairę" ("na levo"), geriausius gaminius iškišdami partijos darbuotojams. Aplamai visiems galiojo dėsni - nevogsi - negyvensi.

Apie tuometinę kleptokratiją, ypatingai "auksiniais" Brežnevo laikais, Vakarų pasaulis buvo palyginti neblogai informuotas, bet čionykščiai kultūr-bolševikai tokius veikalus, kaip V. Chalidžės ar Vaksbergo buvo linkę praleisti negirdomis.

Ta prasme Stephen Handelman'o knygos vertė itin pakelia jo sąžininga analizė visų nusikalstamumo versmų, prade-

dant tokomis slaptomis struktūromis, kaip Vagių rūmai ("Volvskoi Dom") bei valkatų gauja su karininkija ("Brodiagi") ir viršininkija ("Avtoritet").

Laisvėjimas Sovietijoje, pradedęs 1960-1970 m. ir ėmęs smarkėt Gorbačiovo pradėtų reformų metu, tik dar labiau suglaudino kriminalinio gaivalo ryšius su partijos pareigūnais, nes abiejų norai lengvai pralobti sutapo. Nujaudami savo "katinio dienų" pabaigą ir užsiėmę pernelyg valstybinio turto grobstymu, pinigų suslapstymu užsienio bankuose bei investicijose, nomenklatūrininkai uoliai talinkino padugnėm, užmerkdamiesi akels visokių smulkų malversacijų - vogtų automobilių, narkotikų, padirbtų banknotų ir panašių aferų specialistams.

Rusų chuliganų gaujos, vadinamos "Španos" gana anksti sugužėjo į Maskvą ir pasiskirstė į šakas ("rackets"). Netgi pagal tautybes. Netrukus kaukaziečiai pasižymėjo vogtų automobilių prekyboje, Baltijos gangsteriai - mokinukai čia darbavosi kaip sumanūs tarpininkai. Kiti tobulino vaizbūnstės patirtį pelnindami gesnės benzino, narkotikų ir metalo laužo kontrabandos srityse. Žodžiu, "sužydęs, sužaliavęs viskas kraštas raudonai" ėmė šliuti milžini žingsniais į "švesią" kapitalizmo ateitį.

Lietuviai tose varžybose pasirodė ne mažiau apskrūs, gal net pranašesni už kitas mažumas savo sugebėjimu laikyti liežuvi už dantų, ypač įvairiose privatizacijos operacijose. Peržvelgus tačiau apie jų veiklą turimą informaciją, atrodo, kad, palyginus su Estija, mūsiškiai bizonieriai buvo trumparegiai ir savanaudžiai, nes jie skubėdavo sukaltą pinigą išgabent užsienin, nepalikdami nė sudilusio varioko savame krašte, tuo būdu išvengdami mokesčių.

Gal kai kurie knygoje minimi dalykai buvo žinomi Lietuvoje gyvenantiems, bet jie nebūvo minėti kanadiškoje išievių spaudoje. Akivaizdu, kad savo teiginius Stephen Handelman'as rėmė informacija, skelbta rusų bei baltiečių spaudoje, bet taip pat ir ankstesniais leidiniais. Pagirtina autoriaus iniciatyva pridėti knygos gale galvažudžių ir spekuliantų kalbos žodynėlį. Jis įrodo, kad Handelman'as buvo pakankamai pramokęs rusų kalbos, kad galėtų susisiekti su kriminalistais. Nesunku atspėti, kad Handelman'as jaučia simpatijų baltiečiams, nes būdavo dažnas svečias Estijoje. Knygoje yra net specialus skyrelis mafijos atšakai - "Baltic Connection".

Pastraiptu, kur minima Lietuva ir lietuviai knygoje ne per daugiausia, todėl teks cituoti teksto gabalus, apibūdinančius bendrus visai buv. Sovietijai faktus.

Geriausia bus pradėti nuo penkioliktojo skyrelio - "Baltic Connection" gildenančio mafi-

jos apraiškas Baltijos kraštuose.

"Aš keliaudavau į Baltijos kraštus reguliariai nuo tų metų, kai pirmą kartą atvykau į Maskvą 1987 m."

Baltijos kraštai buvo pačiame gale pagrindinio kontrabandos kelio buvusioje sovietų imperijoje. Stambiausia kontrabandos metalais ir žaliavomis dalis ėjo per Latviją, Estiją ir Lietuvą. "Juodoji prekyba" narkotikais, ginklais ir vogtais automobiliais, vykstanti per šią trijų Baltijos jūros pakrančių valstybes, konkuravo, jei ne savo apimtimi, tai kokybe, su prekyba tais pačiais objektais, vykstančia antruoju pagrindiniu keliu, einančiu į pietus nuo Maskvos į Kaukazą ir Vidurinę Aziją.

Autorius leidžia skaitytojui nutuokti, kad priešingai išievių išsivaizdavimams "tautų draugystė" buvo tikrai gyva verslo dalykuose.

"Ilgametis Rusijos erzeliomis masis su Baltijos kraštais dėl atitraukimo karinių dalinių ir bazių reikė ir kariškių susirūpinimą savo komerciniais interesais bei jų siejimais dėl vietinių rusų likimo".

"Nuo pat 1992 m. pradžios Baltijos igulų karininkai lobte lobo prekiaudami benzinu ir metalais, nukniauktais iš karinių sandėlių. Jie nudraskė šimtus tonų vario vielų nuo elektros kabelių ir pardavė užsieniu. Du torpediniai laivai buvo tyčia nugramzdinti sekliuose Paldiskio įlankos vandenys, netoli Talino, kad narai galėtų juose nuplūpinti titanių, varį ir aliuminį.

Rusų kariauna išnaudojo iki pačios paskutinės minutės savo privilegiją būti prie turtinų nugramzdinti sekliuose Paldiskio įlankos vandenys, netoli Talino, kad narai galėtų juose nuplūpinti titanių, varį ir aliuminį.

"Konkurencija smarkėjo visoje Baltijos srityje. Lietuva oficialiai pripažino 1992 m. mafijos egzistenciją, kai nusikalstamumas pašoko 50% ir statistikos duomenys rodė, kad buvo arti 56,000 paskirų smurto atvejų. Lietuviai gangsteriai buvo puikiai ginkluoti. Per vieną kraštą Vilniaus slėptuvėje policija aptiko daug automatinių šautuvų, sprogstamosios medžiagos ir priešankinių granatų. Gangsteriavimas pasidarė ne mažesne gyvenimo tikrovės dalimi Baltijos kraštuose, kaip pačioje Maskvoje".

Žinelių apie atvejus kada "dingdavo be žinios" įvairūs daiktai, būdavo pilni rusų spaudos puslapiai 1992-1993 m. Tik po kiek laiko pasigaudavo užsienio žiniasklaida. Fosforito chemijos įmonėje Estijoje, netoli sienos su Rusija, "išgaravo" trys talpintuvai cezizaus-137, itin pavojingos radioaktyvios medžiagos. 1993 m. kovo mėnesį rusų pasienio sargybiniai iškraptė kilogramą gyvsidabrio, užslėptą megamogio vagono lubose traukinyje Maskva-Talinas.

(Bus daugiau)

Pagalbą vargstantiems organizuojant

Lietuvoje pradėtas ruošimas profesionalių socialinių darbuotojų su išsivijos lietuvių specialistų pagalba

1997 m. rudenį sukako penkeri metai, kai Lietuvoje buvo "mesta į dirvą" profesionalaus socialinio darbo sėkla. Drįstu sakyti "mesta", nes tuo metu nei Vytauto Didžiojo universitetas, kuriame kūrėsi Socialinio darbo profesinių studijų centras, nei būsimieji studentai gerai nesuprato kas tai per mokslas. Tiesa, sąvoka ir pareigos "socialinis darbuotojas" egzistavo, tačiau tai apėmė tik labai mažą dalį veiklos, kurią atlieka profesionalus socialinis darbuotojas.

"Sėjėjai", drauge su Lietuvos "Caritas" vadove Albina Pajarskaite, buvo įsitikinę, kad Lietuvai labai trūksta profesionaliai pasiruošusių žmonių, galinčių suteikti kvalifikuotą socialinę pagalbą žmonėms, organizuoti ir ugdyti socialinės pagalbos sistemą įvairiose struktūrose, ir tai įvairiais lygiais.

Pirmieji organizatoriai, vadovai ir dėsytotojai buvo Kanadoje gyvenanti Irena Lukoševičienė, Čikagos Ilinojaus universiteto profesorė Regina Kulienė ir Robert Constable, Kauno Medicinos akademijos profesorius Antanas Goštautas.

Pradžioje buvo numatyta pradinė programa: paruošti bakalaurų laipsnį turinčius žmones ir išduoti jiems kvalifikacinius socialinio darbuotojo pažymėjimus. Tačiau vėliau programa "išsirutuliojo" į magistratūros programą ir jau 1994 m. rudenį pirmosios trys magistrantės apgynė magistratūros tezes. Šiuo metu įvairiose Lietuvos socialinės pagalbos įstaigose ir organizacijose darbuojasi keliasdešimt profesionalių socialinių darbuotojų, kurių žinios, kūrybingumas ir aktyvumas stengiasi atnaujinti ir praplėsti socialinės pagalbos galimybes Lietuvoje.

Profesionalaus socialinio darbo paveikumas ir reikšmė ypač ryškūs tose įstaigose ar programose, kur darbuotojai du ar net trys Socialinio darbo profesinių studijų centro absolventai. Ypač sėkmingai veikia šeimos centras, kurio "įkvėpėja" Nijolė Liobikienė šiuo metu dar yra pakviesta organizuoti ir plėsti medicininių socialinių darbuotojų programas Kauno Medicinos akademijoje. Šeimos centras yra ypač palanki vieta magistrantų socialinio darbo praktikai: Centro atvirumas ir įvairiapusiška veikla sudaro galimybę pasireikšti tiek studentams, tiek absolventams, kurie savanoriškai dirba Jaunavėdžių paruošimo, šeimų patarimo ir daugelyje kitų programų.

Kita įstaiga - Vaikų globos centras "Pastogė" (direktorius Ričardas Kukauskas) vienintelė Lietuvoje organizuoja darbuotojų globančiomis šeimomis. Centro darbuotojai ieško tokių šeimų, vykdo jų atranką, jas ruošia vaiko globai, kartu dirbdami ir su biologiniais vaiko tėvais.

Lietuvoje besilankančius kitų šalių socialinės pagalbos specialistus ypač sudomina Kaune veikiančios Kartų namai, kuriuose po vienu stogu įsikūrę seneliai ir jaunos vienišos mamos savo kūdikiais. Merginoms, pagimdziusioms vaikelius ir neturinčioms kur prisiglausti, čia suteikiama visapusiška globa ir ieškoma pagalbos šaltinių joms vėliau įsitvirtinti gyvenime. Tuo siekiame visų trijų kartų tarpusavio ryšio užmezgimo, jų bendravimo ir pagalbos vieni kitiems. Šioje įstaigoje dirba so-

cialinio darbo specialistės - Ilna Klimantavičienė (direktoriaus pavaduotoja), Ramunė Jurkuvienė, gydytoja, vėliau dar pasirinkusi socialinio darbo studijas. Jos ieško naujų darbo ir veiklos būdų šioje įstaigoje.

Labai svarbus darbo baras yra mokyklos, į kurias suplaukia ne tik mokinių, bet ir visos šalies problemos. J. Urbšio, 13-toje, 15-toje vidurinėse mokyklose dirbantys socialiniai darbuotojai vykdo materialinės pagalbos teikimo, vertybių ugdymo, bendravimo meno programas.

Socialinio darbo veikla gerai reiškiasi Kauno Kurčių ir nepigirdinčių vaikų centre "Lingua", kuriame, pradėta I. Lukoševičienės, o vėliau jos studentų tęsiama, veikia tėvų savitarpio pagalbos grupė.

Pirmuosius žingsnius žengia grupė absolventų, pradėjusių savo darbą Lietuvos "Caritas" organizacijoje, siekdamas atnaujinti ir praturtinti šios organizacijos veiklą.

Šeši VDU Socialinės darbo profesinių studijų centro absolventai tęsia savo studijas doktorantūros programose ir yra aktyviai įsijungę į mokomąją centro veiklą.

1996 m. rudenį Centras, kartu su Kauno miesto savivaldybe, organizavo kelių mėnesių intensyvių vakarinių kursų įvairiose Kauno socialinės pagalbos įstaigose dirbantiems žmonėms. Klausytojai labai teigiamai įvertino programą (atsakingos už programą buvo Dalia Snieškienė ir Brigita Kimbrienė) ir dėstymą, kurį atliko patys Centro absolventai. Tokie kursai numatomi rengti kasmet.

Norėčiau visų absolventų ir studentų vardu padėkoti užsienio lietuviams - vadovams ir dėsytotojams už jų pagalbą perteikiant savo žinias ir patirtį. Be jau minėtų specialistų Centre dirbo Gražina Mačiukienė, jau treči metai studentų praktikai vadovauja nepaįsčiusi Australijos lietuvių Liucija Velčiukas, kuri puikiai organizuoja praktiką ir atlieka studentų praktikos priežiūrą. Visi į Centrą atvykstantys dėsytotojai, tiek lietuvių, tiek užsieniečiai, lieka tikriausi ir nuoširdžiausi studentų draugai.

Nors penkerių metų "kūdikis" jau paaugęs, bet dažnai susiduria su ypatingai sunkiomis klūtėmis ir globojančių mokytojų pagalba ypač svarbi ir reikalinga.

Taip pat dėkoju prof. Irenai Lukoševičienei ir jos šeimai už šių eilučių autorei sudarytas sąlygas apsilankyti Kanadoje ir susipažinti su kai kuriomis čia veikiančiomis socialinės pagalbos įstaigomis. Įgytos žinios ir patirtis bus perduotos ir kitiems studentams. Dėkoju Julijai Adamonytei, Andrei Čuplinskai, kuriuos man paskyrė savo brangaus laiko, padėdamos užmegzti ryšius su kitais specialistais ir suapžindindamos su Toronto universiteto biblioteka.

Rūta Butkevičienė,
Kauno Technologijos un-to
sociologijos mokslų doktorantė,
Pirmos laidos absolventė

... norėtusi ramiai gyventi, nesipikyti su nieku, ir esu kol kas patenkintas, kad visi mane palieka ramybėje. Ypač bijau "politikų". Pabuvojau vieną kartą politikų ir taip "apsišutinau", kad dabar tos politikos bijau kaip velnias kryžiaus. (Vincas Krėvė)

Lietuvos televizijos darbuotojai, serijinių filmų "Giminės" kūrėjai S. BUŠMA (dešinėje) ir S. VOSYLIUS (šalia jo) ansamblio "Armonika" koncerte 1997 m. spalio 18 d. Lietuvių Namuose, susitkę su Lietuvos gen. garbės konsulu H. LAPU (kairėje); tarp jų S. Bušnos teta S. GIRCIENĖ

Mokslo ir kūrybos simpoziumas

1997 metų lapkričio 27-30 dienomis Čikagoje rengiamame mokslui ir kūrybai skirtame savaitgalio dalyvaus apie 100 mokslo žmonių. Vien iš Lietuvos atvyks 53 mokslininkai. Kviečiama dalyvauti ir plačioji lietuvių visuomenė, nes visumos posėdžių kalbėtojai gildens visą tautą liečiančius klausimus

A. ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

I X-ji Mokslo ir kūrybos simpoziumą 1997 m. lapkričio 27-30 d.d. Jaunimo centre Čikagoje suvažiuos per 100 lietuvių mokslininkų iš Lietuvos, JAV ir Kanados pasidalinti žiniomis ir tarpusavio ryšius palaikyti, vadovaudamiesi šūkiu "Mokslas ir kūryba – tautos ateitis".

Iš Lietuvos atvyks, vyriausybės paskyrus tam reikalui lėšų, 53 mokslininkai. Jų tarpe – švietimo ir mokslo ministeris hab. dr. prof. Zigmantas Zinkevičius ir viceministeris dr. Jonas Puodžius, seimo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirm. dr. Žibartas Jackūnas bei to komiteto patarėjas dr. Alfonsas Ramonas.

Beveik visų Lietuvos un-tų rektoriai dalyvaus šiame simpoziume: Vytauto Didžiojo un-to – hab. dr. prof. Vytautas Kaminskas, Vilniaus Pedagoginio u. – hab. dr. prof. Ahtanas Pakerys, Kauno technologijos – hab. dr. prof. Kęstutis Kriščiūnas, Vilniaus Gedimino technikos – hab. dr. prof. Edmundas Zavadskas, Klaipėdos – hab. dr. prof. Stasys Vaitekūnas, Lietuvos muzikos akademijos – dr. prof. Juozas Antanavičius. Šiaulių un-tui atstovaus katedros vedėjas hab. dr. prof. Vytautas Karvelis, o Lietuvos žemės ūkio un-tui – hab. dr. prof. Rimvydas Tumas.

Dalyvaus ir Lietuvos mokslininkų sąjungos Mokslinio instituto direktorius dr. Vigintas Gontis, Lietuvos mokslo tarybos pirm. hab. dr. prof. Leonas Kadžiulis ir jos patarėjas dr. Vladislovas Guoga, Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirm.

hab. dr. prof. Giedrius Uždavinys, "Mokslo Lietuva" žurnalo vyr. red. Gediminas Zemlickas. Dalyvaus ir daugelio institutų direktorių, vadovų, vyr. mokslinių bendradarbių.

Visiems Lietuvos universitetams atstovaus po keletą atstovų, bet daugiausia kalbėtojų bus iš Vilniaus pedagoginio universiteto.

O JAV ir Kanados universitetams atstovaus apie 50 čia mokslo srityje pasijususių mokslininkų – profesorių.

Simpoziumo išvakarėse (lapkričio 27) Jaunimo centre 6 v.v. bus parodos "1941 m. sukilimas ir rezistencija" atidarymas, o po to susipažinimo vakaras. Sekančią dieną 9 v.r. – simpoziumo atidarymas, o po to (28 ir 29 d.) nuo 10 v.r. iki 12 val. įvairių mokslo šakų sekcijos, o nuo 1 iki 5 v.p.p. – visumos posėdžiai, kurių bus penki:

"1941 m. sukilimas ir rezistencija" (penkt. ir šešt.). Kalbės gyvi išlikę sukilimo organizatoriai ir dalyviai. Apie tai buvo rašyta "TŽ" 42 nr.

"Lietuvos integracija į Europą – identiteto ir suvereniteto problemos" (penkt.). Kalbės Toronto un-to prof. dr. Valdas Samonis tema: "Lietuva 2000: keliai ir klystkeliai ir rinkos ekonomika ir pasaulis". Taip pat kalbės Gediminas Vitkus iš Vilniaus un-to ir Paul Goble.

"Marija Gimbutas – Her Life and Works" (šešt.). Kalbės (anglų k.) Joan Marler, knygos apie M. Gimbutienę autorę.

"100 metų gen. A. Gustaičiui" (šešt.). Kalbės hab. dr. prof. Antanas Žiliukas iš Kauno

Technologijos un-to "A. Gustaičio lėktuvų konstrukcija ir ANBO-41 atkūrimas". Algirdas Gamziukas, Lietuvos aviacijos muziejaus direktorius supažindins su A. Gustaičio biografija. Plk. Stasys Murza – "A. Gustaičio nuopelnai Lietuvos karinei aviacijai", o dukra J. Gustaitytė-Evans pateiks atsiminimų apie tėvą.

Lapkričio 28 JC bus akademija, kurioje kalbės švietimo ir mokslo min. Z. Zinkevičius tema "Martyno Mažvydo kalbos ištakos", o meninę dalį atliks deklamatorė Karilė Baltrušaitytė ir pianistai Sonata ir Rokas Zubovai.

Penktadienį ir šeštadienį bus per 15 įvairių mokslo sričių sekcijų. Pažymėtina, kad auklėbos sekcijų bus net dvi (viena penktadienį, o kita – šeštadienį) ir jose kalbės net 16 kalbėtojų iš Lietuvos ir JAV. Jų temos lies švietimą ir pedagogiką. Įdomios ir vertingos paskaitos bus visose sekcijose, nes suvažiuoja žymiausi Lietuvos, JAV ir Kanados lietuvių mokslininkai.

Šeštadienį bus X-jo simpoziumo pokylis "Lexington House" (7717 West 95th St., Hickory Hills, IL).

Sekmdienį po iškilmingų pamaldų katalikams (Šv. M. Marijos Gimimo šventovėje) ir ev.-liuteronams ("Tėviškės" parapijoje), JC sodelyje prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę bus pagerbti visi atidavę savo gyvybes, kad Lietuva būtų laisva.

Mokslininkai iš Lietuvos padarys pranešimus: V. Kaminskas – "Vytauto Didžiojo universitetas: 75-rių metų kelią peržvelgus", V. Gontis – "Svarbiausios Lietuvos mokslininkų sąjungos veiklos kryptys", A. Pakerys – "Švietimo specialistų rengimas Vilniaus pedagoginiame universitete", J. Antanavičius – "Muzikinė kultūra Lietuvoje: nūdiene ir ateitis", J. Puodžius ir Z. Zinkevičius – "Švietimo ir mokslo reforma", L. Kadžiulis – "Lietuvos mokslo taryba – demokratiška mokslo ir studijų savivaldos institucija", Z. Rudzikas – "Tikslieji mokslai Lietuvoje: dabartis ir perspektyvos".

2 v.p.p. bus X-jo MK simpoziumo uždarymas.

Simpoziumo metu Jaunimo centre Čikagoje vyks šios parodos: 1941 m. sukilimas ir rezistencija, M. Mažvydo pirmosios lietuviškos knygos, Lietuvos aviacijos – ANBO, architektūros bei inžinerijos ir "Technikos žodžio", o Lietuvių dailės muziejuje (PLC Lemonte) bus dail. R. Viešulo darbų ir A. Kezio fotografijų paroda.

X-jo simpoziumo rengėjai nuoširdžiai kviečia ir laukia svečių ne tik iš JAV ir kaimyninės Kanados, bet ir iš viso plataus pasaulio.

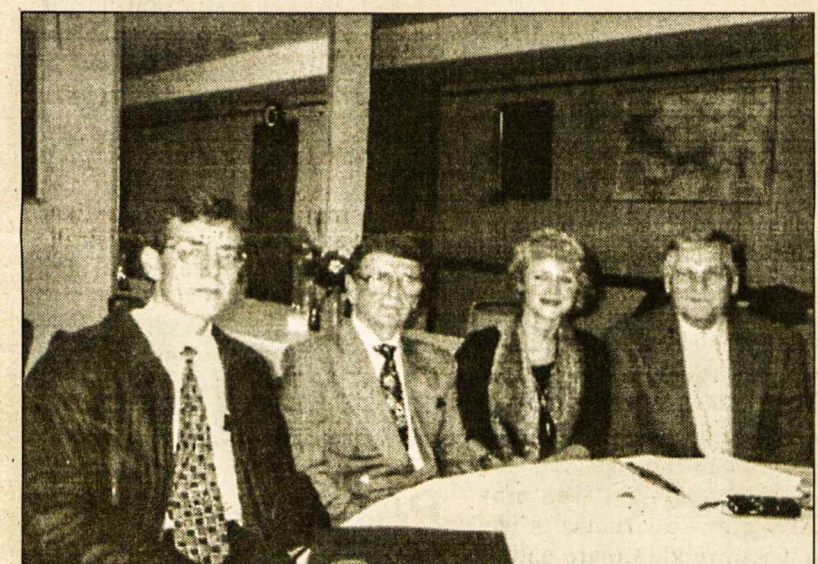
Norintiems smulkesnės informacijos, čia dar keletas telefonų nr.: MKS programos vedėjo dr. Vytauto Naručio tel. ir fax (708) 447-8864, organizacinio komiteto pirm. Broniaus Juodelio tel. (630) 986-1613, Jaunimo centro tel. (773) 434-4545, fax (773) 434-9363. Jaunimo centro adresas: 5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

jis jau nebe naujokas. Yra sukuręs eilę vaidmenų Vilniaus, Kauno ir Čikagos operos teatruose. Puikūs yra Vaido vokaliniai ir artistiniai duomenys. Įspūdingai skambėjo J. Strolis daina "Ilgešys", sukurta pagal B. Brazdžionio žodžius, Barinkaus kupletai iš J. Štrauso operetės "Čigonų baronas", Tonio daina iš L. Bernstein "West Side Story".

Solistų pasirodymą lydėjo subtilus ir meistriškas pianistės Eugenijos Kuprytės akompanavimas. Pianistė taip pat pasireiškė ir kaip solistė, atlikdama M. K. Čiurlionio preliudą, R. Šumano dvi dalis iš "Fantastinių pjesių". Gražus instrumento skambėjimas, virtuozizmas parodė puikią Eugenijos mokyklą. (Ji yra vienos žymiausių Lietuvos fortepijoninės muzikos pedagogių prof. O. Šteinbergaitės diplomantė).

Galime pasidžiaugti šiais jaunais, tikrai profesionaliais Lietuvos muzikais. Norėtusi, kad klasikinė muzika ir jos atlikėjai galėtų būti dažniau girdimi lietuviškoje Toronto scenoje.

Būtina paminėti ir tai, kad pelną atlikėjai paskyrė Lietuvos vaikų šalpos fondui "Globa", kuris ir organizavo šį koncertą, bei Prisikėlimo parapijos persikėlimo vajui.

Dešimtojo mokslo ir kūrybos simpoziumo Čikagoje rengėjai. Iš kairės: programos komisijos pirm. dr. VYTAS NARUTIS, organizacinės komisijos pirm. BRONIUS JUODELIS, sekretorė VIOLETA DRUPAITĖ, tarybos pirm. ALBERTAS KERELIS

Nuotr. Z. Degučio

Jaunųjų muzikų koncertas Toronte

EDITA MORKŪNIENĖ

Lietingą spalio 26-osios popietę Toronto Prisikėlimo parapijos salėje galėjai matyti švintinius ir besišypsančius veidus. Visos šios pakiliuos nuotaikos šaltinis buvo trijų jaunųjų Lietuvos muzikų – soprano Aušros Cicėnaitės, tenoro Vaido Vyšniausko ir pianistės Eugenijos Kuprytės koncertas. Pirmoje dalyje girdėjome lietuvių kompozitorių dainas bei operų arijas, o antroje dalyje skambėjo ištraukos iš operėlių ir kitų kūrinų.

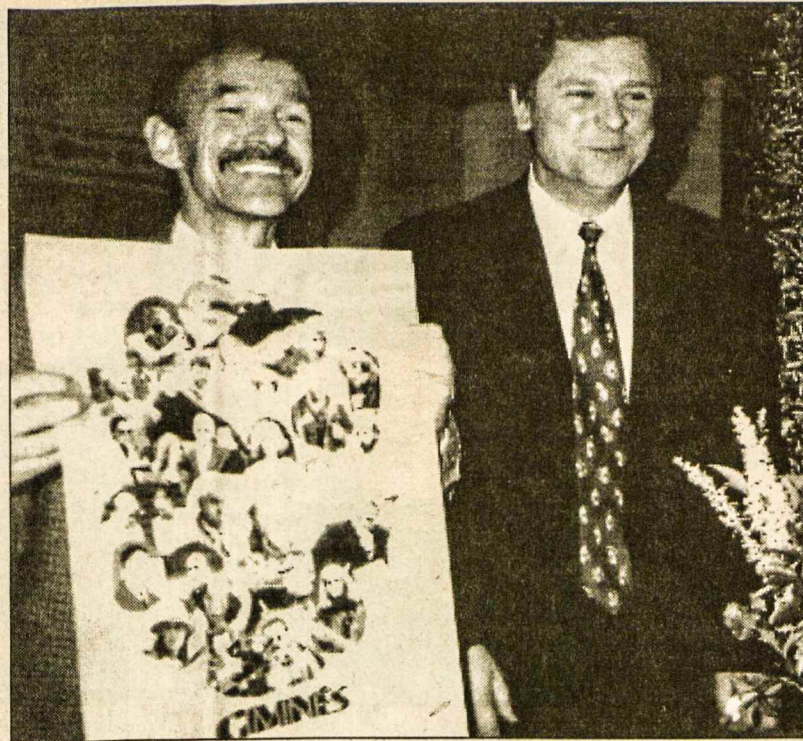
Aušrą Cicėnaitę torontiečiai jau girdėjo antrą sykį (pernai ji gastroliavo kartu su "Kanklių" ansambliu). Stiprus ir puikias tembro balsas, meistriškas jo įvaldymas, artistiškas ir sceninė laikysena žavėjo klausytojus. Ypač sužavėjo Dailios arija iš B. Dvariono operos "Dalia", kokiškieji Adelės kupletai iš J. Štrauso operetės "Sikšnosparnis", Elizos arija iš Fr. Loewe "Puikioji mano ledi", duetai, atlikti kartu su Vaido Vyšniausku, kur abiejų solistų talentai atsiskleidė visu pilnumu ir įvairiapusiškumu.

Tenoras Vaidas Vyšniauskas dar tik šmet baigė Lietuvos Muzikos akademijos įjymojo lietuvių solisto prof. V. Noreikos vokalo klasę, tačiau scenoje

Lietuvos solistai, giedoję pamaldų metu Anapilio šventovėje 1997 m. spalio 26 d.: sopranas AUŠRA CICĖNAITĖ ir tenoras VAIDAS VYŠNIAUSKAS

Nuotr. V. Kulnio

Televizinio Lietuvos filmo "Giminės" kūrėjai BRONIUS BUŠA ir SAULIUS VOSYLIUS, Toronto Lietuvių Namuose 1997 m. spalio 21 d. susitiko su lietuvių visuomene

Nuotr. V. Kulnio

Filmas, sudominęs Lietuvą

Pasakojų Toronte apsilankę televizinio filmo "Giminės" kūrėjai – Bronius Buša ir Saulius Vosylis

BRONYS STUNDŽIA

Daug kas stebisi, kaip nepažįstamai pasikeitė Lietuvoje gyvenimas ir žmonės. Po užsienius išsisklaidę lietuviai, nuvykę į tėvynę, ieškojo ko nors panašaus palikto prieš pusę šimtmečio. Deja, daugumas grįžo nusivylę, nes to, ko ieškojo, nei su žiburiu nerado. Daug ir dabartinės kartos Lietuvos gyventojų stebisi, kaip išsilaisvinus iš sovietinės sprespaudos daug kas pasikeitė ir neigiamą pusę.

Būrys artistų suskato dabartinę padėtį atvaizduoti serijiniame filme "Giminės". Toronte lankėsi to filmo scenarijaus autorius B. Buša ir režisierius S. Vosylis. Jie mažam tautiečių būreliui papasakojo apie filmo kūrimą. Tikslas buvo – atvaizduoti dabartinį Lietuvos gyvenimą su visomis teigiamomis ir neigiamomis apraishomis. Tas filmas turėtų būti istorinis liudininkas apie pokomunistinį laikotarpį. B. Buša sakė, kad atstatačius nepriklausomybę kai kurie tikėjo, jog pereinamuo laikotarpiu sunkoka bus verstis, bus sumaištis ir netikrumas, bet kad šalį nusiaubus nusikaltimų bangą, kyšininkavimas, politiniai sprieshinimas – nebuvo tikėtasi. Jis lygino Torontą, kur per metus įvyksta 50-60 žmogžudysčių, Lietuvoje kartais tiek būna per mėnesį. Sekant spaudą atrodo, kad dažniausiai žudoma nusigėrus. Girtuokliavime dažnai dalyvauja ir moterys.

Režisierius S. Vosylis teigė, kad filme "Giminės" vaidina geriausi Lietuvos artistai. Žinoma, JAV-se vienam veiksmui pacijos metu, neteislingą įskundimą, kalinimą, tardymus, gyvenimą sibiriniuose lageriuose. Skaudžiausia žaizda – jo draugų skundai.

Raimundas Lopata, NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARAS DONATAS MALINAUSKAS. Leidėjas – "Vortuta" (A. Jakšto g. 9, Vilnius). Redakcinė kolegija: hab. dr. A. Tyla, dr. Č. Laurinavičius, V. Jencius, K. Vaitukaitis, T. Stomma. Trakai – Vilnius, 1997 m. 260 psl.

Kun. Alfonsas Merkys, STRŪNAIČIO BAŽNYČIOS ISTORIJA. Vilniaus arkivyskupija, Švenčionių dekanatas. Leidėjas – "Vortuta" (A. Jakšto g. 9, Vilnius). Trakai – Vilnius, 1997 m., 44 psl.

SUSIPYRĖ PASAULIAI, eilėraščiai – Nijolė Gražulienė, fotografijos – Algimantas Kezys; išleido "Galerija", 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402-4261, USA, Viršelis ir tituliniai puslapiai dail. Vinco Luko; spausdinta Čikagoje. Leidimo apimtis – 96 psl. ir viršeliai, albuminis formatas, geros kokybės popierius. Tiražas ir kaina nepažymėti.

Prieš pradėdamas leidinį skaityti, vartyti susiduri su žodžiais: "Prisiartink, nepažįstamas broli, sese, – neišsiskirkime nepasiguo-dė"... Šioje nuotaikoje skaitytojas kviečiamas susipažinti su tais "susi-pynusiais pasauliais", kurie išdėstyti aštuoniuose skyriuose. Skaitant eilutes, gilinantis į juoda-balta kompozicijas ir šešėlius, žodinė išraiška ne tik susipina su fotografine, bet ir susilieja į vieną pasaulį, kuriame forma pradeda kalbėti apie gyvenimą ir amžinybę.

Kun. Alfonsas Merkys, STRŪNAIČIO BAŽNYČIOS ISTORIJA. Vilniaus arkivyskupija, Švenčionių dekanatas. Leidėjas – "Vortuta" (A. Jakšto g. 9, Vilnius). Trakai – Vilnius, 1997 m., 44 psl.

SUSIPYRĖ PASAULIAI, eilėraščiai – Nijolė Gražulienė, fotografijos – Algimantas Kezys; išleido "Galerija", 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402-4261, USA, Viršelis ir tituliniai puslapiai dail. Vinco Luko; spausdinta Čikagoje. Leidimo apimtis – 96 psl. ir viršeliai, albuminis formatas, geros kokybės popierius. Tiražas ir kaina nepažymėti.

Prieš pradėdamas leidinį skaityti, vartyti susiduri su žodžiais: "Prisiartink, nepažįstamas broli, sese, – neišsiskirkime nepasiguo-dė"... Šioje nuotaikoje skaitytojas kviečiamas susipažinti su tais "susi-pynusiais pasauliais", kurie išdėstyti aštuoniuose skyriuose. Skaitant eilutes, gilinantis į juoda-balta kompozicijas ir šešėlius, žodinė išraiška ne tik susipina su fotografine, bet ir susilieja į vieną pasaulį, kuriame forma pradeda kalbėti apie gyvenimą ir amžinybę.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Niujorkietis dail. Juozas Bagdonas, pasižymėjęs abstraktine tapyba, yra laikomas buvusiose kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmuose Plungėje įsikūrusio Žemaičių dailės muziejaus krikstatėviu. Šią vasarą Plungėje buvo pastatyta ir atidengta dail. J. Bagdono žemaičių žemei padovanota dekoratyvinė modernaus meno spalvingų metalo plokščių skulptūra. Dail. J. Bagdonui, žemaičiui iš Niujorko, už šią dovaną skulptūros atidengime dėkojo Plungės rajono burmistras Aleksandras Lukas ir Žemaičių dailės muziejaus vadovė Vida Turskytė – už muziejui atvežtą 6,7 x 3 metrų dydžio tapybos kūrinių. Žemaičių muziejuje jau yra saugomas šimtas anksčiau padovanotų dail. J. Bagdono kūrinių.

"Darbininko" jau pernai paskelbtam ir kelis kartus pratętam straipsnio konkursui "Ko tikiuosi iš Lietuvos Bažnyčios ir ką aš galiu duoti jai?" trijų, dviejų ir šimto dolerių premijas buvo parūpinęs žymusis mecenatas prel. J. Prunskis. Iš trumpo pranešimo pagaliau paaiškėjo, kad konkursas baigėsi š. m. gegužės 31 d. ir kad vertintojų komisija balsų dauguma premijas paskyrė: trijų šimtų dolerių – Vestai Liepaitėi Anykščių rajone, dviejų šimtų – kretingiški Jūratei Kubiliūtei, o šimto dolerių – taipgi kretingiški Jolantai Klietkutei.

Vinco Krėvės-Mickevičiaus (1882-1954), literatūros klasiko, memorialinio muziejaus atidarymas Vilniuje spalio 20 d. beveik visiškai sutapo su jo šimtas penkioliktuoju gimtadieniu spalio 19 d. Muziejus atidarytas Tauro kalno papėdėje, buvusiam Vilniaus universiteto profesūros name. Jame velionis turėjo savo butą nuo Vilniaus esančioje mažoje geležinkelio trobelėje, kuri valdininkams buvo nežinoma. Sužinoję, kur ta trobelė yra, ėmė ir užkalbėti duris lentomis.

Filmu Lietuvoje labai domėtasi. Gauta šimtai laiškų, kuriuose žiūrovai prašydavo pakeisti turinį, kad jų mėgstamiems ar nemėgstamiems artistams geriau ar blogiau sekėtų.

Filme pavaizduota įvairių užsiėmimų žmonės – ūkininkai, verslininkai, medicinos darbuotojai, kunigas, darbininkai, sukčiai ir mafijos viršininkai. "Giminės" tapo ir užjūryje mėgstamas filmas, nes neblogai techniškai pagamintas, gera vaidyba, įdomus turinys, lietuviška aplinka. Matyt tai ir lėmė filmo pasisekimą ne tik Lietuvoje.

B. Buša minėjo, kad planuojama pagaminti kitą serijinį filmą "Trečioji karta", kur vaidintų "Giminės" filmo artistų suaugę vaikai.

Apie V. Krėvės muziejų Vilniuje "Lietuvos aidas" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "V. Krėvės darbo kabinete stengtasi atspindėti rašytojo, mokslininko, redaktoriaus darbą. Čia lankytojai pamatys ažuolinį rašomąjį stalią, raizytą bukedžio kėdę, rašytojo šeimai priklausiusį stalėlį, ant kurio stovi ypatingas ekspozatas – rašomoji mašinėlė, kartu su V. Krėvės iškeliausiu už Atlanto ir dabar sugrįžusį atgal. Lankytojai galės apžiūrėti ir kišeninį kalendorių, kuriame V. Krėvė žymėjo paskaitų tvarkaraštį, užsirašydavo studentų pavardes bei pažymius. Stenduose eksponuojamos V. Krėvės knygos, jo redaguoti leidiniai. Fotonuotraukų paroda atspindi profesoriaus mokslinę ir pedagoginę veiklą Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Šeimos valgomoji su svetainės baldų kompleksu puošia Justino Vienuošinsko tapytas V. Krėvės portretas. Buvusiame miegamajame dabar įrengta nedidelė konferencijų, seminarų salė, kurios lankytojai galės naudotis audio ir video rinkiniais..." Jau minėtas "Lietuvos ryto" atstovas A. Chlebinskas primena, kad dalį išaugtos asmeninės V. Krėvės bibliotekos su jam dedikuotomis knygomis muziejui perdavė Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Knygų muziejaus bibliotekai atkurti parpūno literatūrologė R. Brogienė, G. Gučienė, V. Mykoliaičio-Putino muziejaus direktorė E. Gedgaudienė, S. Jurskytė (JAV), M. Paškevičienė (JAV), vyr. mokslinė bendradarbė A. Valauskaitė. Prie steigiamąjo darbo prisidėjo teatrologas V. Maknys, patalpų atnaujinimo, talkininkės Lietuvos vyriausybė, kultūros, švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus savivaldybė.

Apie V. Krėvės muziejų Vilniuje "Lietuvos aidas" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "V. Krėvės darbo kabinete stengtasi atspindėti rašytojo, mokslininko, redaktoriaus darbą. Čia lankytojai pamatys ažuolinį rašomąjį stalią, raizytą bukedžio kėdę, rašytojo šeimai priklausiusį stalėlį, ant kurio stovi ypatingas ekspozatas – rašomoji mašinėlė, kartu su V. Krėvės iškeliausiu už Atlanto ir dabar sugrįžusį atgal. Lankytojai galės apžiūrėti ir kišeninį kalendorių, kuriame V. Krėvė žymėjo paskaitų tvarkaraštį, užsirašydavo studentų pavardes bei pažymius. Stenduose eksponuojamos V. Krėvės knygos, jo redaguoti leidiniai. Fotonuotraukų paroda atspindi profesoriaus mokslinę ir pedagoginę veiklą Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Šeimos valgomoji su svetainės baldų kompleksu puošia Justino Vienuošinsko tapytas V. Krėvės portretas. Buvusiame miegamajame dabar įrengta nedidelė konferencijų, seminarų salė, kurios lankytojai galės naudotis audio ir video rinkiniais..." Jau minėtas "Lietuvos ryto" atstovas A. Chlebinskas primena, kad dalį išaugtos asmeninės V. Krėvės bibliotekos su jam dedikuotomis knygomis muziejui perdavė Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Knygų muziejaus bibliotekai atkurti parpūno literatūrologė R. Brogienė, G. Gučienė, V. Mykoliaičio-Putino muziejaus direktorė E. Gedgaudienė, S. Jurskytė (JAV), M. Paškevičienė (JAV), vyr. mokslinė bendradarbė A. Valauskaitė. Prie steigiamąjo darbo prisidėjo teatrologas V. Maknys, patalpų atnaujinimo, talkininkės Lietuvos vyriausybė, kultūros, švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus savivaldybė.

Apie V. Krėvės muziejų Vilniuje "Lietuvos aidas" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "V. Krėvės darbo kabinete stengtasi atspindėti rašytojo, mokslininko, redaktoriaus darbą. Čia lankytojai pamatys ažuolinį rašomąjį stalią, raizytą bukedžio kėdę, rašytojo šeimai priklausiusį stalėlį, ant kurio stovi ypatingas ekspozatas – rašomoji mašinėlė, kartu su V. Krėvės iškeliausiu už Atlanto ir dabar sugrįžusį atgal. Lankytojai galės apžiūrėti ir kišeninį kalendorių, kuriame V. Krėvė žymėjo paskaitų tvarkaraštį, užsirašydavo studentų pavardes bei pažymius. Stenduose eksponuojamos V. Krėvės knygos, jo redaguoti leidiniai. Fotonuotraukų paroda atspindi profesoriaus mokslinę ir pedagoginę veiklą Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Šeimos valgomoji su svetainės baldų kompleksu puošia Justino Vienuošinsko tapytas V. Krėvės portretas. Buvusiame miegamajame dabar įrengta nedidelė konferencijų, seminarų salė, kurios lankytojai galės naudotis audio ir video rinkiniais..." Jau minėtas "Lietuvos ryto" atstovas A. Chlebinskas primena, kad dalį išaugtos asmeninės V. Krėvės bibliotekos su jam dedikuotomis knygomis muziejui perdavė Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Knygų muziejaus bibliotekai atkurti parpūno literatūrologė R. Brogienė, G. Gučienė, V. Mykoliaičio-Putino muziejaus direktorė E. Gedgaudienė, S. Jurskytė (JAV), M. Paškevičienė (JAV), vyr. mokslinė bendradarbė A. Valauskaitė. Prie steigiamąjo darbo prisidėjo teatrologas V. Maknys, patalpų atnaujinimo, talkininkės Lietuvos vyriausybė, kultūros, švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus savivaldybė.

Apie V. Krėvės muziejų Vilniuje "Lietuvos aidas" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "V. Krėvės darbo kabinete stengtasi atspindėti rašytojo, mokslininko, redaktoriaus darbą. Čia lankytojai pamatys ažuolinį rašomąjį stalią, raizytą bukedžio kėdę, rašytojo šeimai priklausiusį stalėlį, ant kurio stovi ypatingas ekspozatas – rašomoji mašinėlė, kartu su V. Krėvės iškeliausiu už Atlanto ir dabar sugrįžusį atgal. Lankytojai galės apžiūrėti ir kišeninį kalendorių, kuriame V. Krėvė žymėjo paskaitų tvarkaraštį, užsirašydavo studentų pavardes bei pažymius. Stenduose eksponuojamos V. Krėvės knygos, jo redaguoti leidiniai. Fotonuotraukų paroda atspindi profesoriaus mokslinę ir pedagoginę veiklą Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Šeimos valgomoji su svetainės baldų kompleksu puošia Justino Vienuošinsko tapytas V. Krėvės portretas. Buvusiame miegamajame dabar įrengta nedidelė konferencijų, seminarų salė, kurios lankytojai galės naudotis audio ir video rinkiniais..." Jau minėtas "Lietuvos ryto" atstovas A. Chlebinskas primena, kad dalį išaugtos asmeninės V. Krėvės bibliotekos su jam dedikuotomis knygomis muziejui perdavė Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Knygų muziejaus bibliotekai atkurti parpūno literatūrologė R. Brogienė, G. Gučienė, V. Mykoliaičio-Putino muziejaus direktorė E. Gedgaudienė, S. Jurskytė (JAV), M. Paškevičienė (JAV), vyr. mokslinė bendradarbė A. Valauskaitė. Prie steigiamąjo darbo prisidėjo teatrologas V. Maknys, patalpų atnaujinimo, talkininkės Lietuvos vyriausybė, kultūros, švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus savivaldybė.

Apie V. Krėvės muziejų Vilniuje "Lietuvos aidas" paskelbtame ELTOS pranešime rašoma: "V. Krėvės darbo kabinete stengtasi atspindėti rašytojo, mokslininko, redaktoriaus darbą. Čia lankytojai pamatys ažuolinį rašomąjį stalią, raizytą bukedžio kėdę, rašytojo šeimai priklausiusį stalėlį, ant kurio stovi ypatingas ekspozatas – rašomoji mašinėlė, kartu su V. Krėvės iškeliausiu už Atlanto ir dabar sugrįžusį atgal. Lankytojai galės apžiūrėti ir kišeninį kalendorių, kuriame V. Krėvė žymėjo paskaitų tvarkaraštį, užsirašydavo studentų pavardes bei pažymius. Stenduose eksponuojamos V. Krėvės knygos, jo redaguoti leidiniai. Fotonuotraukų paroda atspindi profesoriaus mokslinę ir pedagoginę veiklą Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Šeimos valgomoji su svetainės baldų kompleksu puošia Justino Vienuošinsko tapytas V. Krėvės portretas. Buvusiame miegamajame dabar įrengta nedidelė konferencijų, seminarų salė, kurios lankytojai galės naudotis audio ir video rinkiniais..." Jau minėtas "Lietuvos ryto" atstovas A. Chlebinskas primena, kad dalį išaugtos asmeninės V. Krėvės bibliotekos su jam dedikuotomis knygomis muziejui perdavė Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. Knygų muziejaus bibliotekai atkurti parpūno literatūrologė R. Brogienė, G. Gučienė, V. Mykoliaičio-Putino muziejaus direktorė E. Gedgaudienė, S. Jurskytė (JAV), M. Paškevičienė (JAV), vyr. mokslinė bendradarbė A. Valauskaitė. Prie steigiamąjo darbo prisidėjo teatrologas V. Maknys, patalpų atnaujinimo, talkininkės Lietuvos vyriausybė, kultūros, švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus savivaldybė.

Panevėžio dailės galerijoje prie tapytojos Emilijos Gaspariūnaitės-Taločienės veikiančios parodos buvo paminėtos skulptoriaus Juozo Zikaro šimtas penkioliktosios gimimo metinės. Minėjimą surengė Paistryje veikiantis Zikaro klubas.

Fotomenininko Antano Sutkaus nuotraukų paroda Vilniaus fotografijos galerijoje Gaono Elijahu sukakties proga buvo skirta portretams žydų, kurie išliko gyvi Kauno gotikavidame, Štuthofe ir Dachau vokiečių stovyklose. Parodos "Pro memoria" portretuose A. Sutkui pavyko atskleisti prasiveržiančias metafizinės kančios ir jos prasmės gelmes.

Rašytojas Balys Sruoga (1896-1947) mirties penkiasdešimtmčio proga spalio 16 d. buvo prisimintas ir pagerbtas įvairiose Lietuvos vietovėse. B. Sruogos memorialiniame muziejuje Kaune buvo sukurta knyga "Balys Dydysis", kurioje atsiminimais dalijasi net 120 vėlonių pažinojusių asmenų. Birštone buvo atidengtas skulptoriaus Giedriaus Plechavičiaus sukurtas B. Sruogos biustas, primenantis, kad šiame kurorte jis rašė beletrizuotą atsiminimų knygą "Dievų miškas". Tie atsiminimai buvo susieti su kančiomis Štuthofu koncentracijos stovykloje 1943-45 m. Birštono kultūros centre buvo surengtas literatūros ir muzikos vakaras. Birštono viešoji biblioteka minėjimo dalyvius pakvietė B. Sruogos atminimo parodon "Kančios ir viešumos karaliaus, atsivėręs Birštono tyloj".

Originalia pamoka naujųsios mokslo metus pradėjo Biržų rajono vidurinė Pabiržės mokykla. Jos mokiniai po sekmdienio pamaldų šventovėje susirinko Gerkiškių kalnelio papėdėje. Ten sovietmečiu buvo laidojami Lietuvos partizanai, o dabar stovi paminklas su jų pavardėmis. Tarp jų yra ir 1920 m. gimusio, Biržų gimnaziją baigusio jauno poeto Mamerto Indriūno pavardė. Iš šios vietovės kilęs vidurinės mokyklos auklėtinis, dabartinis Anykščių politiechnikos mokyklos istorijos mokytojas Aloyzas Kvedaras buvo surengęs auklėjamąją pamoką "Mamertas Indriūnas ir mūsų krašto rezistencija 1941-1953 metais". Atsiminimais dalijosi iš Kauno atvykusi žuvusio poeto sesuo ir kovų bendražygis Albertas Petrasauskas. Biržų ateitininkai giedojo giesmes, skaitė maldas. Kalbėjo ir politikai. Moksleiviai taipgi nutarė prižiūrėti paminklą, rinkti istorinę medžiagą apie laisvės kovas Pabiržės apylinkėse.

Kompozitoriaus Stasio Šimkaus vardo vienuoliktasis chorų konkursas Klaipėdoje šiemet buvo susietas su jo šimtas dešimtają gimimo sukaktimi. Pirmasis toks chorų konkursas ten įvyko 1976 m. gegužės 22 d. Vėliau tie jo vardo konkursai ten buvo rengiami kas dveji ar treji metai. Jiems buvo pasirinkta Klaipėda, turėjusi artimą ryšį su St. Šimkaus gyvenimu. Ten jis įsteigė Klaipėdos muzikos mokyklą, kurioje dirbo dėstytoju, o vėliau ir direktoriumi, suorganizavo simfoninį orkestrą koncertams.

St. Šimkaus vienuoliktajam konkursan įsijungė 18 chorų, suskirstytų į

PRISIKĖLIMO
PARAPLIOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.00%
180-364 d. term. ind.2.50%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
1 metų term. indėlius2.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius3.50%	1 metų 5.25%
3 metų term. indėlius4.00%	2 metų 5.90%
4 metų term. indėlius4.25%	3 metų 6.25%
5 metų term. indėlius4.50%	4 metų 6.40%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.75%	5 metų 6.60%
1 metų GIC-met. palūk.3.25%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk.3.75%	1, 2, 3 metų 4.95%
3 metų GIC-met. palūk.4.25%	
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	
5 metų GIC-met. palūk.5.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.3.75%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.25%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertė). Pardavime pinigines perlaides (money orders) ir kelioninį čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu:

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju į kainuoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

BURNHAMTHORPE & MILL 6 kamb. "condominium" – \$159,900.
BLOOR & HAVELOCK 2 butų namas – \$229,900.
BURNHAMTHORPE & RAVENHURST 2 kamb. "bungalow" prie parko – \$219,900.

Skambinti

TEODORUI STANULIUI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

"Kretingos" stovykloje prie laužo Vasagoje

Nuotr. O. Smalenskaitės

Lietuva – stipruolių tauta?

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuviai jau nuo senų laikų pasižymi stiprumu, drąsa, kovingumu. Tik prisiminkime Lietuvos istoriją, kai lietuviai laimėjo Žalgirio mūšį, įveikdami net kryžiuočius.

Ankstesniais metais – šio šimtmečio pradžioje ir kiek vėliau – į Ameriką atvažiuodavo daug stiprių lietuvių, kurie stebindavo šio didelio krašto gyventojus savo fizine jėga. Tais laikais viena populiariausių sporto šakų buvo imtynės ir bokso, arba kaip čia taisyti laikais vadino – ristinės ir kumštynės. Pirmuoju iš pasižymėjusių lietuvių ristikų JAV-bėse buvo Antanas Kandratis, kurį čia pavadino Andy Kandratis. Jis į šį kraštą atvyko 1901 metais, turėdamas 19 m. amžiaus. Antanas dirbo įvairius darbus, kaip ir daugelis mūsų tautiečių.

Bet jis nenorėjo visą amžių kasti anglis, tad atvyko į Brooklyną, kuriame gyveno daug lietuvių. Čia jis pradėjo lavintis – pradžioje tapdamas sunkumų kilnotoju, o vėliau ristikų. Kaip rašo tų dienų spauda, Antanas buvo toks stiprus, kad savo pečių pakėlė 20 vyrų, and krūtinės išlaikė 3,800 svarų. Jis dantimis pakėlė 4 vyrus, o paėmęs geležinę stangą, kuri svėrė 400 svarų, ant jos abiejų galų persvėrė po vyrą, ir visa tai iškėlė. Jis čia labai išgarsino lietuvių savo stiprumu ir jam lygių kitautiečių tarpe mažai atsiradavo.

1913 metais iš Lietuvos Amerikon atvyko stipruoliai, kurie čia pasireiškė kaip imtynininkai: Juška, Norkus, Žilinskas, Požėla. Šis paskutinisys amerikiečių tarpe vėliau buvo žinomas kaip Karl Pojello. Jis tapo vienu žymiausių imtynininkų JAV-bėse, rungsis ir Lietuvoje, ir kitose Europos valstybėse. Taip pat Amerikoje labai pasižymėjo ir imtynininkas Vincas Bartušis (Bill Bartush).

Tačiau iš visų lietuvių stipruolių JAV-bėse (o jų anksčiau skaičiuota dešimtimis) labiausiai išgarsėjo Juozas Žukauskas, vėliau pasivadinęs Jack Sharkey vardu, o lietuvių tarpe žinomas kaip Šarkis. Šis iš Lietuvos atvykusių tėvų vaikas, gimęs 1902 m. Amerikoje, kaip daugelis žinome, tapo pasaulio bokso čempionu. Pastarojo titulą laimėjo 1932 m., nugalėdamas vokiečių Max Schmelingą. Pažymėtina, kad jis nevengė prisipažinti esąs lietuvis, nors tuo metu apie Lietuvą dar mažai kas Amerikoje žinojo. Lietuvių vardas nebuvo populiarus, todėl kai kurie sportininkai to vardo vengė. Tačiau Šarkis buvo maloni išimtis, ir tokiu būdu jis lietuvių ir Lietuvos vardą išgarsino labiau nei

gu bet kuris lietuvis sportininkas. Beje, Šarkis mirė dar ne taip seniai – 1994 metais, sulaukęs beveik 92 metų amžiaus.

Vartant senuosius lietuvių-amerikiečių leidinius, galima užtikti daug lietuvių kilmės sportininkų-imtynininkų, boksininkų, kurie, atvykę iš Lietuvos ar jau čia gimę, plačiai reikšėsi. Po II pasaulinio karo į Ameriką atvykusiųjų tarpe žinome tik vieną stipruolį – Juozą Vincą, kuris reikšėsi imtynių sporte. Su juo ir pasibaigė lietuvių stipruolių laikai. Kai JAV-bėse 1949 m. ar vėliau steigėsi nauji sporto klubai, bokso ar imtynių sekcijoms visai nebebuvo, ir niekas šiomis sporto šakomis čia jau nesidomėjo.

Šiandien net ir amerikietiškojo futbolo komandose – universitetuose ar profesionalų lygose nematome lietuvių. Anksčiau jų būdavo nemažai. Tokie vyrai kaip Johnny Unitas (Jonaitis), Dick Butkus ir kiti – jau praeitis. Net ir tokiose sporto šakose kaip krepšinis, kur reikia mažiau fizinės jėgos, šiandien gerų lietuvių kilmės žaidėjų Amerikoje beveik nėra.

Gerai dar, kad Lietuvoje turime jaunimo, rimčiau sportuojančio, ir tik jų dėka šiandien lietuvių vardas dar skamba pasaulyje. 1995 m. įvykusiose pasaulio bokso pirmenybėse du lietuviai – Karpaičiusas ir Bičiulaitis iškovojo bronzos medalius.

Lietuvoje jau atsiranda karatės ir vadinamo "kick-boxing" specialistų, kurie laimi ir tarptautinėje arenoje. Tai rodo, kad mūsų tėvynėje stiprių sportininkų netrūksta.

Šiomet labiau atsiskleidė Klivlande augusio lietuvių, amerikietiškojo futbolo žaidėjo, atstovaujancio Penn State universiteto rinktinėi Joe (Juozo) Jurevičiaus gabumai. Jam baigus pavarą universitetą, atsivers durys į gana gerą profesionalų komandą, ir lietuvių vardas vėl pradės labiau skambėti Amerikoje.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

Queen Travel International Ltd ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis!

Į Vilnių: nuo spalio 1 d. specialia sutartimi su Lietuvos avialinija nupigintos žiemos sezono kainos:
Iš Toronto, Montréalio, Otavos – nuo \$ 899.00 + mokesčiai
Iš Vankūverio, Edmontono, Kalgario – nuo \$1079.00 + mokesčiai
REMKIME SAVĄJA ORO LINIJĄ!

Tik mes išrašome bilietus ant LAL bilietų šaknelių! Tikimės, kad šios kainos yra tikrai geriausios visoje Kanadoje! Pasitikrinkite – ir tada skambinkite ALGIUI MEDELIIUI. Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionę sutvarkysim telefonu, bilietus pristatom! Asmeniškai susitikti su manimi Queen Travel įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 val. ryto ir 5 val. vak., arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsišviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:
2.00% už 30-89 dienų term. indėlius
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius
2.75% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
4.00% už 3 m. term. indėlius
4.25% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)

3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidių ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaujama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priėmamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rīšykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Kelionės į Lietuvą 1997!
Kainos priklauso nuo oro linijos bei kelionės trukmės. Teiraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.
Sutvarkome išskvėtimus ir parūpiname draudas
Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais
Skambinti **Audronei** tel. 416 255-8473,
Faksas 416 252-8854
Re. #02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

Vilija Valiūskienė,
diplomtuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.
Tel. 416 531-1906
Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.
Fax 531-1906

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Kelionės į Lietuvą * Kelionės į šilto krašto * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Išskvėtimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sažiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Dr. DAIVA NORKIENĖ
ŠEIMOS GYDYTOJA
Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725
2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

Prieš perkant ar parduodant namą prašau kreiptis į mane.
Kęstutis (Ken) Raudys, agentas
416 239-8881 24 val. pager, namų: 416 231-2367
ISLINGTON-ALBION/REXDALE rajone parduodamas 3 miegamųjų namas. \$219,000
BLOOR/CAWTHRA – sauga rajone parduodamas 3 miegamųjų namas. Kaina nuleista nuo PARDUOTAS \$213,500.
Countrywide WESTIDE REALTY INC.
4214 Dundas St. W. Suite 106, Etobicoke, ON
M8X 1Y6 E-mail: kraudys@ldirect.com

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į
RUBY REAL ESTATE LTD., Broker
27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4
Tel. (416) 249-RUBY(7829)
Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas
SKAMBINKITE:
Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
ARBA
Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker
Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

KESTAS
Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus
Dailininkas Kęstutis Keparutis
Tel. FAX 905 540-1705
238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

Lietuvos prezidento rinkimų VYTAUTO LANDSBERGIO centrinis štabas

Mieli tautiečiai!

Išėjimas lietuviams visuomet buvo jautrus Lietuvos reikalams. Artėja Lietuvos prezidento rinkimai. Norėdami, kad mūsų šaliai vadovautų žmogus, kuris atsakingai rūpintųsi valstybės apsauga ir tinkamai atstovautų Lietuvai, prašome paremti prof. Vytautą Landsbergį.

Prof. Vytautas Landsbergis šiuo metu yra vienintelis Lietuvos politikas, plačiai žinomas visame pasaulyje ir gerbiamas daugelio kraštų vyriausybių vadovų. Mūsų kandidatas gabus ir itin patyręs užsienio politikoje, o tai labai reikalinga Lietuvai, siekiant narystės NATO ir Europos sąjungoje.

Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) džiaugiasi, didžiuojasi Jūsų pagalba ir kartu dėkoja išėjimui lietuviams už jau suteiktą paramą. Tikimės, kad ir dabar svariai paremsite prof. Vytauto Landsbergio kandidatūrą valstybės prezidento rinkimuose.

Prašome pasinaudoti mūsų paruoštu paramos lapu. Po rinkimų visos aukos bus paskelbtos Lietuvos spaudoje, o Jums išsiųsime nuoširdžias padėkas.

Su viltimi žvelgiame į ateinančius rinkimus, tikėdami, kad jų baigtis bus palanki Lietuvai.

Iš anksto Jums dėkojame –

Rimantas Pleikys,
Centrinio rinkimų štabo vadovas

Vytautas Bireta,
Centrinio rinkimų štabo atstovas ryšiams su išėjimais

LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMŲ VYTAUTO LANDSBERGIO CENTRINIS ŠTABAS
PARAMOS LAPAS

Siunčiu paramą prof. Vytauto Landsbergio Lietuvos prezidento rinkimų vajui.

Paramos suma..... ČEKIUS RAŠYTI: Prof. Vytautas Landsbergis

PARAMĄ SIŪSKITE PASIRINKTU ADRESU:

V. Landsbergio Centrinis rinkimų štabas
P.O. Box 2942
2000-LT, VILNIUS
LITHUANIA

Tėvynės Sąjunga
Box 212 Station D
EOBICOKE, ON, M9A 4X2
CANADA

Pavardė..... Vardas.....
Nr., gatvė..... Miestas.....
Provincija..... Pašto kodas.....
Parašas..... Data.....

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

daug pinigų. 55% Kanados gyventojų nuomone, vyriausybė, stengdamasi suderinti biudžetą, įvykdė per daug skaudžių apkarpymų. Sveikatos priežiūros srityje 71% nori matyti atstatytą paramą provincijoms.

Ontario vairuotojai, tris kartus nuteisti dėl vairavimo išgėrus, turės įsigyti automobilii prietaisą "interlock device". Įpūtus į "breathalyzer" tipo prietaisą, jeigu alkoholio lygis kraujyje per aukštą, bus neįmanoma įjungti motoro. Įstatymas, reikalaujantis tokio prietaiso, gali įsigalioti iki 1998 m. vasaros. Ontario provincija turi griežčiausius įstatymus, baudžiančius girtus vairuotojus: pirmą kartą atimamos vairavimo teisės metams, antrą kartą – dvejiems metams, trečią kartą – trejiems metams. Kitą vasarą jau bus treji metai bausmės antrą kartą nuteistiems, o trečią

kartą – teisių atėmimo laikotarpis nenustatytas. Ketvirtą kartą baudžiami nebeatgaus leidimo vairuoti.

Eismo sužalojimų tyrimų institutas siūlo vyriausybei sugriežtinti bausmes už vairavimą neblaivioje būklėje, leisti policijai atimti automobilius iš vairuotojų, kuriems atimtos teisės.

RJS

Pašto streikų atveju "Tėviškės žiburis" bus galima atsiminti iš artimiausių kredito kooperatyvų ir parapijų Torontė bei kituose miestuose: Mississaugaos gyventojai – Anapilyje, Etobicoke – "Paramoje", (prie Bloor ir Royal York), Torontė – Priskikimo parapijoje. Jei kas nors tuo laiku keliautų į kitus lietuvių centrus ir galėtų padėti nuvežti laikraščius (pvz. į Londoną, Montrealį, Delhi ir t.t.), yra prašomi pranešti administracijai (tel. 905 275-4672). Tolimesnėse vietovėse gyvenantiems teks palaukti, nors streikas gali užsibaigti greičiau, negu dabartinė tvarka pristatomi laikraščiai pasiekia prenumeratorius. Leidėjai dėkoja visiems už kantrybę ir paramą.

A. a. Kazys Dulkys, miręs 1997 m. rugpjūčio 31 d., "Tėviškės žiburiams" testamentu paskyrė \$500. Apie tai lapkričio 7 d. "TŽ" redakcija pranešimą gavo iš adv. Ronald Gordon Phelps, nr. 8-1638 Pandosy St., Kelowna, B.C. Užjaučiame velionies artimuosius ir esame dėkingi tautiečiui, kuris ir nuosaliau gyvendamas nepamiršo lietuvių židinių išėjimoje.

HomeLife Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

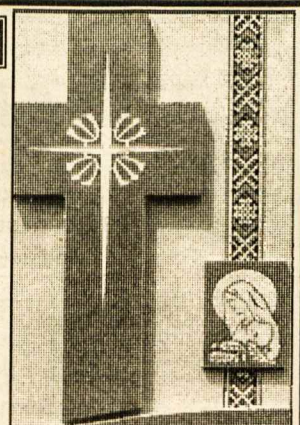
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Toronto

A. a. Stasio Ginčausko 5-rių metų mirties prisiminimui žmona Eugenija ir vaikai "Tėviškės žiburiams" aukojė \$50.

A. a. Juozui Valevičiui mirus, užjaušdami žmoną Lidiją ir šeimą, dr. Antanas ir Sofija Pacevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojė \$25.

A. a. Edvardo Daniliūno atminimui, užjaušdami jo mielą šeimą, Irena ir Petras Lukoševičiai "Tėviškės žiburiams" aukojė \$20.

A. a. Alfons Tutlienės atminimui laidotuvių metu "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" draugai ir artimieji aukojė \$695. Pavardės paskelbtos "TŽ" nr. 45.

A. a. Petro Bigausko atminimui laidotuvių metu draugai ir giminės, užjaušdami žmoną Laimą ir sūnus su šeimomis, aukojė alkanams Lietuvoje \$915. Aukų sąrašas perduotas šeimai.

Danutė ir Monika

A. a. Broniui Žutautui mirus, užjaušdami žmoną Kristiną, sūnus Algį, Saulių ir Danielių, laidotuvių metu draugai "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojė: \$50 – D. V. Dargiai, dr. J. Rimšaitė; \$25 – A. Ledenė, J. Rinkūnienė; \$20 – Žutautų šeima, O. Ražauskienė, B. Čepaitienė, A. Puteris, dr. J. ir E. Čuplinskai, E. V. Abramavičiai; \$10 – J. Z. Stravinskai, N. Balčiūnienė, Br. Palilionienė, Lita Žutautaitė, O. Juodišienė, E. Tribinevičienė, A. Masionienė. Nuoširdžiai ačiū. M.P.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojė: \$500 – J. Jakaitienė (a.a. Leonardas Jakaičio mirties metinių progą); \$100 – J. J. Zenkevičiai, V. Kubilienė, G. Strimaitienė, P. B. Kalpokai, R. Baumgardas, A. K. Ratavičiai, B. Stalioraitienė, O. Adomauskienė, F. Venckevičienė (a. a. Kastyčio ir Vito atminimui), E. Raudienė, J. Ališauskas, A. Petraitis, B. Pranišienė, D. Zulonienė, E. A. Pūkai, B. A. Vaišnorai; \$80 – V. Timošenko; \$75 – J. Dovidaitienė; \$60 – J. V. Rupniak; \$50 – J. H. Ross, O. J. Kirvaitis, B. Žiobienė, A. I. Zalagėnai, D. Radzevičienė, R. Puteris, N. Zakarienė, S. Vyskupaitienė, V. Jasinevičienė, F. Juzėnas, O. Skėrienė, O. Linčiauskas, M. Radzevičienė, A. Didžbalienė, J. Jauneika, A. Volungė, B. Znotinienė, O. R. Berentai, V. K. Gapučiai, M. D. Norkai, I. Jakowich, V. Lukoševičiūtė, V. Leverienė, A. Lukošienė, S. Kuzmickas, J. R. Juodis, P. L. Murauškai, A. Kulis, O. Jakimavičienė; \$40 – J. Jocas, I. V. Dimskai, J. Raškauskas, J. Lapavičius; \$30 – Z. Dobilas, J. Lukutis, A. Jagėlienė; \$25 – D. Batūrienė (a.a. Stasio Asevičiaus XXV mirties metinių progą), E. Girėnienė, R. Šakalinis, M. Zemecienė, G. Štutienė; \$20 – P. Balasevičius, A. B. Samsonai, A. R. Girša, Z. Čečkauskas, E. M. Dramantienė, A. Sukauskas, E. Bartminas, A. I. Sokolovai, A. Petkevičienė, P. Stauskas, O. Drasutienė, E. Lauraitis, M. Borusienė, I. Norkus; \$10 – P. Daržinskas, P. Liutkus (a.a. Antano Stankaus atminimui), R. Bekėrienė; \$5 – D. Klbingaitienė.

Perkāt ar parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.
Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
Nemokamas namų įvertinimas
RE/MAX West Realty Inc., REALTOR®
1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronto.
Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudų bendrovių (extended health care benefits) gydymą masażą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
Telefonas
2373 Bloor Street West **416 763-5677**
(Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
2 Jane Street, Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudų Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudros reikalais; į Rimą Drešerį kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mirtgčių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334
DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

Lapkričio 2, sekmadienį, gražiai praėjo rudeninė Kapinių lankymo diena. Mišias koncelebravo beveik visi apylinkinių parapijų lietuviai kunigai. Nuširdi padėka sol. S. Žiemelytei, sol. A. Pakalniškiui, Puodžiūnienai, sol. R. Paulioniui, Lietuvos kankinių šventovės chorui ir "Angeliukams" už praturtinimą Mišių giesmėmis. Dėkojama KLK moterų draugijos skyriui už parodą, Anapilio moterų būreliui už pietus, Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopai už tvarką autoaiškštę ir parapijos tarybai už visokeriopą pagalbą.

Lapkričio 10, pirmadienį, palaidotas a.a. Stasys Kniukšta, 79 m. amžiaus.

Ateinantį sekmadienį, lapkričio 16, bus renkama antroji rinkliava Toronto arkivyskupijos kunigų pensijos fondui.

Mišios lapkričio 16, sekmadienį, 9.30 v.r. už Balūnų ir Dementavičių mirusių, 11 v.r. už parapiją. Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Kęsutį ir Stasę Grigaičius.

Lietuvių Namų žinios

Sekmadienio, lapkričio 9, po pietėse dalyvavo 159 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Birutė Zinkevičienė iš Vilniaus, Modesta Tartaviciūtė iš Kauno. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė D. Krikštapnienė.

LN valdybos posėdis – lapkričio 13, ketvirtadienį, 7 v.v.

Lapkričio 12, trečiadienį, 7 v.v. šaukiamas LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Kviečiama dalyvauti po tris atstovus moterų ir vyrų būrelių, kultūros komisijos ir "Atžalyno".

A. a. Dominikos Zimkevičienės mirties prisiminimui \$50 LN moterų būreliui aukojo E. Juknevičiai. Būrelis nuoširdžiai dėkoja už auką.

LN svetainei "Lokys" reikalingas baro tarnautojas-a. Pageidautina su patirtimi. Taip pat reikalingas darbininkas namo priežiūros ir ūkvedybos darbams savaitgaliais. Kreiptis į LN raštine tel. 416 532-3311.

Ligonų lankymo komitetas prašo žinių apie vienišus ir sergančius tautiečius, kuriuos galėtų aplankyti komiteto nariai. Pranešti dr. Gintai Gincauskaitei tel. 416 532-7115.

Kviečiame "Lokio" svetainės lankytojus pasinaudoti pasiūlymu bei pagidavimų dėute. Nauji sumanymai pagyvina veiklą.

Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Išganytojų parapijos žinios

Šį sekmadienį, lapkričio 16, 11.15 v.r. pamaldos su sekmadienio mokykla vaikučiams iki 2-tro skyriaus.

Trečiadienį, lapkričio 19, 7.30 v.v. – parapijos tarybos posėdis šventovės patalpose. Alg. Ž.

Kiauklių šventovės statybai aukojo: \$7,000 – J. Vaskela.

Telsių seminarijai aukojo: \$500 – K. E. Gudinskai.

Šv. Kazimiero kolegijai aukojo: \$250 – J. V. Plečkaičiai.

Išvijos lietuvių klierikų studijoms Romoje aukojo: \$100 – J. Staškevičius, V. V. Balūnai (a.a. Onos Balūnienės XVII mirties metinių proga).

Kandidatų į Lietuvos prezidentus vaizduojant, įrašyta Romo Vaštoko Vilniuje spalio mėnesio pabaigoje, bus rodoma lapkričio 16, ateinantį sekmadienį, Anapilyje 12 v.d. ir Lietuvių namuose 2.30 v.p.p. Vaizduojant kalba: Valdas Adamkus, Vytenis Andriukaitis, dr. Kazys Bobelis, prof. Vytautas Landsbergis, Artūras Paulauskas, prof. Rolandas Pavilionis ir Rimantas Smetona. Tai reta proga išgirsti visų septynių kandidatų ir prezidentus nuomone apie Lietuvą ir lietuvių išsivijimą.

"VYTIS" MERGAICIŲ KREPŠINIO 1997-98 M. SEZONAS. "Vytis" LSK mergaičių krepšinio veikla prasidės lapkričio mėn. 17 d. Treniruotės vyks pirmadieniais (Sts. Martha & Mary mokykloje, 1760 Bough Beeches Blvd., Mississauga); Minor Bantam (gimimo metai 86-87) ir Bantam (84-85). Komandos žais "Central Basketball Assoc." lygoje ir ŠALFAS turnyruose. Pirmas žaidimas lapk. mėn. 21 d. Laukiam sugrįžtančių ir naujų sportininkų – kviečiame atsivesti draugas. Informacijos reikalauš prasmę kreiptis į trenerius: E. Stravinską (Minor Bantam) 416 767-9306 ir V. Radžiūną (Bantam) 905 629-1410.

Prisikėlimo parapijos žinios

Praeitį sekmadienį, lapkričio 9, per 10.15 v.r. Mišias lotyniškai giedojo "Volungės" moterų grupė.

Mišios latvių kalba šios parapijos šventovėje yra laikomos antais mėnesio sekmadieniais 1 v.p.p.

Pirmos Komunijos pasirušimas prasidės šį sekmadienį, lapkričio 16, po 10.15 v.r. Mišių T. Bernardino kambaryje su vaikučių ir tėvelių susirinkimu.

Kviečiame berniukai ir mergaitės, priėmę Pirmąją Komuniją, įsijungti į Mišių tarnautojų grupę.

Trečiojo Šv. Pranciškaus ordino nariai renkasi Mišiom ir susirinkimui šį ketvirtadienį, lapkričio 13, 10 v.r. šventovėje.

1998 metų knyginius kalendorius, išleistas parapijos tarybos finansų sekcijos, spaudai paruoštas St. Prakapo, jau platinamas kioske sekmadieniais.

Lenkijoj mirė a.a. Jonas Kuliešius, Jurgio Kuliešiaus tėvelis; Venzueloj mirė a.a. Antanas Janauskas, Aldonos Skrupskienės brolis.

Pirmą Advento sekmadienį padėti Jėzaus metus užbaigti ir pradėti Šv. Dvasios metus atvyksta Kretingos pranciškonų keturių žmonių grupė, vadovaujama kun. Gedimino Nungaudžio, OFM. Jie kalbės ir giedos per 10.15 v.r. Mišias, o po Mišių susitiks su žmonėmis parodų salėje pasikalbėti. Tą dieną paskutinės Mišios bus pusvalandį vėliau, t. y. 12 v.

Mišios lapkričio 16, sekmadienį: 8.15 v.r. už a.a. Anelę ir Praną Vaserius; 9.15 v.r. už Ražauskų ir Meikių šeimų mirusių; 10.15 v.r. už Vėlinių novenai pavestas sielas, už a.a. Vytautą ir Mariją Žilinskus ir Jasionauskų šeimos mirusių; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Maironio mokyklos žinios

Lapkričio 8 d. pamokų nebuv. Negalėjo įvykti ir Kernagio koncertas.

Metinis tėvų susirinkimas atidėtas iki lapkričio 22 d., 9.30 v.r. Prašome visus tėvelius gausiai dalyvauti.

Snaigė Valiūnaitė-Šileikienė sutiko padėti vaikams sukurti piešinius (designs) marškinėliams (T-Shirts) 50 metų Maironio mokyklos sukakčiai paminėti.

Į Torontą atvyksta 2000 metų krikščionybės jubiliejaus komiteto iškvietė iš Lietuvos kun. Gediminas Nungaudis, pranciškonas, ir trys jauni apaštaliniai tarnybai pasišventę jaunuoliai: Angelė Joknytė, Andrius Mizgiris, Rūta Domarkaitė. Jau nuo spalio pabaigos šis ketvertukas keliauja nuo Bostono iki Čikagos po lietuvių parapijas, rengdami susitikimus religinėm temom. Esame įpratę bendrauti su iš Lietuvos atvykusiais koncertams, minėjimams, paskaitoms, bet šį kartą krikščionybės temom su mumis bendraus jauni lietuviai. Torontą bus keletas jų susitikimų: lapkričio 25 d. KL jaunimo sąjunga kviečia iki 35 metų amžiaus asmenis į Lietuvių Namus 7 v.v. Lapkričio 26, trečiadienį, 1 v.p.p., kviečiami visi pensininkai į "Vilnius Manor", o vakare tą pačią dieną visuomenę kviečiama į Prisikėlimo parapijos parodų salę. Lapkričio 27, penktadienį, minėtoji grupė susitiks su Hamiltono lietuviais. Šeštadienį ji dalyvaus ekumeninėse pamaldose Toronte, o sekmadienį praves Prisikėlimo parapijoje specialius pokalbus Advento bei jubiliejinių metų tema ir dalyvaus Mišiose. S. Ign.

Andrius Žlabys, Šiaurės Amerikoje garsėjantis jaunas pianistas, stipendininkas Curtis muzikos institute Filadelfijoje, lapkričio 8 d. koncertavo Torontoto Prisikėlimo parapijos salėje. Aukštą muzikinio lygio koncerto klausėsi apie 350 svečių, susirinkusių į iškilmingą pokylį, kurį surengė Prisikėlimo parapijos perkėlimo vajuas komitetas. Be to, nuotaikingomis dainelėmis pokylio programą papildė Vytautas Kernagis, talkinamas smuikininko Mindaugo Gabrio, ir išjudino gausią publiką.

Renginyje buvo visais atžvilgiais gerai suorganizuotas bei sėkmingas, papildęs ir parapijos perkėlimo fondą. Klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, dėkojo rengėjams, programos atlikėjams ir dalyviams. DI.

Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

PIRMOSIOS LIETUVIŠKOS KNYGOS

martyno mažvydo katekizmo 450 metų sukakties

šventė

1997 m. lapkričio 29 ir 30 d.d. Toronte, Kanadoje

Lapkričio 29, šeštadienį, 6 v.v. Prisikėlimo šventovėje – EKUMENINĖS PAMALDOS

Lapkričio 30, sekmadienį – 12 v.d.-7 v.v. PARODOS Lietuvių Namų III aukšte – Mažvydiana, knygženkliai; 3 v.p.p. Lietuvių Namų didžiojoje salėje MINĖJIMAS su menine programa – paskaitininkai – prof. Domas Kaunas ir Silvija Kalpokaitė-Vėlavičienė

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškalėdiniam laikotarpiu bus atidaryta nuo lapkričio 16 d., sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis "TŽ" numeris, kuris išeis gruodžio 16 d. Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 9 d. Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejopie sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką "TŽ". Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išsivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Prof. A. Maceinos 10 m. mirties sukakties minėjimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 16, 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Programoje – ses. Onutės Mikailaitės paskaita "A. Maceinos asmuo ir jo raštai" ir meninė dalis, kurią atliks Julija Adamonytė, Žibutė Janeilūnienė, Inga Pivorūtė ir Laisvis Širvinskas. A. Maceina buvo vienas iškilniausių mūsų tautos asmenybių, todėl prašome Torontoto visuomenę gausiai šiam minėjime dalyvauti. Įėjimas – laisva auksa.

Toronto ateitininkai

KLB XVI-tosios krašto tarybos trečiosios sesijos suvažiavimas įvyks 1997 m. lapkričio 29 d. Anapilio sodybos parodų salėje. Registracija 8.30 v.r. Programoje: organizaciniai reikalai, simpoziumas "Ką man reiškia būti Kanados lietuviu?", grupiniai pasitarimai, svarstybos, diskusijos, išvados bei dalyvių pasisakymai; 6 v.v. – ekumeninės pamaldos Prisikėlimo parapijos šventovėje. Inf.

"Volungė" – Toronto lietuvių choras rengia kalėdinio pasirušimo bei muzikos koncertą, pavadintą "Prašvito mums linksma diena". Koncertas įvyks gruodžio 7, sekmadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Visi yra maloniai kviečiami. Įėjimas – \$10 asmeniui, vaikams \$5. A.N.

Platinami bilietai į Naujų metų sutikimo vakarą Toronto Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje. Vakaro svečių laukia tikrai šventiška vakarienė, šaltas užkandžių stalas, smagus šokiai, muzikinis pusvalandis "Ant metų slenkščio". Jo programoje dalyvaus solistai iš Lietuvos V. Čepkus ir V. Vyšniauskas. Bilietus galite įsigyti pas Vyt. Tasecką 905 824-4461 ir kelionių agentūroje "Astra Travel" tel. 416 538-1748 (darbo valandomis).

Knygos formato kalendorius, paruoštas Stasio Prakapo, jau 24 metai kai leidžia Toronto Prisikėlimo parapijos ekonominė sekcija. Nesenai toks 1998 m. kalendorius "Lithuanian Calendar" 176 psl. apimtimi pasirodė ir jau yra platinamas. Tų kalendorių leidimas yra remiamas aukomis. "TŽ" 45 nr. paminėtas 1997 metų kalendorius iš tikrųjų yra 1998 metų.

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVŲ IŠEIVJOS SAMBŪRIS maloniai kviečia dalyvauti

RUDENS ŠOKIUOSE,

kurie įvyks 1997 m. lapkričio 22, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. (Karaliaus Mindaugo menėje)

Jumoristinė programą atliks Hamiltono "Aukuras". Šokiams gros Vaclovas Povilonis.

Veiks baras. Galima bus pasistiprinti skaniais lietuviškais patiekalais, kava, pyragais, o savo laimę išbandyti loterijoje.

Įėjimas – \$8, pensininkams – \$7. Bilietus galima įsigyti prie įėjimo.

RENGĖJAI

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės

MINĖJIMAS

įvyks 1997 m. lapkričio 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.

Pagrindiniai kalbėtojai – Lietuvos kariuomenės karininkai – gen. Zenonas Kulys, plk. lt. Vytautas Žukas, plk. lt. Antanas Jurgaitis, plk. lt. Edmundas Adomynas ir vyr. lt. Loreta Vytė.

Meninę programą atliks vyrų choras "Aras", vadovaujamas Lilijos Turutaitės, akompanuos muz. Edita Morkūnienė.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopa

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Toronto skyriaus valdyba šaukia

Likvidacinį susirinkimą

1997 m. lapkričio 23, sekmadienį, 1 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose, "Sekyčios" patalpose

Neatvykus pakankamam narių skaičiui susirinkimas atidedamas 30-čiai minučių. Po šios pertraukos nežiūrint dalyvių skaičiaus susirinkimas tęsiamas toliau ir jo nutarimai bus galiojantys ir galutini.

LAS Toronto sk. valdyba

D Ė M Ė S I O!

NAUJAS RRSP POTVARKIS

Naujas Kanados valdžios įstatymas reikalauja, kad visi, sulaukę 69, 70 arba 71 metų amžiaus per 1997 metus, pervesių savo pensijos taupymo planą (RRSP) į pensijos išmokėjimo planą (RRIF).

PARAMA mielai priima į savo RRIF visas pensijos santaupas ir pilnai aprūpina pervedimą iš kitų įstaigų.

Išsamesnę informaciją Jums pateiks:

Nijolė Marijošienė
1573 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
416 532-1149

Grazina Šiaučūnienė
2975 Bloor St. W.
Etobicoke, Ont.
416 207-9239

Lietuvių kredito kooperatyvas PARAMA

LABDAROS KAZINO

1573 Bloor St. West (Bloor - Dundas West)

Programoje: kortų žaidimai (Blackjack, Hold'Em Poker),

Lapkričio 20, ketvirtadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.
Lapkričio 21, penktadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.
Lapkričio 22, šeštadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

PELNAS – Toronto Lietuvių namams. Dėl stalų rezervacijos skambinti tel. 416 532-8217

Valdo – FLAMINGO CASINO

Leidimo nr. P973331

STATYBOS ir namų remonto darbus: dailidės, mūrinių, vonių įrengimo (plytelės), vidaus sienų, stogų dengimo ir dažymo atlieka Vitas tel. 416 767-7252.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

ATOSTOGAUKITE ŠILTOJE FLORIDOJE! Dirsė Apts. Motel, St. Petersburg Beach, FL. prie Gulf Blvd., paplūdimio pusėje. Lapkričio ir gruodžio mėnesiais labai geros kainos. Tel. 813 367-2668.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurioju laiku tel. 416 503-1687.

MONTREAL

Aušros Vartų parapijos salėje lapkričio 2 d. skubotai surengtas solistų iš Lietuvos koncertas sutraukė nenumatytai daug klausytojų. Ir jie nebuvo apvilti. Sopranas Aušra Cicėnaitė, tenoras Vaidas Vyšniauskas ir pianistė-akompaniatorė Eugenija Kuprytė puikiai atliko dvejų dalių programą. Pirmoje dalyje buvo lietuvių kompozitorių kūriniai arba jų harmonizuotos liaudies dainos. Po pertraukos – J. Strauss, F. Lehara operėčių ir Fr. Loewe bei L. Bernstein dainos. Per abi koncerto dalis solistai dainavo pavieniui arba duetu. Pianistė, be akompanavimo, paskambino dar vieną M. K. Čiurlionio preliudą ir R. Šumano "Vakaronė" ir "Polėkis". Prieš pabaigą sol. Vaidas, išbėgęs į salę, atsidėję į sceną jau penkis mėnesius Montrealyje gyvenančią motiną, tą dieną šventusią gimtadienį, ir jautriai jai padainavo Raudonikio "Sveinumas". Publika, dėkodama programos atlikėjams, sustojusi plojo. Solistai buvo apdovanoti gėlėmis. Publikai prašant jie padainavo dar po vieną dainą.

Vaišių metu ilgokai buvo dalintasi koncerto išpučiais. Solistai ir šio sekmadienio ir šeštadienio vakarinės Mišios pagiedojo po keltą giesmių.

Kun. Paulius Mališka, besidarbująs Brazilijos vietinių parapijų, spalio viduryje dviem savaitėm buvo parvažiavęs į Kanadą.

Aplankė tėviškę – Montrealį, tėvus, brolių ir draugus.

Kariuomenės šventė bus minima lapkričio 23 d. Aušros Vartų parapijoje. 11 val. bus iškilmingos pamaldos, po jų salėje minėjimas, kuriame dalyvaus ir po trumpą žodį tars Lietuvos karininkai, studijuojantys prancūzų kalbą St. Jean, Que., Kanados kariuomenės bazėje: kpt. Petras Milašius, vyr. lt. gyd. Alvydas Griauzdė ir lt. Jurgis Žutautas. Meninę programą dalį atliks Montrelio vyrų dainos vienetas. Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

A. a. Estelle (Chevrier) Lavinskienė, 72 m. amžiaus, mirė spalio 26 d. Po gedulinių pamaldų Notre Dame du Sacre Coeur šventovėje, LaSalle, Que., spalio 30 d. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liko keturios dukterys, penki sūnūs, sesuo, šeši broliai ir jų šeimos.

A. a. Magdalena (Mikalauskaitė) Ploplienė, 82 m. amžiaus, mirė spalio 27 d. Palaidota spalio 29 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko dvi dukterys, sesuo ir jų šeimos.

A. a. Elzbieta (Mackevics) Kirstukienė, 77 m. amžiaus, mirė spalio 28 d. Po Mišių Aušros Vartų šventovėje lapkričio 3 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sūnus, duktė su šeima ir kiti giminės Latvijoje. B.S.

Poeto HENRIKO NAGIO mirties metinių minėjimas-koncertas Montrealyje įvyko 1997 m. spalio 26 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Nuotraukoje – programos atlikėjai su velionės šeimos nariais. Iš kairės: V. PIEČAITIS, G. NARUŠEVIČIŲ-STANKEVICIENĖ, muz. A. STANKEVIČIUS, R. LUKOŠEVIČIŲ-KURIENĖ, velionės sūnus GINTARAS NAGYS, velionės žmona BIRUTĖ NAGIENĖ, R. SKALAITĖ-JONAITIENĖ ir muz. L. DJINTCHARADZE

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasitelavimas nelpareigoja apsidrausti.

VIENTINTELĖ PROGA
Šiaurės Amerikoje leisti arba leidžiami pagrindiniai žurnalai, surišti į knygas. Pageidaujama dovana tėvynei. Esant reikalui, pasiūlyti nurodytu adresu. Kaina pagal susitarimą. Rašyti: Knygų rėškia "Samogitija". Žiūr. skelbimą "Tėviškės žiburiose".

JAUNA ŠEIMA IŠ LIETUVOS, berniukas 12 m., mergaitė 6 m. amžiaus, nori įsikurti Kanadoje. Ieško vieno ar dviejų miegamųjų buto, už kurį galėtų mokėti \$400 mėnesiui. Skambinti Reginali Stočkutei-Pearce, The Baltic Business Council prezidentei, tel. 416 534-9916. Jei kas turėtų nebereikalingų baldų, taip pat pranešti šiuo telefonu.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauginame rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

REIKALINGA auklė 7 mėnesių mergytė 3 dienas per savaitę. Skambinti tel. 416 760-8693.

IEŠKOM auklės 1 m. ir 6 m. vaikučiams Bloor ir Jane rajone. Tel. 416 767-9066 po 6 v.v.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Butulienė.

NAMO ATNAUJINIMAS – GERIAUSIAS INVESTAVIMAS. Nauja lietuviška firma "Interiors by Ekarte, Inc." siūlo jums sąžiningą ir greitą patarnavimą. Atliekame įvairius namų vidaus ir išorės remonto bei dekoravimo darbus. Nemokamai įkainuosime, patarsime. Skambinti bet kurioju metu Zenonui, tel. 905 337-0452 arba 905 301-7513.

IMIGRACIJOS PATARĖJA

Christina Staden

18 metų patirtis vizų parūpinimo srityje – apsigyvenimo Kanadoje ("landed immigrant") bei studentams. Nemokamas įvertinimas, žemos kainos, garantuotas patarnavimas.

Tel. 416 222-5254 Toronto 9 v. r. – 9 v. v.